

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
= ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΠΑΡΤΗΣ =
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

**Ο ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟΣ ΩΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΑΜ: 2006121

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΠΟΖΑΝΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΣΠΑΡΤΗ 2013

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΠΑΡΤΗΣ -
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

**Ο ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟΣ ΩΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΑΜ: 2006121

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΠΟΖΑΝΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΣΠΑΡΤΗ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
1.1 Εισαγωγή για το Διαδίκτυο.....	5
1.2 Το Διαδίκτυο και η Επικοινωνία.....	5
1.3 Η τεχνολογία του Διαδικτύου.....	6
1.4 Η ιστορία του Διαδικτύου.....	6
1.5 Οι πληροφορίες στο Διαδίκτυο	7
1.6 Νομικά και ηθικά ζητήματα.....	8
1.7 Πρόσβαση στο Διαδίκτυο	9
1.8 Διαδίκτυο και Ευρωπαϊκή Ένωση.....	9
1.9 Διαδικτυακοί κίνδυνοι.....	10
1.9.1 Πρόκληση ζημιών στο υπολογιστικό σύστημα	10
1.9.2 Πρόκληση ζημιών σε προσωπικά δεδομένα.....	11
1.9.3 Παραπλάνηση.....	11
1.10 Προστασία	11
1.11 Phishing.....	11
1.12 Pharming.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ.....	14
2.1 Εισαγωγή.....	14
2.2 Είδη κοινωνικών μέσων.....	15
2.3 Η επίδραση των κοινωνικών μέσων στην ζωή μας σήμερα.....	16
2.4 Σχέση νέων μέσων κοινωνικής δικτύωσης με παραδοσιακά μέσα μαζικής επικοινωνίας.....	17
2.5 Ελευθερία έκφρασης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ζητήματα ιδιωτικότητας και ανωνυμίας.....	18
2.6 Τα ωφέλη και οι πιθανοί κίνδυνοι πίσω από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ «FACEBOOK»	20
3.1 Εισαγωγή.....	20
3.2 Εξέλιξη.....	20
3.3 Ρυθμός διάδοσης του facebook.....	21
3.4 Λόγοι δημοφιλίας	22
3.5 Θετικές και οι αρνητικές διαστάσεις του Facebook.....	24

3.6 «Δυστυχημένη και βίαιη» η γενιά του Facebook.....	26
3.7 Hacking.....	27
3.8 Λήψη μέτρων	27
3.9 «ΧΑΜΕΝΟΙ» στο internet, παιδιά αντικοινωνικά με φίλους... διαδικτυακούς	28
3.10 Facebook και εκπαίδευση	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	31
4.1 Το πρόγραμμα SPSS	31
4.2 Παρουσίαση εφαρμογής και αποτελεσμάτων μέσω του προγράμματος SPSS.	31
4.2.1 Συλλογή δεδομένων	31
4.2.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Συμπεράσματα	65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	68

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία έχει ως θέμα «ο κυβερνοχώρος ως μια νέα πρόταση επικοινωνίας: Η ψυχολογία στον κυβερνοχώρο», και ειδικότερα με την χρήση του Facebook. Σκοπός αυτής της ανάλυσης είναι να διερευνηθεί αν ο κυβερνοχώρος ως μια νέα πρόταση επικοινωνίας μπορεί να ανταπεξέλθει στις μέρες μας και αν όλα τα κοινωνικά μέσα που έχουν δημιουργηθεί τελικά θα μείνουν και παράλληλα αν πετυχαίνουν σε κάποιον βαθμό τον στόχο για τον οποίο δημιουργήθηκαν. Επειδή όμως ο χρόνος διεξαγωγής της πτυχιακής εργασίας δεν επέτρεπε την εις βάθος ανάλυση όλων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιούνται, αποφασίσαμε τον περιορισμό του θέματος της πτυχιακής σε μια μελέτη-έρευνα που αφορά το Facebook. Πιο συγκεκριμένα, διερευνάται πια είναι η συμβολή του συγκεκριμένου μέσου κοινωνικής δικτύωσης, πως ξεκίνησε, από ποιόν, για ποιόν λόγο, τα θετικά και τα αρνητικά του αντίκτυπα στην ψυχολογία και στην ζωή του ανθρώπου, το συμπέρασμα που βγαίνει απ' όλα τα παραπάνω καθώς και την βοήθεια που μπορεί να προσφέρει σε άλλους τομείς, όπως είναι η εκπαίδευση.

Η παρούσα πτυχιακή χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Το πρώτο μέρος, το οποίο αποτελεί το γενικό μέρος της πτυχιακής, αναφέρεται στην έννοια του Διαδικτύου, πως γίνεται η επικοινωνία μέσω αυτού, πληροφορίες, νομικά και ηθικά ζητήματα που προκύπτουν, η πρόσβαση στο Διαδίκτυο, τι κίνδυνοι υπάρχουν και πως μπορούμε να προστατευτούμε.

Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζεται η μελέτη για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αναλύοντας επιγραμματικά και μαθαίνουμε τα οφέλη και τους πιθανούς κινδύνους που κρύβονται πίσω από αυτά.

Στο τρίτο μέρος έγινε έρευνα για το μέσο κοινωνικής δικτύωσης που ονομάζεται Facebook. Μαθαίνουμε τι είναι το Facebook και πως αυτό συνέβαλε στην ζωή του ανθρώπου ραγδαία. Επιπλέον θα δούμε τι κρύβεται πίσω από την επιτυχία του Facebook καθώς και τα αρνητικά και τα θετικά αποτελέσματα που επιφέρει στο άτομο.

Στο τέταρτο και τελευταίο μέρος έγινε έρευνα με την χρήση ερωτηματολογίων, μέσω ενός προγράμματος που ονομάζεται SPSS (Superior Performance Software System). Έγινε ανάλυση στατιστικών αποτελεσμάτων με πίνακες, ιστογράμματα και γραφήματα, ενώ στο τέλος βγάλαμε κάποια συμπεράσματα σχετικά με το Διαδίκτυο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το Facebook.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Διαδίκτυο, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, Facebook

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγή για το Διαδίκτυο

Το **Διαδίκτυο** (αγγλ. Internet) είναι παγκόσμιο σύστημα διασυνδεδεμένων δικτύων υπολογιστών, οι οποίοι χρησιμοποιούν καθιερωμένη ομάδα πρωτοκόλλων, η οποία συχνά αποκαλείται "TCP/IP" (αν και αυτή δεν χρησιμοποιείται από όλες τις υπηρεσίες του Διαδικτύου) για να εξυπηρετεί εκατομμύρια χρηστών καθημερινά σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι διασυνδεδεμένοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές ανά τον κόσμο, οι οποίοι βρίσκονται σε ένα

κοινό δίκτυο επικοινωνίας, ανταλλάσσουν μηνύματα (πακέτα) με τη χρήση διαφόρων πρωτοκόλλων (τυποποιημένοι κανόνες επικοινωνίας), τα οποία υλοποιούνται σε επίπεδο υλικού και λογισμικού. Το κοινό αυτό δίκτυο καλείται Διαδίκτυο.

Εικόνα 1 : Το Διαδίκτυο

1.2 Το Διαδίκτυο και η Επικοινωνία

Με την εμφάνιση οποιουδήποτε νέου μέσου, ο τομέας της επικοινωνίας αναμφισβήτητα επηρεάζεται. Η επίδραση αυτή πηγάζει κυρίως από την τεχνολογία του νέου

μέσου. Σε τι επίπεδο μπορεί η τεχνολογία του διαδικτύου να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο επικοινωνούν και πληροφορούνται μαζικά οι άνθρωποι; Υπάρχουν διαφορετικές και αντικρουόμενες προσεγγίσεις πάνω στο θέμα.

Σύμφωνα με την προσέγγιση της "ιντερνετοφιλίας" (ένα μείγμα κλασικής "πλουραλιστικής" προσέγγισης και τεχνολογικού "ντετερμινισμού"), το Διαδίκτυο, αλλά και η ψηφιακή τεχνολογία γενικότερα, έχουν την ικανότητα να δημιουργούν "εικονικούς χώρους", "εικονικές κοινότητες", όπου παύουν να υφίστανται οι κοινωνικές και πολιτιστικές διαχωριστικές γραμμές που υπάρχουν στον πραγματικό κόσμο και που τα παραδοσιακά μέσα επικοινωνίας αδυνατούν να ξεπεράσουν εύκολα. Η επικοινωνία μέσω του διαδικτύου καθίσταται άμεση και αμφίδρομη. Δίνεται η δυνατότητα σε κάθε χρήστη ηλεκτρονικού υπολογιστή συνδεδεμένου στο Διαδίκτυο, να πληροφορηθεί αλλά και να πληροφορήσει ανταλλάσσοντας απόψεις μέσω ενός πιο συμμετοχικού και λιγότερο ελεγχόμενου διαύλου επικοινωνίας. Οι χρήστες αποκτούν ολοένα και περισσότερο την ιδιότητα του παγκοσμίου πολίτη. Υπάρχει έντονη τάση, ήδη από την αρχή της εμφάνισής του διαδικτύου, να θεωρείται ένα άκρως δημοκρατικό μέσο μαζικής επικοινωνίας, το οποίο αποδιαμεσολαβεί την επικοινωνία και καθιστά ισχυρότερο τον μέσο άνθρωπο, καθώς δίνει στον τελευταίο τη δυνατότητα πρόσβασης σε μεγάλο όγκο πληροφοριών συγκεντρωμένων σε ένα "χώρο" και την δυνατότητα της προσωπικής επιλογής των πληροφοριών αυτών. Συνεπώς, η βασική θέση της προσέγγισης αυτής είναι ότι το Διαδίκτυο θα εκδημοκρατίσει την κοινωνία με το να βελτιώσει την επικοινωνία καταργώντας την ανάγκη για διαμεσολάβηση.

1.3 Η τεχνολογία του Διαδικτύου

Το Διαδίκτυο (αγγλ. Internet) είναι ένα επικοινωνιακό δίκτυο που επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου υπολογιστή. Η τεχνολογία του είναι κυρίως βασισμένη στην διασύνδεση επιμέρους δικτύων ανά τον κόσμο και πολυάριθμα πρωτόκολλα επικοινωνίας. Στην πιο εξειδικευμένη και περισσότερο χρησιμοποιούμενη μορφή του, με τον όρο Διαδίκτυο, περιγράφεται το παγκόσμιο πλέγμα διασυνδεδεμένων υπολογιστών και των υπηρεσιών και πληροφοριών που παρέχει στους χρήστες του. Το Διαδίκτυο χρησιμοποιεί μεταγωγή πακέτων και τη στοίβα πρωτοκόλλων. Σήμερα, ο όρος διαδίκτυο κατέληξε στο να αναφέρεται στο παγκόσμιο αυτό δίκτυο. Για να ξεχωρίζει, το παγκόσμιο αυτό δίκτυο γράφεται με κεφαλαίο το αρχικό "Δ". Η τεχνική της διασύνδεσης δικτύων μέσω μεταγωγής πακέτων και της στοίβας πρωτοκόλλων ονομάζεται Διαδικτύωση.

1.4 Η ιστορία του Διαδικτύου

Οι πρώτες απόπειρες για την δημιουργία ενός διαδικτύου ξεκίνησαν στις ΗΠΑ κατά την διάρκεια του ψυχρού πολέμου. Η Ρωσία είχε ήδη στείλει στο διάστημα τον δορυφόρο Σπούτνικ 1 κάνοντας τους Αμερικανούς να φοβούνται όλο και περισσότερο για την ασφάλεια της χώρας τους. Θέλοντας λοιπόν να προστατευτούν από μια πιθανή πυρηνική επίθεση των Ρώσων δημιούργησαν την υπηρεσία προηγμένων αμυντικών ερευνών ARPA (Advanced Research Project Agency) γνωστή ως DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency) στις μέρες μας. Αποστολή της συγκεκριμένης υπηρεσίας ήταν να βοηθήσει τις στρατιωτικές δυνάμεις των ΗΠΑ να αναπτυχθούν τεχνολογικά και να δημιουργηθεί ένα δίκτυο επικοινωνίας το οποίο θα μπορούσε να επιβιώσει σε μια ενδεχόμενη πυρηνική επίθεση.

Το αρχικό θεωρητικό υπόβαθρο δόθηκε από τον Τζ. Λικλάιντερ (J.C.R. Licklider) που ανέφερε σε συγγράμματά του το "γαλαξιακό δίκτυο". Η θεωρία αυτή υποστήριζε την ύπαρξη ενός δικτύου υπολογιστών που θα ήταν συνδεδεμένοι μεταξύ τους και θα μπορούσαν να ανταλλάσσουν γρήγορα πληροφορίες και προγράμματα.

Το επόμενο θέμα που προέκυπτε ήταν ότι το δίκτυο αυτό θα έπρεπε να ήταν αποκεντρωμένο έτσι ώστε ακόμα κι αν κάποιος κόμβος του δεχόταν επίθεση να υπήρχε διόδος επικοινωνίας για τους υπόλοιπους υπολογιστές. Την λύση σε αυτό έδωσε ο Πολ Μπάραν (Paul Baran) με τον σχεδιασμό ενός κατακεντρωμένου δικτύου επικοινωνίας που χρησιμοποιούσε την ψηφιακή τεχνολογία. Πολύ σημαντικό ρόλο έπαιξε και η θεωρία ανταλλαγής πακέτων του Λέοναρντ Κλάινροκ (Leonard Kleinrock), που υποστήριζε ότι πακέτα πληροφοριών που θα περιείχαν την προέλευση και τον προορισμό τους μπορούσαν να σταλούν από έναν υπολογιστή σε έναν άλλο.

Στηριζόμενο λοιπόν σε αυτές τις τρεις θεωρίες δημιουργήθηκε το πρώτο είδος διαδικτύου γνωστό ως ARPANET. Εγκαταστάθηκε και λειτούργησε για πρώτη φορά το 1969 με 4 κόμβους μέσω των οποίων συνδέονται 4 μίνι υπολογιστές (mini computers 12k): του πανεπιστημίου της Καλιφόρνια στην Σάντα Μπάρμπαρα του πανεπιστημίου της Καλιφόρνια στο Λος Άντζελες, το SRI στο Στάφορντ και το πανεπιστήμιο της Γιούτα. Η ταχύτητα του δικτύου έφθανε τα 50 kbps και έτσι επιτεύχθηκε η πρώτη *dial up* σύνδεση μέσω γραμμών τηλεφώνου. Μέχρι το 1972 οι συνδεδεμένοι στο ARPANET υπολογιστές έχουν φτάσει τους 23, οπότε και εφαρμόζεται για πρώτη φορά το σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail).

Παράλληλα δημιουργήθηκαν και άλλα δίκτυα, τα οποία χρησιμοποιούσαν διαφορετικά πρωτόκολλα (όπως το x.25 και το UUCP) τα οποία συνδέονταν με το ARPANET. Το πρωτόκολλο που χρησιμοποιούσε το ARPANET ήταν το NCP (Network Control Protocol),

το οποίο, όμως, είχε το μειονέκτημα ότι λειτουργούσε μόνο με συγκεκριμένους τύπους υπολογιστών. Έτσι, δημιουργήθηκε η ανάγκη στις αρχές του 1970 για ένα πρωτόκολλο που θα ένωνε όλα τα δίκτυα που είχαν δημιουργηθεί μέχρι τότε. Το 1974 λοιπόν, δημοσιεύεται η μελέτη των Βιντ Σερφ (Vint Cerf) και Μπομπ Κάαν (Bob Kahn) από την οποία προέκυψε το πρωτόκολλο TCP (Transmission Control Protocol) που αργότερα το 1978 έγινε TCP/IP, προσετέθη δηλαδή το Internet Protocol (IP), ώσπου το 1983 έγινε το μοναδικό πρωτόκολλο που ακολουθούσε το ARPANET.

Το 1984 υλοποιείται το πρώτο DNS (Domain Name System) σύστημα στο οποίο καταγράφονται 1000 κεντρικοί κόμβοι και οι υπολογιστές του διαδικτύου πλέον αναγνωρίζονται από διευθύνσεις κωδικοποιημένων αριθμών. Ένα ακόμα σημαντικό βήμα στην ανάπτυξη του Διαδικτύου έκανε το Εθνικό Ίδρυμα Επιστημών (National Science Foundation, NSF) των ΗΠΑ, το οποίο δημιούργησε την πρώτη διαδικτυακή πανεπιστημιακή ραχοκοκκαλιά (backbone), το NSFNet, το 1986. Ακολούθησε η ενσωμάτωση άλλων σημαντικών δικτύων, όπως το Usenet, το Fidonet και το Bitnet.

Ο όρος Διαδίκτυο/Ίντερνετ ξεκίνησε να χρησιμοποιείται ευρέως την εποχή που συνδέθηκε το ARPANET με το NSFNet και Internet σήμαινε οποιοδήποτε δίκτυο χρησιμοποιούσε TCP/IP. Η μεγάλη άνθιση του Διαδικτύου όμως, ξεκίνησε με την εφαρμογή της υπηρεσίας του Παγκόσμιου Ιστού από τον Τιμ Μπέρνερς-Λι στο ερευνητικό ίδρυμα CERN το 1989, ο οποίος είναι στην ουσία, η "πλατφόρμα", η οποία κάνει εύκολη την πρόσβαση στο Ίντερνετ, ακόμα και στη μορφή που είναι γνωστό σήμερα.

1.5 Οι πληροφορίες στο Διαδίκτυο

Το Διαδίκτυο, σε συνδυασμό με την ολοένα αναπτυσσόμενη ψηφιακή τεχνολογία, έχει δημιουργήσει μία τεράστια αγορά γνώσεων/πληροφοριών. Παραδοσιακές μορφές τέχνης (όπως για παράδειγμα ο κινηματογράφος και η μουσική) μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας παίρνουν την ίδια μορφή (αρχείων δεδομένων) με αντικείμενα που εκ πρώτης όψης είναι εντελώς διαφορετικά (όπως για παράδειγμα η ιατρική επιστήμη ή κάποιο πρόγραμμα λογισμικού). Παρατηρείται λοιπόν μία συγκέντρωση γνώσης ή, αν είναι δυνατό να λεχτεί, πολιτιστικής κληρονομιάς, που σχετίζεται άμεσα με το Ίντερνετ. Το μεγάλο ερώτημα που προκύπτει πλέον είναι το "ποιος θα διοικήσει, ποιος θα ελέγξει την γνώση αυτή".

Από τη στιγμή που το Διαδίκτυο είναι ένα δίκτυο συνδεδεμένων υπολογιστών, κάθε χρήστης έχει την δυνατότητα να μοιραστεί πληροφορίες με άλλους χρήστες γενόμενος, πολλές φορές, ο ίδιος δημιουργός και πάροχος των πληροφοριών αυτών. Δεν υπάρχει άμεσος έλεγχος των πληροφοριών που "ανεβαίνουν" στο Διαδίκτυο από κάποιον ιεραρχικά ανώτερο χρήστη ή οργανισμό. Το θέμα της μη ιεραρχημένης πληροφορίας, όμως, τίθεται υπό αμφισβήτηση. Ο όγκος της πληροφορίας στο Διαδίκτυο είναι πράγματι μεγάλος. Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν πληροφορίες ευκολότερα και δυσκολότερα προσβάσιμες από τον χρήστη.

Το Διαδίκτυο κατέστησε εφικτή τη συγκέντρωση μεγάλου όγκου πληροφοριών και επηρέασε σημαντικά τον τρόπο διάθεσής τους, δεν συμβαίνει όμως στον ίδιο βαθμό το ίδιο και στον τρόπο παραγωγής αυτών. Για παράδειγμα, ο τρόπος παραγωγής μιας ταινίας δεν έχει επηρεαστεί σημαντικά από την ύπαρξη του Διαδικτύου, ανεξάρτητα από το αν έχει επηρεαστεί ή όχι από την ψηφιακή τεχνολογία.

Παρ' όλα αυτά, και σύμφωνα με την "Ίντερνετοφιλική" προσέγγιση, το Διαδίκτυο ασκεί μεγάλη επίδραση στην διαδικασία παραγωγής δημοσιογραφικών προϊόντων. Η δημιουργία της είδησης παύει να είναι πλέον μονοπώλιο λίγων, αφού ο κάθε χρήστης μπορεί εάν το επιθυμεί να δημιουργήσει πληροφορία ανά πάσα στιγμή. Το πιο τρανταχτό παράδειγμα της επίδρασης αυτής είναι τα ιστολόγια (blogs), όπου μπορεί κανείς να εκφέρει

απόψεις και να σχολιάσει γεγονότα πάσης φύσεως (βλ. δημοσιογραφία στον ιστό και δημοσιογραφία των πολιτών).

Ως αποτέλεσμα της επιρροής αυτής του Ιντερνέτ στη παραγωγή ειδήσεων τα όρια μεταξύ ενός απλού χρήστη του διαδικτύου και ενός επαγγελματία δημοσιογράφου γίνονται περισσότερο δυσδιάκριτα. Αυτό με τη σειρά του οδηγεί στην ανάγκη για επαναπροσδιορισμό της έννοιας της δημοσιογραφίας καθώς και της απαραίτητης εκπαίδευσης των δημοσιογράφων. Η ανάγκη για τον επαναπροσδιορισμό της δημοσιογραφίας, όμως, δεν είναι τόσο μεγάλη σύμφωνα με τους υποστηρικτές της "αντί-πλουραλιστικής" προσέγγισης, καθώς θεωρούν πως το Ιντερνέτ δεν μπορεί να ασκήσει ουσιαστική επίδραση στην επικοινωνία γενικότερα και στην δημοσιογραφία ειδικότερα.

Επίσης, λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης γνώσης στο Διαδίκτυο, η έννοια της κοινωνικής ισότητας παίρνει και πάλι μεγάλη σημασία. Το χάσμα ανάμεσα σε πληροφοριακά πλούσιους και πληροφοριακά φτωχούς θα διευρύνεται όσο αυξάνεται η συγκέντρωση της γνώσης αυτής. Το παραπάνω αποτελεί ακόμα έναν λόγο που κάνει πιο επιτακτική την ανάγκη για διερεύνηση του αρχικού ερωτήματος "ποιος θα ελέγξει τη γνώση αυτή".

Η γλώσσα που χρησιμοποιείται περισσότερο στη διακίνηση της πληροφορίας στο Διαδίκτυο είναι η Αγγλική. Έχοντας αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια, το Διαδίκτυο περιλαμβάνει πλέον ποιοτικά και ποσοτικά ευρύ περιεχόμενο και στις υπόλοιπες γλώσσες των περισσότερο αναπτυγμένων χωρών. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμα δυσλειτουργίες και τεχνικά προβλήματα σχετικά με την κωδικοποίηση, όπως το mojibake.

1.6 Νομικά και ηθικά ζητήματα

Η παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, η πορνογραφία, η ψευδοπροσωπία και η προσφορά παρανόμων προϊόντων είναι φαινόμενα υπαρκτά στο Ιντερνέτ και ο περιορισμός τους είναι ιδιαίτερα δύσκολος. Για παράδειγμα, η λέξη "sex" παραμένει μία από τις πλέον δημοφιλείς στις μηχανές αναζήτησης. Συχνά, η ανησυχία αυτή, που θεωρείται από κάποιους αβάσιμη, μπορεί να υποστηριχθεί από κάποια εγκλήματα ή αποτρόπαιες καταστάσεις (συνήθως περιπτώσεις παιδεραστίας κ.ά.).

Το Διαδίκτυο έχει κατηγορηθεί ως παράγοντας που έπαιξε ρόλο σε θανάτους. Ο Μπράντον Βέντας (Brandon Vedas) πέθανε από υπερβολική δόση ενός μείγματος νομίμων και παρανόμων ναρκωτικών παρακινούμενος από συνομιλητές του στο IRC. Ο Σων Γούλεϊ (Shawn Woolley) αυτοκτόνησε με πιστόλι για λόγους που σχετίζονται με τον εθισμό του με το EverQuest, ένα Μαζικά Πολυχρηστικό Διαδικτυακό Παιχνίδι Ρόλων (MMORPG), όπως ισχυρίστηκε η μητέρα του. Ο Άρμιν Μάιβες (Armin Meiwes) μαχαίρωσε μέχρι θανάτου και έφαγε μέρος του σώματος του Μπέρντ-Γιούργκεν Μπράντες (Bernd Jürgen Brandes) όταν ο τελευταίος απάντησε στην αγγελία του πρώτου που ζητούσε έναν «μεγαλόσωμο άνδρα έτοιμο να σφαγιαστεί και μετά να καταβροχθιστεί».

Επιπλέον, το Διαδίκτυο είναι μη ελεγχόμενο, με την έννοια ότι δεν υπάρχει κάποια ενιαία κυβερνητική ή άλλη αντίστοιχη αρχή, η οποία θα ελέγχει το περιεχόμενό του πριν αυτό δημοσιευθεί -σύμφωνα με πολλούς χρήστες αυτό θα αποτελούσε λογοκρισία. Όπως χαρακτηριστικά λέγεται "το Διαδίκτυο ελέγχεται από τους χρήστες του". Βεβαίως, οι κρατικές υπηρεσίες και αστυνομίες σε κάθε χώρα, καθώς και οι αντίστοιχες νομοθετικές ρυθμίσεις, παρεμβαίνουν για την αναστολή των αξιόποινων πράξεων που διαπράττονται μέσω Διαδικτύου.

Επίσης, ένα ακόμη ηθικό ζήτημα είναι ο συγκεντρωτισμός των Μ.Μ.Ε. και αναφέρεται στο ολιγοπώλιο μικρού σχετικά αριθμού εταιριών που κατέχουν τα μέσα και ελέγχουν όλη την αλυσίδα διανομής του προϊόντος. Στα πλαίσια του Διαδικτύου τίθεται το ερώτημα του κατά πόσο οι οικονομικές διαδικασίες στο παρόν καπιταλιστικό γίγνεσθαι

περιορίζουν τη δημόσια σφαίρα και το αν είναι αποδεκτή ή κατακριτέα η πρωτοφανής ισοτιμία στην παρουσία και διαχείριση της πληροφορίας και του εμπορεύματος στο χώρο του Ίντερνετ. Επίσης παρά το γεγονός ότι το Ίντερνετ συχνά περιγράφεται ως *αποκεντρωμένο*, με απροσπέλαστο όγκο πληροφοριών και, συνεπώς, χωρίς κεντρικό έλεγχο, είναι εμφανής η εκτενής ιεράρχηση του περιεχομένου από μηχανές αναζήτησης και η γενικότερη διαιώνιση των ιστοτόπων με την υψηλότερη επισκεψιμότητα.

1.7 Πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Κοινές μέθοδοι πρόσβασης στο Διαδίκτυο είναι η επιλογική και η ευρυζωνική. Δημόσιοι χώροι για χρήση του Διαδικτύου περιλαμβάνουν τις βιβλιοθήκες και τα Internet cafes, όπου υπάρχουν διαθέσιμοι υπολογιστές με σύνδεση στο Διαδίκτυο. Υπάρχουν επίσης, σημεία πρόσβασης στο Διαδίκτυο σε δημόσιους χώρους όπως είναι οι αίθουσες αναμονής αεροδρομίων, μερικές φορές μόνο για σύντομη χρήση ενόσω περιμένουμε. Τέτοια σημεία είναι γνωστά και με διάφορους άλλους όρους, όπως «δημόσια περίπτερα Διαδικτύου», «δημόσια τερματικά Διαδικτύου» και «ιστό - τηλέφωνα».

Η δικτύωση μέσω Wi-Fi παρέχει ασύρματη πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Ασύρματα σημεία πρόσβασης (hotspot) που παρέχουν τέτοια πρόσβαση περιλαμβάνουν τα Wi-Fi-cafes, όπου κάποιος αρκεί να φέρει τις δικές του/της ασύρματες συσκευές όπως φορητό Η/Υ ή PDA. Οι υπηρεσίες αυτές μπορεί να είναι δωρεάν σε όλους, είτε δωρεάν μόνο σε πελάτες, είτε επί πληρωμή. Ένα hotspot δεν χρειάζεται να περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον. Ολόκληρες πανεπιστημιούπολεις και πάρκα έχουν αυτή τη δυνατότητα, ακόμα και ολόκληρες περιοχές. Προσπάθειες να συνδεθεί και ο αγροτικός πληθυσμός έχουν οδηγήσει στα ασύρματα κοινοτικά δίκτυα.

Τα πλεονεκτήματα της πρόσβασης ενός χρήστη μέσω του δικού του υπολογιστή (αντί μέσω δημόσιου τερματικού) περιλαμβάνουν τη δυνατότητα για κατέβασμα και ανέβασμα αρχείων χωρίς περιορισμούς, τη χρήση του αγαπημένου του φυλλομετρητή (ή προγράμματος ανάγνωσης ιστοσελίδων, το οποίο αποτελεί ορθότερη ορολογία των λέξεων: web browser) και των ρυθμίσεων αυτού (το μενού των ρυθμίσεων μπορεί να απενεργοποιηθεί σε έναν δημόσιο υπολογιστή) και την εκτέλεση δραστηριοτήτων στο Διαδίκτυο με τη χρήση δικών του προγραμμάτων και δεδομένων.

Χώρες με πολύ καλή πρόσβαση στο Ίντερνετ περιλαμβάνουν την Νότια Κορέα, όπου το 50% του πληθυσμού έχει ευρυζωνική πρόσβαση, τη Σουηδία και τις ΗΠΑ.

1.8 Διαδίκτυο και Ευρωπαϊκή Ένωση

Το δικαίωμα των Ευρωπαίων πολιτών για ελεύθερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο κατοχυρώνεται στο άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί ελευθερίας της έκφρασης και της ενημέρωσης. Πρόσφατα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψηφίστηκε τροπολογία σύμφωνα με την οποία «δεν μπορεί να επιβάλλεται περιορισμός επί των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των τελικών χρηστών, χωρίς να προηγηθεί δικαστική απόφαση... εκτός από περιπτώσεις όπου απειλείται η ασφάλεια των πολιτών και στις οποίες η απόφαση δύναται να είναι αντίστοιχη». Ακόμη όμως και με την εν λόγω τροπολογία η πρόσβαση στο Διαδίκτυο θα μπορεί να απαγορευτεί με σχετικές δικαστικές αποφάσεις που θα επιβάλλει η εκάστοτε εθνική νομοθεσία στο όνομα της απειλής της ασφάλειας. Συγκεκριμένα, η τροπολογία αναφέρει επίσης «...η πρόσβαση στο Διαδίκτυο δεν μπορεί να περιοριστεί χωρίς να προηγηθεί δικαστική απόφαση. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις όπου απειλείται η ασφάλεια των πολιτών.» Χαρακτηριστικό παράδειγμα

αποτελεί η Βρετανία, στην οποία οι πάροχοι απαγόρευαν την πρόσβαση σε μια λίστα ιστοσελίδων στην οποία μέχρι τώρα βρίσκονταν σελίδες παιδικής πορνογραφίας, όμως πρόσφατα προστέθηκαν και άλλες, όπως αυτή που αφορά το χάκινγκ (hacking). Στους χρήστες που θα επιχειρούν να εισέλθουν σε κάποια από αυτές τις σελίδες θα απαγορεύεται η είσοδος, ενώ τα ηλεκτρονικά τους ίχνη θα καταγράφονται. Έτσι, παρά την εν λόγω τροπολογία, εξακολουθεί να μην λαμβάνεται υπ' όψη ότι το αδιάσειστο δικαίωμα της πρόσβασης των πολιτών στο Διαδίκτυο αποτελεί προαπαιτούμενο για την προάσπιση και άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως η γνώση, η παιδεία η ελευθερία έκφρασης και πολιτικής δράσης.

Είναι σημαντικό, επίσης, να κατανοηθεί πως οι χρήστες του Διαδικτύου δεν είναι πελάτες αλλά πολίτες και ως τέτοιοι θα πρέπει να λογίζονται σε θέματα που αφορούν αφενός την υποδομή του διαδικτύου και αφετέρου το δικαίωμα πρόσβασης σε αυτό. Σχετικά με την υποδομή οφείλει η εκάστοτε εθνική αρχή να μεριμνά για την επέκταση του δικτύου, ακόμα και σε περιοχές που η ιδιωτική πρωτοβουλία αρνείται να προβεί στην απαιτούμενη επένδυση, όταν τη θεωρεί οικονομικά ασύμφορη. Έτσι θα διασφαλιστεί το δικαίωμα των πολιτών για ενημέρωση και ελευθερία έκφρασης. Όσον αφορά την πρόσβαση πρέπει να κατοχυρώνεται το δικαίωμα των πολιτών για ελεύθερη και ισότιμη πρόσβαση όπως αναφέρθηκε και με τα παραπάνω.

1.9 Διαδικτυακοί κίνδυνοι

Η πρόσβαση στο Διαδίκτυο σήμερα δεν είναι ακίνδυνη, ανεξάρτητα από τον τρόπο χρήσης των υπηρεσιών του. Υπάρχουν κακόβουλοι χρήστες και αρκετές δυνατότητες πρόκλησης ζημιών, τόσο στο επίπεδο του χρησιμοποιούμενου λογισμικού και υλικού, όσο και σε προσωπικό επίπεδο.

1.9.1 Πρόκληση ζημιών στο υπολογιστικό σύστημα

Ο κύριος κίνδυνος πρόκλησης ζημιών στο υπολογιστικό σύστημα ενός ανυποψίαστου χρήστη είναι η μόλυνση του συστήματος με κάποιον ιό. Η μόλυνση γίνεται όταν ο χρήστης καλείται να λάβει κάποιο -φαινομενικά αθώο- αρχείο όπως ένα κείμενο ή μια φωτογραφία και όταν δοκιμάσει να το χρησιμοποιήσει, ο ιός αναλαμβάνει δράση επιμολύνοντας το σύστημα. Μπορεί να καταστρέψει αρχεία ή και ολόκληρο το σκληρό δίσκο του συστήματος. Άλλες φορές είναι δυνατή η αποστολή ιού απευθείας από τον ιστότοπο που επισκέπτεται ο χρήστης, χωρίς να εμφανισθεί κάποια ένδειξη λήψης αρχείου. Η περίπτωση αυτή εκμεταλλεύεται κενά ασφαλείας στο λογισμικό του χρήστη (φυλλομετρητή ή λειτουργικό σύστημα).

Παρόμοιας δράσης είναι και ένα πρόγραμμα που αποκαλείται *worm* (=σκουλήκι). Είναι παρόμοιο σε αποτέλεσμα με τον ιό, αλλά, αντίθετα από αυτόν, δεν απαιτεί την "προσκόλλησή" του σε ένα αρχείο, έχοντας έτσι περισσότερη αυτονομία. Η βλάβη που προκαλεί το worm δεν είναι τόσο ευρεία στο σύστημα, όσο στο δίκτυο σύνδεσης, επειδή καταναλώνει σημαντικό εύρος ζώνης (bandwidth).

Άλλος κίνδυνος είναι ο Δούρειος Ίππος, ένα πρόγραμμα που ξεγελά το χρήστη του, ο οποίος χρησιμοποιώντας το νομίζει ότι εκτελεί κάποια εργασία, ενώ στην πραγματικότητα εκτελεί κάποια άλλη, συνήθως εγκατάσταση άλλων κακόβουλων προγραμμάτων. Αντίθετα από τους ιούς, οι δούρειοι ίπποι δεν επιμολύνουν αρχεία.

1.9.2 Πρόκληση ζημιών σε προσωπικά δεδομένα

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τόσο οι δούρειοι ίπποι που προαναφέρθηκαν, όσο και κακόβουλα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Με τον τρόπο αυτό όχι μόνον είναι δυνατό να υφαρπαγούν προσωπικά δεδομένα κάποιου χρήστη, όπως ο αριθμός ταυτότητάς του ή το ΑΦΜ του, όσο και, πιο σημαντικό, αριθμοί πιστωτικών καρτών, λογαριασμών τραπεζής κτλ. Ανάλογη μέθοδος ακολουθείται και από ορισμένους ιστοτόπους, στους οποίους ο ανύποπτος χρήστης καταχωρεί παρόμοια στοιχεία παραγγέλοντας ένα προϊόν, το οποίο όχι μόνο δε θα λάβει ποτέ, αλλά τα δεδομένα του μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους δημιουργούς του ιστοτόπου για να πραγματοποιήσουν οι ίδιοι αγορές, χρεώνοντας τον "πελάτη" τους. Η μέθοδος υφαρπαγής προσωπικών δεδομένων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποκαλείται "**Phishing**" (παραφθορά της λέξης fishing = ψάρεμα). Αρκετά προγράμματα περιήγησης (browsers) αναγνωρίζουν τους ιστοτόπους στους οποίους παραπέμπουν τα παραπλανητικά μηνύματα, ωστόσο αυτό δεν συμβαίνει σε ποσοστό 100%. Οι χρήστες είναι καλό να γνωρίζουν ότι κανείς χρηματοπιστωτικός φορέας δεν χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για να ανανεώσει προσωπικές πληροφορίες, ενώ ένας προστατευμένος ιστοτόπος αρχίζει πάντα με το πρόθεμα https (secure, ασφαλής).

1.9.3 Παραπλάνηση

Αρκετές φορές οι χρήστες του Διαδικτύου χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του για να βρουν κάποιες πληροφορίες που χρειάζονται. Μερικοί ιστότοποι εμφανίζουν πληροφορίες, οι οποίες φαινομενικά είναι ακριβείς ή αναφέρουν απόλυτα αξιόπιστους δημιουργούς ή πηγές. Το κίνητρο για τέτοιες πράξεις μπορεί να είναι είτε η αποκομιδή ιδίου οφέλους είτε, απλά, η χαρά της παραπλάνησης των (αγνώστων) χρηστών. Ο όρος που περιγράφει αυτού του τύπου την παραπλάνηση είναι "**Hoax**".

1.10 Προστασία

Υπάρχουν τρεις τρόποι προστασίας, οι οποίοι θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό:

1. Χρήση τείχους προστασίας (firewall)
2. Χρήση λογισμικού προστασίας ενάντια σε ιούς και προγράμματα κατασκοπείας (spyware).
3. Συνεχής ενημέρωση των χρηστών.

1.11 Phishing

Το **phishing** είναι η πράξη της προσπάθειας να αποκτήσει πληροφορίες όπως ονόματα χρηστών, κωδικούς πρόσβασης, καθώς και στοιχεία πιστωτικών καρτών (και μερικές φορές, έμμεσα, χρήματα) καθώς μπορεί να μεταμφιεστεί ως μια αξιόπιστη οντότητα σε μια ηλεκτρονική επικοινωνία.

Οι ανακοινώσεις που υποτίθεται ότι είναι από δημοφιλείς κοινωνικές ιστοσελίδες, ιστοσελίδες δημοπρασιών, σε απευθείας σύνδεση επεξεργαστών πληρωμής ή οι

διαχειριστές συνήθως χρησιμοποιείται για να δελεάσει τον ανυποψίαστο κοινό. Τα Phishing emails μπορεί να περιέχουν συνδέσμους προς ιστοσελίδες που έχουν μολυνθεί με κακόβουλο λογισμικό. Το phishing εκτελούνται από πλαστογράφηση e-mail ή instant messaging, και συχνά κατευθύνει τους χρήστες να εισάγουν τα στοιχεία σε μια πλαστή ιστοσελίδα βλέμμα του οποίου και αίσθηση, είναι σχεδόν πανομοιότυπο, με το νόμιμο. Το phishing είναι ένα παράδειγμα τεχνικής κοινωνικής μηχανικής που χρησιμοποιείται για να εξαπατήσει τους χρήστες, και εκμεταλλεύεται την κακή χρηστικότητα των σημερινών τεχνολογιών ασφαλείας web.

Οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση του αυξανόμενου αριθμού των αναφερόμενων περιστατικών phishing περιλαμβάνουν τη νομοθεσία, την εκπαίδευση των χρηστών, την ευαισθητοποίηση του κοινού, και τεχνικά μέτρα ασφαλείας.

Μια phishing τεχνική περιγράφεται με λεπτομέρεια το 1987, και (σύμφωνα με τον δημιουργό του), η πρώτη καταγεγραμμένη χρήση του όρου «phishing» έγινε το 1995. Ο όρος είναι μια παραλλαγή της αλιείας πιθανώς επηρεασμένος από phreaking, και παραπέμπει στο «δολώματα». Χρησιμοποιείται με την ελπίδα ότι το ενδεχόμενο θύμα θα "δαγκώνει" κάνοντας κλικ σε ένα κακόβουλο link ή το άνοιγμα ενός κακόβουλου λογισμικού, στην οποία περίπτωση οικονομικά στοιχεία και κωδικοί πρόσβασής τους μπορούν στη συνέχεια να κλαπούν.

Η μέθοδος "phishing" συχνά συνδέεται με την αθέμιτη απόκτηση δεδομένων ή τη διάπραξη απάτης στο διαδίκτυο. Η έκφραση "phishing" προέρχεται από την συνήθεια των hacker's να χαρακτηρίζουν τους ηλεκτρονικούς τοπους στους οποίους έχουν πρόσβαση "phish".

Ειδικότερα, ως "phishing" χαρακτηρίζεται η αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων (e-mails) που σκοπό έχουν να προκαλέσουν την κλοπή εμπιστευτικών στοιχείων που ανήκουν στον παραλήπτη του ηλεκτρονικού μηνύματος. Τα ηλεκτρονικά αυτά μηνύματα δίνουν την εντύπωση πως προέρχονται από κάποια τράπεζα και ζητούν από τον παραλήπτη με διάφορες δικαιολογίες και προφάσεις την αποκάλυψη ευαίσθητων δεδομένων, π.χ. τον αριθμό τραπεζικού λογαριασμού του, τον προσωπικό αριθμό αναγνώρισης (PIN). Αν ο ανυποψίαστος παραλήπτης αποκαλύψει τις πληροφορίες αυτές, οι δράστες (Phishers) "εισβάλλουν" άμεσα στο λογαριασμό του και, αφού μεταφέρουν χρήματα από αυτόν τον λογαριασμό σε άλλον, τον αδειάζουν.

Επειδή η μέθοδος "phishing" βασίζεται στην πλάνη του θύματος με σκοπό την περιουσιακή του ζημία, είναι προφανές ότι οι Phishers μέσω αυτής προσπορίζουν στον εαυτό τους ή/και σε τρίτους παράνομο περιουσιακό όφελος. Επειδή δε οι δράστες έχουν γνώση και θέληση σχετικά με την παράνομη δραστηριότητά τους, συμπεριίνεται ότι το "phishing" συνιστά απάτη, κατά το άρθρο 386 του Ποινικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο «όποιος με σκοπό να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος βλάπτει ξένη περιουσία πείθοντας κάποιον σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών γεγονότων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών».

1.12 Pharming

Η τεχνική του "pharming" αποτελεί μέθοδο εξαπάτησης μέσω του διαδικτύου παρόμοια με το "phishing" αλλά σαφώς πιο επικίνδυνη από αυτό. Είναι ένα ειδικό πρόγραμμα το οποίο εκμεταλλεύεται κενά ασφαλείας του συστήματος, διεισδύει στον υπολογιστή του θύματος και το επηρεάζει κατά τέτοιο τρόπο, ώστε, ακόμα κι αν ο χρήστης πληκτρολογεί τη σωστή διεύθυνση του διαδικτυακού τόπου που θέλει να επισκεφτεί,

θεωρώντας πως βρίσκεται σε ασφαλή χώρο, ο συγκεκριμένος υπολογιστής τον “οδηγεί” μόνο σε πλαστές ιστοσελίδες.

Ειδικότερα, αν πρόκειται για ιστοσελίδα τράπεζας, η προσπάθεια του θύματος να πραγματοποιήσει τις συναλλαγές του μέσω on-line banking καταλήγει στη μεταφορά των χρημάτων του στους δράστες (Pharmers).

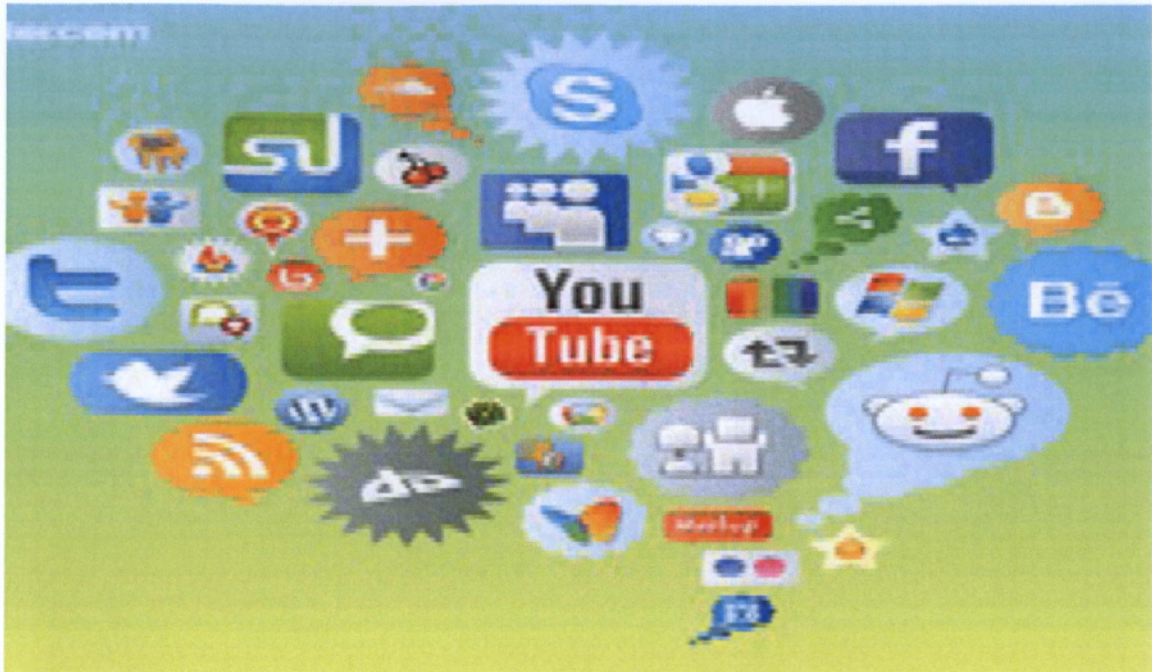
Είναι σαφές ότι η αύξηση των ωρών χρήσης του διαδικτύου πολλαπλασιάζει τον κίνδυνο εγκατάστασης προγραμμάτων που καθιστούν δυνατό το “pharming”, το οποίο βαθμιαία εξελίσσεται σε μία από τις σοβαρότερες μορφές εγκληματικότητας στο διαδίκτυο.

Η μέθοδος “pharming” αποτελεί ένα είδος διείσδυσης μέσω του διαδικτύου, χωρίς τη συναίνεση του νόμιμου κατόχου των στοιχείων. Συνεπώς, η μέθοδος αυτή, εφόσον είναι ολοφάνερο ότι τελείται με δόλο, συνιστά παραβίαση απορρήτου κατά το άρθρο 370Γ § 2 του Ποινικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο «όποιος αποκτά πρόσβαση σε στοιχεία που έχουν εισαχθεί σε υπολογιστή ή σε περιφερειακή μνήμη υπολογιστή ή μεταδίδονται με συστήματα τηλεπικοινωνιών, εφόσον οι πράξεις αυτές έγιναν χωρίς δικαίωμα, ιδίως με παραβίαση απαγορεύσεων ή μέτρων ασφαλείας που είχε λάβει ο νόμιμος κάτοχός τους, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον 29,00 ευρώ/ημέρα .

Συμπερασματικά, οι ανωτέρω δύο μέθοδοι μπορούν να τιμωρηθούν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Για την αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων κρίνεται απαραίτητη η λήψη τεχνικών μέτρων ασφαλείας, καθώς και η ευαισθητοποίηση των χρηστών του Ίντερνετ, ώστε να μην γίνονται εύκολα θύματα των Phishers και των Pharmers.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

2.1 Εισαγωγή

Εικόνα 2: Κοινωνική δικτύωση

Οι όροι «social media» και «social networks» χρησιμοποιούνται ευρύτατα πλέον και συχνά ταυτίζονται στην ελληνική γλώσσα με τον όρο «κοινωνική δικτύωση». Ωστόσο, από την αναδίφηση της διεθνούς βιβλιογραφίας προκύπτει ότι οι δύο όροι δεν είναι ταυτόσημοι.

Ο όρος «κοινωνικά μέσα» (social media) αναφέρεται στα μέσα διαμοιρασμού της πληροφορίας, των δεδομένων και της επικοινωνίας στο κοινό. Ενώ ο όρος «social networking» αναφέρεται στην δημιουργία και την αξιοποίηση κοινοτήτων για την διασύνδεση ανθρώπων με κοινά ενδιαφέροντα. Με άλλα λόγια ο πρώτος όρος αναφέρεται στα εργαλεία και τα μέσα ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης, ενώ ο δεύτερος όρος αναφέρεται στην διαδικασία κοινωνικής δικτύωσης. Σύμφωνα με την Wikipedia (2012), ο όρος «κοινωνικά μέσα» αναφέρεται στα μέσα που χρησιμοποιούνται για την κοινωνική αλληλεπίδραση παρέχοντας υψηλή προσβασιμότητα και τεχνικές δυνατότητες έκδοσης και δημοσίευσης.

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αξιοποιούν τις τεχνολογίες που βασίζονται στο διαδίκτυο με στόχο την επικοινωνία και την ενεργοποίηση του ευρύτερου κοινωνικού διαλόγου. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χαρακτηρίζονται ως εφαρμογές που βασίζονται στο διαδίκτυο και αξιοποιούν τόσο τις τεχνολογίες της δεύτερης γενιάς του διαδικτύου όσο και την φιλοσοφία τους που δίνει έμφαση στην δημιουργία και την ανταλλαγή περιεχομένου από τους χρήστες.

Σε αντίθεση με τα παραδοσιακά μέσα επικοινωνίας, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό: επιτρέπουν την διάδραση και την αλληλεπίδραση.

Τα παραδοσιακά μέσα μαζικής επικοινωνίας, όπως η τηλεόραση και το ραδιόφωνο αποτελούν πομπούς πληροφόρησης οι οποίοι όμως δημιουργούν κανάλια επικοινωνίας μιας κατεύθυνσης, παρέχοντας ελάχιστη ή καμία δυνατότητα στους ακροατές ή στους τηλεθεατές να μοιραστούν τις σκέψεις και απόψεις τους.

Εντούτοις, με την εμφάνιση του web 2.0 (διαδίκτυο δεύτερης γενιάς), δίνεται πλέον η δυνατότητα όχι μόνο διάχυσης της πληροφορίας μέσω των ιστοσελίδων και του διαδικτύου αλλά και αλληλεπίδρασης με τους χρήστες του διαδικτύου. Με τον τρόπο αυτό, οι αναγνώστες ενός blog ή μιας ιστοσελίδας έχουν την ευκαιρία να σχολιάσουν, να απαντήσουν, να μοιραστούν με άλλους την πληροφορία που διαβάζουν.

Τα νέα μέσα ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης ενθαρρύνουν και ενισχύουν την ανατροφοδότηση, την συμμετοχή σε συζητήσεις σε ψηφοφορίες τον σχολιασμό και την διάχυση της πληροφορίας σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη. Αυτή η νέα διάσταση στην πληροφόρηση που εισήγαγαν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έφερε επανάσταση στον τρόπο ενημέρωσης επιτρέποντας την συμμετοχή και των πολιτών.

2.2 Είδη κοινωνικών μέσων

Τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να διακριθούν σε διάφορες κατηγορίες. Μια αρκετά λεπτομερείς κατηγοριοποίηση των μέσων του κοινωνικού δικτύου είναι αυτή της Bard (2012) η οποία τα διέκρινε σε 23 ξεχωριστές κατηγορίες ανάλογα με τον σκοπό και την χρήση τους: εφαρμογές διαμοιρασμού φωτογραφιών, βίντεο κοινωνικής δικτύωσης, συνομιλίας, αναζήτησης, δημοσίευσης, εικονικών κόσμων, παιχνιδιών κλπ.

Εικόνα 3: Κατηγοριοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης σύμφωνα με την BARD(2012)

Αντίθετα η κατηγοριοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που προτείνει ο Zhang (2012) είναι η εξής:

Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: (Facebook hi5, twitter, MySpace κλπ): με τα οποία δίνεται η δυνατότητα αλληλεπίδρασης με φίλους, σχολιασμούς και έκφρασης απόψεων καθώς και η είσοδος σε ομάδες κοινών ενδιαφερόντων και συζήτησης.

Μέσα Κοινωνικής Σελιδοσήμανσης (social bookmarking): όπως είναι το delicious, Blinklist κλπ. Με τα οποία δίνεται η δυνατότητα επισήμανσης ιστοσελίδων που ενδιαφέρουν τους χρήστες και διαμοιρασμού τους με άλλους χρήστες.

Μέσα Κοινωνικών Ειδήσεων (social news): όπως είναι το Digg, το Propeller και το Raddit στα οποία οι χρήστες αλληλεπιδρούν ψηφίζοντας άρθρα που τους αφορούν και τους αρέσουν και τα σχολιάζουν. Η προτίμηση των χρηστών στα άρθρα αλλάζει την θέση τους στον ιστότοπο. Ένα άρθρο που ψηφίζεται πολύ περισσότερες φορές έχει εξέχουσα θέση από ένα άλλο που δεν έχει ψηφιστεί.

Μέσα Διαμοιρασμού Πολυμέσων φωτογραφιών και βίντεο (YouTube, flickr): όπου οι χρήστες μπορούν να μοιράζονται φωτογραφίες και βίντεο καθώς και να γράφουν τα σχόλια τους γι αυτά.

Wikis (Wikipedia, Wikia): Τα wikis ή αλλιώς ιστότοποι συνεργατικής συγγραφής όπου δίνεται η δυνατότητα προσθήκης άρθρων από τους χρήστες και επεξεργασίας των ήδη υπάρχοντων.

Τα είδη των κοινωνικών μέσων δεν εξαντλούνται στα προαναφερθέντα. Οποιαδήποτε ιστοσελίδα στο διαδίκτυο που δίνει την δυνατότητα αλληλεπίδρασης με τον ιστότοπο και άλλους χρήστες αποτελεί « κοινωνικό μέσο».

2.3 Η επίδραση των κοινωνικών μέσων στην ζωή μας σήμερα

Η επίδραση των κοινωνικών μέσων έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις σήμερα.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του YouTube. Το 1948 άρχισε να εκπέμπει το αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο εθνικής εμβέλειας ABC και έγινε το τρίτο τηλεοπτικό δίκτυο. Αυτό συνέβη πριν από 64 χρόνια. Αν υποθέσουμε ότι τα τρία τηλεοπτικά δίκτυα των ΗΠΑ εκπέμπουν από τότε 24 ώρες το εικοσιτετράωρο και κάθε μέρα, τότε θα έπρεπε μέχρι σήμερα να εκπέμπουν $3 \text{ δίκτυα} \times 64 \text{ χρόνια} \times 365 \text{ ημέρες/χρόνο} \times 24 \text{ ώρες/ ημέρα} = 1.681.920 \text{ ώρες τηλεοπτικής μετάδοσης}$.

Είναι εντυπωσιακό όμως, το γεγονός, ότι οι ώρες αυτές ισοδυναμούν σε 5 μόλις μήνες μετάδοσης της ιστοσελίδας YouTube, με βάση τον Wesch (2008). Μέσα σε μόλις μια μέρα μεταφορτώνονται στο YouTube πάνω από 9000 ώρες βίντεο, 88% των οποίων αποτελεί πρωτότυπο υλικό και όχι αναμετάδοση υλικού που έχει προβληθεί ήδη στην τηλεόραση.

Για να φτάσει τον αριθμό των 50 εκατομμυρίων χρηστών, το ραδιόφωνο χρειάστηκε 38 χρόνια η τηλεόραση χρειάστηκε 13 χρόνια, το διαδίκτυο 4 χρόνια και το iPod 3 χρόνια. Εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι η εφαρμογή κοινωνικής δικτύωσης Facebook απέκτησε πάνω από 200 εκατομμύρια χρήστες σε λιγότερο από έναν χρόνο. Σήμερα μάλιστα οι ενεργοί εγγεγραμμένοι χρήστες του Facebook είναι τόσο πολλοί, που εάν το Facebook ήταν χώρα θα ήταν η Τρίτη μεγαλύτερη σε πληθυσμό στον κόσμο.

Αντίστοιχα ορισμένοι καλλιτέχνες και δημόσια πρόσωπα ακολουθούνται στο Twitter από τόσα πολλά άτομα που ξεπερνούν σε αριθμό τν πληθυσμό ολόκληρων χωρών όπως της Σουηδίας του Ισραήλ, της Ελβετίας και της Ελλάδας.

Η μεγάλη απήχηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης φαίνεται πλέον και στον χώρο των επιχειρήσεων. 80% των εταιριών στις ΗΠΑ χρησιμοποιούν τα μέσα κοινωνικής

δικτύωσης (κυρίως το LinkedIn) για την πρόσληψη των υπαλλήλων τους ενώ ένα νέο επιστημονικό πεδίο έχει προστεθεί τα τελευταία χρόνια, το λεγόμενο «socialnomics», το οποίο ερευνά τον τρόπο με τον οποίο τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αλλάζουν τόσο τον τρόπο με τον οποίο ζούμε όσο και τον τρόπο με τον οποίο κινούνται οι επιχειρήσεις με βάση των Qualman, 2009.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω στοιχεία γίνεται πλέον σαφές ότι μπορούμε πλέον σήμερα να μιλάμε για μια επανάσταση στον χώρο των μέσων μαζικής επικοινωνίας, η οποία οφείλεται στην είσοδο του διαδικτύου στην ζωή μας και κυρίως του διαδικτύου 2.0 (δεύτερης γενιάς), που δίνει την δυνατότητα αλληλεπίδρασης.

2.4 Σχέση νέων μέσων κοινωνικής δικτύωσης με παραδοσιακά μέσα μαζικής επικοινωνίας

Επί χρόνια τα παραδοσιακά ΜΜΕ (όπως η τηλεόραση, ραδιόφωνο και ο τύπος) αποτελούσαν τον κύριο ρυθμιστή των γεγονότων και των ειδήσεων που θα προβάλλονταν στο παθητικό κοινό, διατηρώντας το μονοπώλιο τόσο στην επιλογή των προβαλλόμενων ειδήσεων όσο και στην διάχυση της πληροφορίας με βάση των McCobs, 2004.

Με την εμφάνιση όμως των νέων μέσων κοινωνικής δικτύωσης άρχισε να διαμορφώνεται σιγά- σιγά ένα διαφορετικό είδος δημοσιογραφίας, η λεγόμενη «διαδικτυακή δημοσιογραφία» ή «συμμετοχική δημοσιογραφία» ή «δημοσιογραφία των πολιτών». Έτσι, μέσα από τους ιστότοπους κοινωνικών ειδήσεων τις προσωπικές ιστοσελίδες και τα ιστολόγια δόθηκε η ευκαιρία στους πολίτες και στους απλούς χρήστες να εκφράζουν την γνώμη τους και να καθίστανται οι ίδιοι σχολιαστές των γεγονότων και της επικαιρότητας. Το κοινό έπαψε πλέον να είναι παθητικό και έχει πλέον την δυνατότητα επιλογής στο τι θα διαβάσει τι θα ακούσει ή θα δει και έχοντας πλέον και την ευκαιρία του σχολιασμού.

Με τον τρόπο αυτό άρχισε να επαναφέρεται σιγά- σιγά η ισορροπία στην κατοχή εξουσίας που τόσα χρόνια είχαν τα παραδοσιακά ΜΜΕ ως κύριοι ρυθμιστές διάχυσης της πληροφορίας, μετατοπίζοντας μέρος της εξουσίας και στους ίδιους τους χρήστες του διαδικτύου δηλαδή τους πολίτες.

Η εν λόγω αλλαγή που συντελέστηκε στον τρόπο πληροφόρησης και επικοινωνίας με την επανάσταση των νέων μέσων κοινωνικής δικτύωσης αποτελεί για πολλούς προάγγελο για τον θάνατο της δημοσιογραφίας των παραδοσιακών ΜΜΕ γενικότερα. Εντούτοις, μια τέτοια άποψη δεν φαίνεται να ευσταθεί αφού σε προηγμένες τεχνολογικές χώρες και με ευρεία χρήση του διαδικτύου, η κυκλοφορία των εφημερίδων παραμένει σταθερή ή και έχει αυξηθεί.

Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας ή γνωστοί δημοσιογράφοι αξιοποιούν τα νέα μέσα του διαδικτύου και επιδίδονται στην διαδικτυακή δημοσιογραφία.

Επομένως, η αλλαγή που έχει παρουσιαστεί στον τρόπο διάχυσης της πληροφορίας και τα νέα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν αποτελεί τα παραδοσιακά ΜΜΕ. Εκείνο που αλλάζει είναι ο τρόπος με τον οποίο ρέει πλέον η πληροφορία. Η επικοινωνιακή αφθονία παρέχει την ευκαιρία για την γέννηση ενός δημοκρατικού κινήματος πληροφόρησης που προασπίζει κάποια καίρια σημεία της καλής δημοσιογραφίας όπως είναι η διαφάνεια, την εντιμότητα και την δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης σε όλους.

2.5 Ελευθερία έκφρασης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ζητήματα ιδιωτικότητας και ανωνυμίας.

Ένα από τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι το ζήτημα της ελευθερίας έκφρασης που εξασφαλίζουν στους χρήστες οι οποίοι έχουν την δυνατότητα να αρθρογραφούν, να σχολιάζουν άρθρα άλλων και να εκφράζουν ελεύθερα την άποψή τους. Η ελευθερία έκφρασης μάλιστα κατοχυρώνεται και νομικά στο άρθρο 14 παράγραφο 1 του Συντάγματος όπου γίνεται λόγος για την προφορική, γραπτή και δια τύπου έκφραση και διάδοση στοχασμών. Επομένως, στο προστατευτικό πεδίο της εν λόγω διάταξης εμπίπτει και η χρήση του διαδικτύου. Κατά τον ίδιο τρόπο στο άρθρο 10, παράγραφο 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) ορίζεται το δικαίωμα ελευθερίας έκφρασης που περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών χωρίς επέμβαση δημόσιων αρχών και πέρα από σύνορα.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το θέμα της ιδιωτικότητας και της τήρησης της ανωνυμίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Πολλές φορές τα όρια μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής πραγματικότητας συγχέονται στον κυβερνοχώρο και επαναπροσδιορίζονται. Το άτομο με την σειρά του εισέρχεται σε μια διαδικασία επαναδόμησης της ταυτότητας του μέσα από την απόκρυψη της πραγματικής του ταυτότητας και την δήλωση ψευδών στοιχείων. Μέσα από την δυνατότητα απόκρυψης ή αποκάλυψης των πραγματικών προσωπικών στοιχείων το άτομο αμφιταλαντεύεται συχνά ανάμεσα στην σφαίρα του δημόσιου και του ιδιωτικού, διαμορφώνοντας κάθε φορά το προφίλ που θέλει να αποκαλύψει στους άλλους χρήστες.

Εντούτοις, η τήρηση της ανωνυμίας έχει προκαλέσει έντονη συζήτηση, κυρίως στην περίπτωση των ιστολογίων αλλά και των άλλων μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Με την δημιουργία ενός ψεύτικου λογαριασμού και την χρήση ενός ψευδωνύμου, οι χρήστες δύνανται να αναρτήσουν ότι περιεχόμενο επιθυμούν και να σχολιάσουν επί διαφόρων θεμάτων. Το θέμα της ανωνυμίας στο διαδίκτυο αποτελεί δικαίωμα που απορρέει από την ιδιωτικότητα, η οποία προστατεύεται όταν δεν αποκαλύπτονται τα προσωπικά στοιχεία των χρηστών. Η χρήση ψευδώνυμου στην δημοσιογραφία εν γένει δεν αποτελεί κάτι νέο και θεωρείται συνιστώσα της ελευθερίας έκφρασης. Εντούτοις, η τήρηση της ανωνυμίας ενδέχεται να έχει δυσάρεστες συνέπειες σε ορισμένες περιπτώσεις. Με την ασφάλεια που προσφέρει το ψευδώνυμο και η απόκρυψη της πραγματικής τους ταυτότητας οι χρήστες ενδέχεται να παραβιάσουν την ιδιωτικότητα τρίτων προσώπων, δυσφημώντας τα ή παραβιάζοντας την ιδιωτική τους σφαίρα.

Για τον λόγο αυτό, τα αιτήματα που ακούγονται ολοένα και συχνότερα τελευταία, είναι η θέσπιση νόμου με τον οποίο να δηλώνονται υποχρεωτικά τα στοιχεία των ατόμων που είναι υπεύθυνα για τα ιστολόγια στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Στόχος θα είναι κυρίως να δίνεται η δυνατότητα στους θιγμένους από αναρτήσεις και σχόλια σε ιστολόγια να προσφεύγουν στο ΕΣΡ προκειμένου να πληροφορηθούν την ταυτότητα του διαχειριστή του ιστολογίου και να προσφύγουν εναντίον του.

Εντούτοις, ως αντίλογος σε αυτό το αίτημα εκφράζεται η άποψη ότι κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό, καθώς οι διαχειριστές των ιστολογίων δεν είναι επαγγελματίες δημοσιογράφοι και επομένως δεν υπάγονται σε έλεγχο από τον ΕΣΡ.

2.6 Τα ωφέλη και οι πιθανοί κίνδυνοι πίσω από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι όσον αφορά στην ταχύτητα και την ευκολία πρόσβασης και χρήσης, ο αναδυόμενος γαλαξίας της επικοινωνιακής αφθονίας των τελευταίων ετών

δεν έχει ιστορικό προηγούμενο. Η αφθονία και η ελευθερία στην ροή της πληροφορίας γεννά μεγαλεπήβολα πολιτικά οράματα. Γίνεται πλέον λόγος για ψηφιακή δημοκρατία για πολίτες του κυβερνοχώρου, για ηλεκτρονικές εξεγέρσεις και wiki κυβερνήσεις, ακόμη και για ψηφιακούς κόσμους όπου όλοι οι πολίτες έχουν ίση πρόσβαση στην γνώση και στην εξουσία.

Εντούτοις όπως συμβαίνει και με κάθε προηγούμενη επανάσταση που συντελέστηκε στις επικοινωνίες τα προηγούμενα χρόνια, έτσι και στην περίπτωση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ενέχεται ο κίνδυνος της υπερβολής, των λανθασμένων ισχυρισμών και των ψευδαισθήσεων. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που στέκονται ακόμα με καχυποψία απέναντι στα κοινωνικά μέσα, αμφισβητώντας την διαφάνειά τους και την αγνότητα των προθέσεων εκείνων που τα διαχειρίζονται.

Επιπλέον, το γεγονός ότι οι περισσότεροι διαχειριστές και χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δεν είναι επαγγελματίες δημοσιογράφοι και γι' αυτό αγνοούν ορισμένα θέματα δημοσιογραφικής δεοντολογίας εγείρει αρκετές ανησυχίες σχετικά με την αντικειμενικότητα και την εγκυρότητα των πληροφοριών και ειδήσεων που μεταδίδονται.

Ένα άλλο θέμα που προκύπτει έχει να κάνει με τον βαθμό ανεξαρτησίας των νέων μέσων. Όπως αναλύθηκε παραπάνω τα νέα μέσα επικοινωνίας ονομάζονται πλέον «κοινωνικά μέσα». Πόσο κοινωνικό είναι όμως ένα μέσο όταν η εταιρία στην οποία ανήκει λογοκρίνει ανάλογα με τα συμφέροντα της, πουλάει και αγοράζει την παραγόμενη από τους χρήστες πληροφορία με τις μετοχές της στο χρηματιστήριο και τελικά αποφασίζει για το παρόν και το μέλλον του μέσου; Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις αγωγών ή διαμαρτυριών ενάντια διαδικτυακών εταιριών, όπως η Facebook και η Google για λογοκρισία. Σε πολλές περιπτώσεις το λογοκριθέν περιεχόμενο δεν ενέπυτε στους λόγους για τους οποίους η εταιρία αναφέρει ως αιτιολογημένη την άσκηση της λογοκρισίας (ανάρτηση πορνογραφικού υλικού, διακίνηση παράνομου υλικού παρενόχληση άλλων χρηστών, χρήση υβριστικών εκφράσεων κλπ).

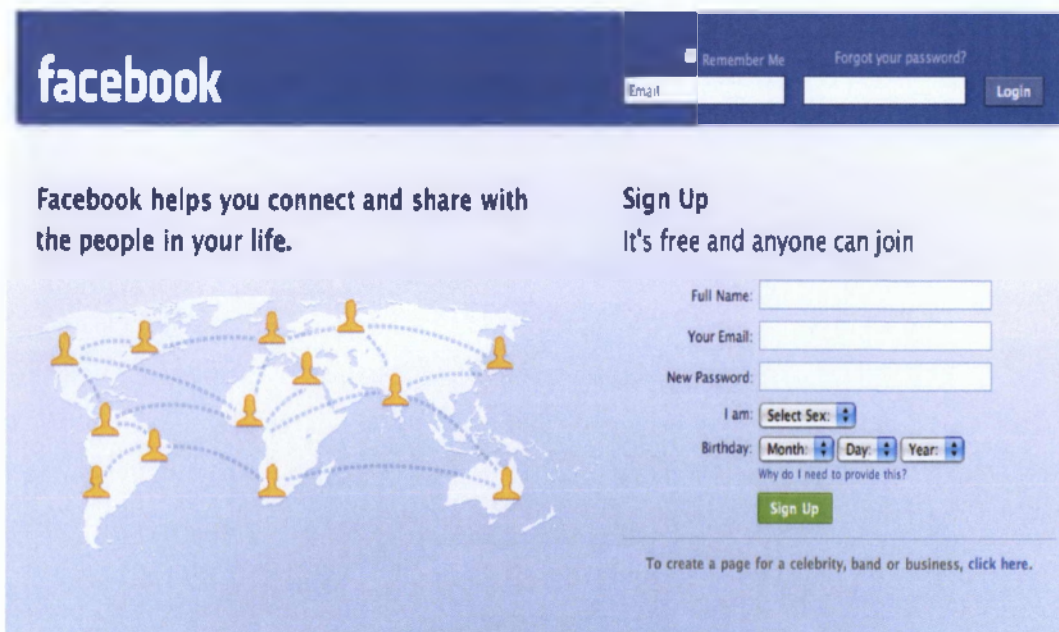
Επιπλέον, οι επικριτές των μέσων κοινωνικής δικτύωσης επισημαίνουν και άλλους κινδύνους, που απορρέουν από την υπεραφθονία των ψηφιακών πληροφοριών: ο υπερβολικός βομβαρδισμός με πληροφορίες και οι κακοπροαίρετοι και επιτήδριοι «μπλόγκερς» караδοκούν για να μεταδώσουν τις πληροφορίες και ειδήσεις που εκείνοι επιλέγουν, με κίνδυνο την χειραγώγηση αθώων και ανυποψίαστων πολιτών. Ακόμα και η Google έχει τους δικούς της μυστικούς αλγορίθμους για τον έλεγχο των πληροφοριών ενώ ολόκληροι οργανισμοί πέφτουν θύματα ηλεκτρονικής κατασκοπίας. Κάποιοι επιστήμονες επίσης θεωρούν ότι υπάρχει ένα τεράστιο πολιτικό εργαστήριο στο οποίο χρησιμοποιούνται διάφορα περίτεχνα τεχνάσματα για την χειραγώγηση των ψηφιακών μέσων και την διασφάλιση μιας μοναδικής μετά-δημοκρατικής τάσης, όπου τα μέσα επικοινωνίας χρησιμοποιούνται για την προαγωγή απόψεων, την προστασία της ανισοκατανομής του πλούτου και του εισοδήματος, καθώς και τον περιορισμό της δημόσιας εξουσίας μέσω της τυφλής αποδοχής από τους πολίτες. Μ αυτό τον τρόπο καθίσταται σαφές ότι διακυβεύεται η δημοκρατία.

Από την άλλη πλευρά αρκετοί είναι εκείνοι που θεωρούν ότι πρόκειται για μια υπερβολική αντίδραση στην επανάσταση των κοινωνικών μέσων. Όπως τον 16^ο αιώνα η τυπογραφία έφερε επανάσταση στον τρόπο οπτικής, έτσι και σήμερα απαιτείται μια νέα προσπάθεια για να κατανοήσουμε τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται και αναδιαμορφώνονται οι δημοκρατίες από τα νέα εργαλεία και την ρητορική της επικοινωνίας. Η ίδια η οπτική μας για την δημοκρατία οφείλει να αλλάξει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ «FACEBOOK»

3.1 Εισαγωγή

Όπως αναφέραμε και στα προηγούμενα κεφάλαια, τα τελευταία χρόνια, εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο έχουν αποκτήσει λογαριασμό σε κάποια σελίδα κοινωνικής δικτύωσης, δηλαδή σε μια ειδική κατηγορία «μαγαζιών» στο Διαδίκτυο που προσφέρουν δωρεάν την δυνατότητα να αναρτήσει κανείς κάποια στοιχεία που θα αποτελούσαν το διαδικτυακό προφίλ του, να δημιουργήσει ομάδες «φίλων» και να συμμετέχει ο ίδιος σαν «φίλος» σε ομάδες που έχουν δημιουργήσει άλλοι. Το δωρεάν της υπηρεσίας οφείλεται στο επιχειρηματικό μοντέλο αυτής της οικονομικής δραστηριότητας των μονοπωλιών που την προσφέρουν (όπως είναι η Google, Murdoch, Microsoft κ.α), και το οποίο προς το παρόν στηρίζεται περισσότερο στις διαφημίσεις, αλλά και στο εμπόριο των στοιχείων όσον ανοίγουν λογαριασμό στις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης.

Εικόνα 4: Σελίδα εισαγωγής στο facebook

3.2 Εξέλιξη

Τον Φλεβάρη του 2004 ο Mark Zuckerberg φοιτητής του πανεπιστημίου Harvard, δημιούργησε μια σελίδα κοινωνικής δικτύωσης, την οποία και ονόμασε Facebook. Ο αρχικός λόγος της δημιουργίας της συγκεκριμένης ιστοσελίδας ήταν αρχικά να μπορούν να επικοινωνήσουν οι φοιτητές του Harvard μεταξύ τους, καθώς και οι νεοεισερχόμενοι σπουδαστές του συγκεκριμένου πανεπιστημίου. Παράλληλα, είχε γίνει λόγος ότι αργότερα θα δινόταν η ευκαιρία σε ορισμένες μαθητικές κοινότητες να χρησιμοποιούν την συγκεκριμένη ιστοσελίδα. Παρ' όλα αυτά όμως, από το 2006 και ύστερα, η πρόσβαση ήταν ανοιχτή για όλους τους ανθρώπους από 13 ετών και πάνω. Έτσι, το Facebook, αποτέλεσε

την δημοφιλέστερη σελίδα κοινωνικής δικτύωσης καθώς είναι η δεύτερη μετά την Google έχοντας εκατομμύρια χρήστες μόνο στις ΗΠΑ και εκατομμύρια χρήστες παγκοσμίως.

Κύριος παράγοντας της δημοτικότητάς του είναι η δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ γνωστών και φίλων καθώς και η δυνατότητα ανάρτησης φωτογραφιών και video (έρευνες έχουν δείξει πως οι χρήστες ανεβάζουν 14.000.000 φωτογραφίες ημερησίως). Επίσης λόγω της δημοτικότητας του δεν έχουν λείψει οι κριτικές τόσο για τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών, όσο και για την πολιτική πλευρά των δημιουργών του.

3.3 Ρυθμός διάδοσης του facebook

Το Facebook αποτελεί το πιο δημοφιλές κοινωνικό δίκτυο εφ' όσον έρευνες έχουν παρουσιάσει ότι οι χρήστες του παγκοσμίως πλησιάζουν τα 650 εκατομμύρια.

Οι πρώτες χώρες με την μεγαλύτερη χρήση είναι στον παρακάτω πίνακα 1:

Ηνωμένες πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ)	151.861.960 μέλη
Ινδονησία	39.171.320 μέλη
Ηνωμένο Βασίλειο	29.791.340 μέλη
Τουρκία	29.663.140 μέλη

Πίνακας 1: Χώρες με την μεγαλύτερη χρήση στο facebook

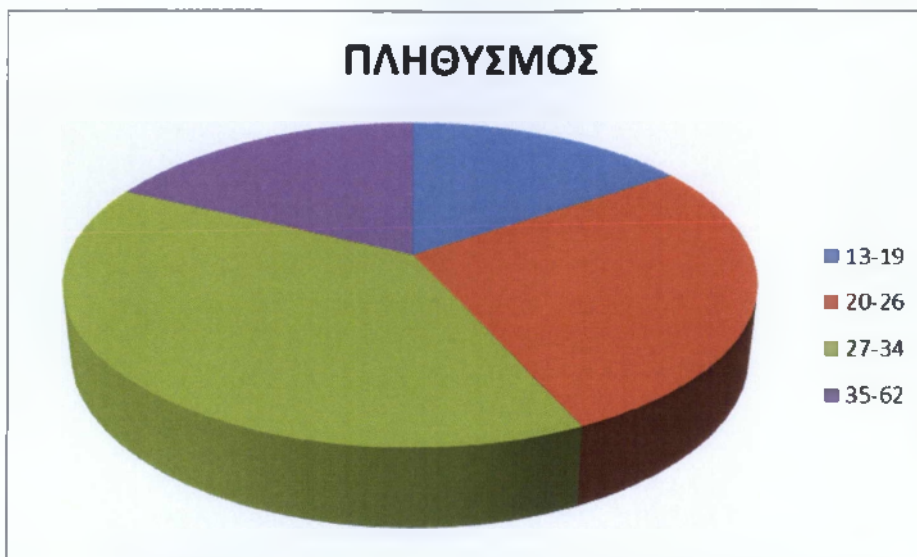
Ταυτόχρονα, όλα αυτά τα μέλη σπαταλούν 246.9 λεπτά μηνιαίως μόνο στο Facebook.

Παρ' όλα αυτά, ο αριθμός νέων μελών φαίνεται να μειώνεται σε σύγκριση με προηγούμενους μήνες. Συγκεκριμένα, τα νέα μέλη τους προηγούμενους μήνες έφταναν τα 20 εκατομμύρια, πλέον ο αριθμός αυτός φαίνεται να μειώνεται, εφόσον από τα ποσοστά φαίνεται ότι έχει φτάσει τα 13,9 εκατομμύρια κατά τον μήνα Απρίλιο και τα 11,8 εκατομμύρια κατά τον μήνα Μάιο αντίστοιχα. Επίσης, ραγδαία μείωση έχει παρουσιαστεί στις χώρες όπου το Facebook πρωτοεμφανίστηκε, δηλαδή:

ΗΠΑ από 155,4 εκατομμύρια έφτασε στα 149,4 και Καναδάς από 18,2 εκατομμύρια έφτασε στα 16,6. Βέβαια, η μείωση αυτή, δεν περιορίστηκε μόνο σε αυτές τις χώρες αλλά εξαπλώθηκε και σε άλλες χώρες, όπως είναι η Νορβηγία, Ρωσία και Μεγάλη Βρετανία χάνοντας 100.000 χρήστες μηνιαία η καθεμία.

Όσον αφορά την Ελλάδα, οι ηλικιακές ομάδες που χρησιμοποιούν το Facebook είναι από 13-62 ετών. Αναλυτικότερα έχουμε:

- Από 13-19 αποτελούν το 15% των Ελλήνων χρηστών του Facebook.
- Από 20-26 αναλογούν στο 26% του πληθυσμού
- Από 27-34 με ποσοστό που αγγίζει το 37% του πληθυσμού και
- Από 35-62 με ποσοστό που φτάνει το 17%.

Γράφημα 1: Οι ηλικιακές ομάδες που χρησιμοποιούν το Facebook

Αξιοσημείωτη είναι και η έρευνα που χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Ασφαλές Διαδίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναδεικνύει πως στην Ελλάδα ποσοστό μεγαλύτερο από το 33% των παιδιών χρησιμοποιούν διάφορα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, ενώ το 20% είναι χρήστες του Facebook παρά το ηλικιακό όριο των 13 ετών που έχει θεσπιστεί από τον δημιουργό του Facebook.

Παρ' όλα αυτά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι υπάρχουν και χώρες οι οποίες δεν έχουν αποδεχθεί πλήρως το Facebook με αποτέλεσμα τα ποσοστά επισκεψιμότητας να είναι αρκετά χαμηλά. Οι χώρες αυτές είναι η Κίνα και η Βραζιλία.

Στην Κίνα ο λόγος που δεν είναι διαδεδομένο το Facebook οφείλεται στο γεγονός της πολιτικής κατάστασης του επικρατεί στην χώρα απαγορεύοντας κάθε είδους πρόσβαση σε κάθε είδους κοινωνικούς ιστότοπους καθώς υποστηρίζουν ότι είναι απειλή για το έθνος τους και την εθνική τους ασφάλεια. Αντίθετα, πάνω από 400 εκατομμύρια πολίτες χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο.

Στην Βραζιλία ο λόγος που δεν είναι διαδεδομένο το Facebook οφείλεται κυρίως στους ίδιους τους πολίτες οι οποίοι δεν το προτιμούν και το αφήνουν πίσω στην 3^η θέση προτιμώντας αρχικά το Orkut με 36 εκατομμύρια μοναδικούς επισκέπτες. Ενώ το Facebook αρχίζει να προσελκύει κόσμο κυρίως 25 ετών και άνω καθώς οι χρήστες μηνιαίως φτάνουν τα 9 εκατομμύρια. Ακολουθεί το Windows Live με ποσοστό 12,5 εκατομμύρια καταλαμβάνοντας την 2^η θέση και τέλος στις προτιμήσεις των Βραζιλιάνων έρχεται το Twitter με περίπου 3,6 εκατομμύρια χρήστες ηλικίας 15-25 ετών.

3.4 Λόγοι δημοφιλίας

Για ποιόν λόγο όμως το Facebook έγινε τόσο δημοφιλές σε τόσο σχετικά μικρό διάστημα;

Ο λόγος είναι η φυσική περιέργεια του ανθρώπου για το καθετί καινούριο που παρουσιάζεται στη ζωή μας και μας ελκύει στο να εξερευνήσουμε και να ανακαλύψουμε όσες περισσότερες πτυχές διαθέτει.

Έτσι και το Facebook, αρχικά ξεκίνησε ως ένα ακόμα μέσο κοινωνικής δικτύωσης και πιο ειδικά ως ένα κύριο μέσο επικοινωνίας. Όμως λόγω της περιέργειας του ανθρώπου εξελίχθηκε πολύ γρήγορα σε κάτι παραπάνω. Σήμερα το Facebook είναι ένας δικτυακός

τόπος, μέσω του οποίου μπορεί να επεξεργαστεί ένα προφίλ που μόνος του έχει δημιουργήσει, να αναζητήσει και να επικοινωνήσει με φίλους που ήδη είχε στην προσωπική του ζωή ή με «φίλους» που απέκτησε μέσω αυτού του δικτυακού τόπου, μπορεί να παίξει παιχνίδια είτε ατομικά είτε ομαδικά, να δημιουργήσει την δική του «ομάδα» με σκοπό να υποστηρίξει κάποιο θέμα τον οποίο τον ενδιαφέρει, καθώς και να ζητήσει και από τους άλλους δικτυακούς φίλους να την υποστηρίξουν καθώς επίσης να ζητήσει και από τους φίλους των φίλων του να την υποστηρίξουν. Αυτές είναι μόνο μερικές από τις επιλογές που παρέχονται στην ιστοσελίδα του Facebook. Κάτι τέτοιο λοιπόν έχει σαν αποτέλεσμα οι άνθρωποι να επηρεαστούν από την εικόνα που προβάλλεται μέσα από αυτές τις υπηρεσίες και να επικεντρωθούν στην εξερεύνηση της συγκεκριμένης σελίδας μέσα από την δημιουργία προσωπικού λογαριασμού, η οποία παρεμπιπτόντως είναι μια εύκολη και χωρίς κόστος ενέργεια πράγμα το οποίο ίσως είναι και ένας από τους παράγοντες που συνέβαλε στους λόγους για τους οποίους του Facebook έγινε τόσο γνωστό σε όλο τον κόσμο.

Πέρα όμως από την περιέργεια και τον θαυμασμό των ανθρώπων για το κάτι καινούριο, το Facebook έχει αρκετούς λόγους να δελεάζει τόσο πολύ τους τακτικούς του επισκέπτες. Πρώτα απ' όλα είναι η δημιουργία και η επεξεργασία του προφίλ του κάθε χρήστη. Παράλληλα ο καθένας μπορεί να ανεβάζει και να δημοσιεύει υλικό όπως φωτογραφίες από ταξίδια, στιγμές διασκέδασης, χωρίς να υπάρχει κάποιο όριο και μάλιστα έχει την δυνατότητα να τις ταξινομεί και σε άλμπουμ ώστε οποιοσδήποτε «επισκέπτης» του προφίλ να μπορεί να τις αναζητήσει πιο εύκολα. Συγχρόνως, στο Facebook υπάρχει η δυνατότητα να επισκεφτεί κανείς το προφίλ κάποιου φίλου του μέσω του οποίου να μπορεί να ενημερωθεί για την κατάστασή του να δει τις φωτογραφίες του και γενικότερα να ενημερώνεται για οτιδήποτε αλλάζει, προστίθεται ή αφαιρείται στο προφίλ του. Με άλλα λόγια μπορεί κανείς να μάθει πολλά πράγματα για τα άτομα που τον ενδιαφέρουν επισκεπτόμενος και μόνο το προφίλ του και χωρίς να υπάρξει κατ' ιδίαν συνάντηση μεταξύ των ατόμων. Επιπλέον κάθε χρήστης έχει την δυνατότητα να ενημερώνει την προσωπική του κατάσταση με ότι αυτός επιθυμεί και αυτή παράλληλα να γνωστοποιείται σε όλους τους φίλους ή και δημόσια ανάλογα με τις ρυθμίσεις που έχει κάνει ο κάθε χρήστης.

Μια ακόμα υπηρεσία που παρέχει το Facebook είναι η παραλαβή και η αποστολή ειδοποιήσεων σε πραγματικό χρόνο. Οι χρήστες του έχουν την δυνατότητα να ενημερώνονται για κοινωνικές εκδηλώσεις, γεγονότα, για επερχόμενα «parties», ενώ παράλληλα έχουν την δυνατότητα να αποστείλουν και προσκλήσεις.

Τέλος, μέσω του «Φατσοβιβλίου», δίνεται η ευκαιρία σε κάθε χρήστη που το επιθυμεί και μέσα από την προσωπική του σελίδα, να θέσει ερωτήσεις για θέματα που τον απασχολούν και να λάβει σχεδόν την ίδια στιγμή απαντήσεις από φίλους που είχαν αντιμετωπίσει στο παρελθόν ανάλογο πρόβλημα είτε απλώς γνωρίζουν το αντικείμενο στο οποίο αναφέρονται οι ερωτήσεις.

Όσον αφορά τα παιχνίδια του Facebook, είναι ποικίλα και μπορούν να καλύψουν τις περισσότερες από τις απαιτήσεις των χρηστών της συγκεκριμένης σελίδας. Πρόκειται για πλατφόρμες αρκετά καινοτόμες, όπου οι χρήστες του μπορούν ταυτόχρονα να διασκεδάζουν και να αλληλεπιδρούν με άλλους χρήστες ενώ είναι διασυνδεδεμένοι.

Συνοψίζοντας λοιπόν, οι λόγοι για τους οποίους είναι τόσο γνωστό το Facebook είναι ουσιαστικά όλες αυτές οι υπηρεσίες και οι τρόποι πληροφόρησης, επικοινωνίας και διασκέδασης που παρέχει στους χρήστες του. Το Facebook εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς. Οι απαιτήσεις που έστρεψαν τον άνθρωπο σε αυτό, άλλες είναι ιδιοτελείς και άλλες όχι, βοήθησαν και εξακολουθούν να βοηθούν στα περαιτέρω βήματα που κάνει μέρα με την μέρα. Όπως και να χει πάντως το Facebook ήρθε και απ' ότι φαίνεται σκοπεύει να μείνει για πολύ καιρό ακόμη.

3.5 Θετικές και οι αρνητικές διαστάσεις του Facebook

Το Facebook τα τελευταία χρόνια έχει αποκτήσει τεράστια επισκεψιμότητα από εκατομμύρια ανθρώπους ανά χώρα. Μετά από έρευνες που έχουν γίνει έχουν επισημανθεί τα θετικά και τα αρνητικά του προγράμματος αυτού.

Όσον αφορά τα θετικά του στοιχεία, δεν μπορούμε να παραλείψουμε την συμμετοχή του στα κοινωνικά δρώμενα. Δεν είναι λίγες εκείνες οι φορές άλλωστε που το Facebook λειτουργεί αφυπνιστικά ενημερώνοντας γρηγορότερα και αντικειμενικότερα τον κόσμο οργανώνοντας ταυτόχρονα κινητοποιήσεις και διαδηλώσεις ανάλογα με την κατάσταση που επικρατεί. Επίσης, προωθεί και ψυχαγωγικά συμβάντα που λαμβάνουν χώρο στην εκάστοτε περιοχή όπως είναι συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις και οποιαδήποτε αυτοδιαχειριζόμενη κατάσταση.

Επιπλέον, σημαντική έχει φανεί η παρουσία του για την επίλυση αστυνομικών υποθέσεων καθώς δεν είναι λίγες οι φορές εκείνες όπου δράστες έχουν συλληφθεί ή έχουν εξακριβωθεί με την βοήθεια του Facebook είτε από αναρτημένες φωτογραφίες μέσω της συγκεκριμένης ιστοσελίδας, είτε από πληροφορίες που συλλέγουν οι αρχές από «ιντερνετικούς» φίλους τους. Επιπρόσθετα, έρευνες έχουν δείξει ότι ακόμα και η πιο μεγάλη αστυνομική επιχείρηση (FBI) ανατρέχει στον συγκεκριμένο ιστότοπο για να αντλήσει πληροφορίες ακόμα και για τα πιο δυσεύρετα ζητήματα. Βέβαια, θα ήταν πιο δύσκολο για τις αρχές να βρουν πληροφορίες εάν οι δράστες δεν παρουσίαζαν τις προσωπικές τους πληροφορίες.

Ένα ακόμα θετικό στοιχείο είναι ότι μέσα από την συμμετοχή σε ένα τέτοιο κοινωνικό ιστότοπο, οι χρήστες μπορούν να επικοινωνήσουν με πολύ μεγάλη ευκολία και με πολύ οικονομικό τρόπο με άτομα που βρίσκονται σε διαφορετικές χώρες. Εδώ φαίνεται η συμβολή του στην περαιτέρω εξέλιξη της επικοινωνίας καθώς χωρίς αυτό δεν θα υπήρχε άμεσος και συχνός τρόπος επικοινωνίας. Σ' αυτές τις σελίδες οι χρήστες μπορούν να προβάλλουν τον εαυτό τους ελεύθερα και με τον τρόπο που επιθυμούν, να ανταλλάξουν από απλές πληροφορίες μέχρι και βιώματα με άλλους χρήστες αφού η ανάγκη για επικοινωνία και ενκοινωνία στις μέρες μας είναι πιο σημαντική λόγω της δεινής κοινωνικής κατάστασης που επικρατεί. Έτσι πιθανώς οι χρήστες μ' αυτόν τον τρόπο να βρίσκονται σε αδιέξοδο από την ρουτίνα της καθημερινότητας.

Όπως μπορούμε να καταλάβουμε από τα παραπάνω και αν λαμβάνουμε υπόψη ότι βρισκόμαστε στον 21^ο αιώνα και ήδη η τεχνολογία έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις θα δούμε ότι η ζωή των ανθρώπων καλυτερεύει και συνάμα διευκολύνεται μέσα από τις ανέσεις και τις υπηρεσίες που κατά κύριο λόγο βασίζονται σε τεχνολογικά επιτεύγματα. Παράλληλα, με τα αλματώδη βήματα που κάνει η τεχνολογία μέρα με την μέρα, έχει καλύψει μεταξύ των άλλων και την ανάγκη για επικοινωνία με την βοήθεια διαφόρων κοινωνικών μέσων δικτύωσης όπως είναι το Facebook, Twitter κλπ, μέσω των οποίων οι αποστάσεις εκμηδενίζονται και η επικοινωνία με συγγενείς και φίλους γίνεται ολοένα και πιο προσιτή.

Όμως, όσο δελεαστικά ακούγονται όλα τα παραπάνω η εξέλιξη της τεχνολογίας μπορεί να αποβεί μοιραία ειδικά όταν δεν χρησιμοποιείται σωστά και μέσα στα όρια στα οποία έχει «φτιαχτεί». Έτσι, οι αρνητικές συνέπειες των κοινωνικών δικτύων και συγκεκριμένα του Facebook έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην ζωή μας λόγω της κακής χρήσης αυτών των μέσων.

Εξετάζοντας όμως αναλυτικότερα την χρήση του Facebook, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι επιπτώσεις από την χρήση του είναι περισσότερο επιζήμιες παρά ωφέλιμες, και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο άνθρωπος από την φύση του δεν μπορεί να ορίσει την έννοια του μέτρου. Άλλωστε, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις εκείνες που

ακούγονται σχεδόν καθημερινά στα μέσα μαζικής επικοινωνίας για απάνθρωπες συμπεριφορές όπως φόντοι, επιθέσεις σε γυναίκες, «ψάρεμα» ανήλικων παιδιών καθώς και ενέργειες που στοίχισαν ανθρώπινες ζωές (αυτοκτονίες) εξαιτίας του Facebook. Η πλειοψηφία των ανθρώπων που χρησιμοποιεί το Facebook έχει ως κύριο μέλημα την δημιουργία ενός προφίλ το οποίο να είναι ελκυστικό προς τους άλλους. Αυτό που λανσάρει μπορεί να είναι όντως αληθινό αλλά μπορεί να είναι και ψεύτικο. Έτσι, στις περιπτώσεις που συμβαίνει το δεύτερο έχει σαν αποτέλεσμα οι χρήστες να ακολουθούν ψεύτικα πρότυπα φίλων, να εντυπωσιάζονται από αυτά και να πείθονται τόσο πολύ για την πιθανή ύπαρξή τους ώστε να πέφτουν στην παγίδα και να τα συναντούν.

Πρόκειται λοιπόν για μια νέα εγκληματική μάστιγα με κύριο συνεργό της το Facebook. Συγχρόνως, μέσα από το Facebook προβάλλονται μια σειρά από ομάδες που καλούν όλο και περισσότερα μέλη να ενταχθούν σε αυτές με σκοπό να εκφράσουν μια κοινή γνώμη. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της ομάδας που στόχευε στην έκθεση ανώδυνων τρόπων αυτοκτονίας.

Σύμφωνα με δικηγορικούς κύκλους που γνωρίζουν πολύ καλά τη νομοθεσία του Διαδικτύου, η σύσταση των συγκεκριμένων γκρουπ δεν αποτελεί ποινικό αδίκημα, καθώς ο καθένας δικαιούται να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του. Σε περίπτωση όμως που κατατεθεί μήνυση κατά αγνώστων, ο εισαγγελέας δικαιούται να διατάξει έρευνα ώστε να αναζητηθεί η ταυτότητα των εν λόγω μελών.

Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν, πόσο κακή επιρροή μπορεί να γίνει το Facebook για τα παιδιά μικρότερης ηλικίας κυρίως, στα οποία δεν είναι ανεπτυγμένη ακόμα καλά η κριτική σκέψη, όταν μέσα από ομάδες εκφράζονται τέτοιου είδους αρρωστημένες απόψεις. Όλα αυτά συμβάλλουν αρνητικά στην κοινωνία καθώς το Facebook έχει μετατραπεί σε ένα «μέσο» μεταφοράς μηνυμάτων που σπλώνουν την ανθρώπινη προσωπικότητα και την θέτουν σε κίνδυνο.

Δυστυχώς όμως η αρνητική πλευρά του Facebook στην ζωή του ανθρώπου έχει ακόμα πολλά παραδείγματα. Η παραπλάνηση μικρών παιδιών μέσα από ομάδες του Facebook που στοχεύουν στην γελοιοποίηση της προσωπικότητας του ατόμου μέσα σε ένα καλά οργανωμένο σχέδιο. Τα βήματα είναι λίγα και απλά:

1. Αρχικά, επηρεάζουν «θετικά» το εκάστοτε θύμα τους ώστε να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του και να τους θεωρήσει πραγματικούς φίλους.
2. Στην συνέχεια, το παιδί παρασύρεται από την παρέα με αποτέλεσμα να την ακολουθήσει.

Αν και όλα τα παραπάνω κρίνονται ιδιαίτερα άσχημα και κάνουν πολλούς ανθρώπους να αναρωτιούνται για την χρήση των κοινωνικών μέσων, εξετάζοντας εκτενέστερα το θέμα του Facebook βλέπουμε ότι οι αρνητικές διαστάσεις του δεν σταματούν εκεί. Έτσι, μπορούμε να δούμε ότι η ακατάσχετη χρήση του Facebook επιδρά αρνητικά και σε άλλους τομείς της ζωής του ανθρώπου. Τέτοια φαινόμενα έχουν παρουσιαστεί στην εργασία καθώς και στα σχολεία.

Πιο συγκεκριμένα, σε σχετική πηγή έχει παρατηρηθεί ότι τα παιδιά παραμελούν τα μαθήματά τους για να αφιερώσουν ώρες στο Facebook με αποτέλεσμα οι βαθμοί τους να μειώνονται σημαντικά. Δεν είναι όμως και λίγα τα κρούσματα εκείνα στους εργασιακούς χώρους, λόγω της εμφανής αδιαφορίας και της μείωσης της παραγωγικότητας κάποιων υπαλλήλων από την συνεχή ενασχόλησή τους με το Facebook.

Συμπερασματικά καταλήγουμε στο γεγονός ότι το Facebook έχει εισβάλλει τόσο απότομα στην ζωή των ανθρώπων με αποτέλεσμα μια λάθος κίνηση το πάτημα ενός κουμπιού σε κάποιο αίτημα φιλίας ή η ένταξη σε μια ομάδα μπορεί κάποιες φορές να στοιχίσει ακριβά.

Όμως, οι αρνητικές επιπτώσεις δεν σταματούν εκεί. Μια από τις πιο σημαντικές επιπτώσεις που επιφέρει το Facebook είναι η καταπάτηση του προσωπικού απορρήτου. Πιο συγκεκριμένα εύκολα μπορεί οποιοσδήποτε να «σπάσει» τον κωδικό και να εισβάλλει σε

προσωπικά δεδομένα, είτε αυτός είναι φίλος είτε κάποιος άγνωστος που επιθυμεί να μάθει στοιχεία του εαυτού μας και με τις προθέσεις του να παραμένουν πάντα άγνωστες προς εμάς. Αυτή η πράξη είναι αυτονόητο ότι εγκυμονεί πολλούς κινδύνους καθώς ο κάθε άγνωστος μαθαίνει πράγματα που μας αντιπροσωπεύουν τα οποία μπορούν να χρησιμοποιήσει με άσχημο σκοπό. Υπάρχουν όμως όρια ιδιωτικής ζωής στο Facebook καθώς όλοι μπορούν να δουν δημοσιεύσεις και προσωπικά μας στοιχεία και αν δεν υπάρχουν τόσο άσχημες συνέπειες μπορεί να έχει αυτό στην ζωή μας;

Επακόλουθο είναι ο εκφοβισμός και ο εκβιασμός προσώπων με την απειλή δημοσίευσης υλικού θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την υπόληψή τους.

Αυτό το φαινόμενο όμως έχει παρατηρηθεί και σε μικρότερη ηλικία και πιο ειδικά σε μαθητές. Από έρευνες που έχουν γίνει, έχει διαπιστωθεί ότι μεγάλο ποσοστό παιδιών παρενοχλείται λεκτικά από άλλους συμμαθητές μέσω του Facebook. Παιδιά εκτοξεύουν μέσω του διαδικτύου προσβολές και αρνητικούς σχολιασμούς εναντίων άλλων παιδιών με αποτέλεσμα να δημιουργείται αντιπαλότητα και διχόνοια μεταξύ τους.

Κάπως έτσι λοιπόν ξεκινά η σύγκρουση μεταξύ των ανθρώπων, και σε βάθος χρόνου εξελίσσεται σε ρατσιστική συμπεριφορά κυρίως δε, όταν έχουν να κάνουν με ανθρώπους διαφορετικής εθνικότητας. Όλη αυτή η βίαιη και άσχημη συμπεριφορά φανατίζει τους ανθρώπους γύρω μας και τους τοποθετεί έμμεσα σε μια κατάσταση άρνησης της διαφορετικότητας τόσο ώστε να δημιουργούνται ομάδες στο Facebook που υποστηρίζουν την υβριστική συμπεριφορά εναντίων ανθρώπων διαφορετικής εθνικότητας ενώ απευθύνονται και σε μικρότερες ηλικίες που είναι συνήθως και οι πιο ευάλωτες.

Όμως το πόσο βίαια και αρνητικά έχει συμβάλλει το Facebook στις ζωές μας μπορούμε να το διαπιστώσουμε αν αναλογιστούμε τι σημαίνει για τους νέους σήμερα η φιλία και πόσο συχνά αφιερώνουν χρόνο σ' αυτήν. Το συμπέρασμα που βγαίνει δυστυχώς είναι απογοητευτικό για έναν απλούστατο λόγο: το Facebook έχει ψυχράνει τις ανθρώπινες σχέσεις, οι άνθρωποι προτιμούν να ασχοληθούν με την απόδοση μιας ψεύτικης εικόνας παρά να ζήσουν στιγμές χαράς με τα οικεία τους πρόσωπα. Εθίζονται από την μανία τους να αναδεικνύουν τον εαυτό τους σε τρίτους σε χαρούμενες στιγμές μέσα από φωτογραφίες και σχόλια.

3.6 «Δυστυχισμένη και βίαιη» η γενιά του Facebook

Οι ανήλικοι έχουν... διαγράψει από τη μνήμη τους τις έννοιες της αγάπης και της ηθικής ευθύνης και ζουν μέσω της εικονικής πραγματικότητας. Σε αναζήτηση μιας αποτελεσματικής αντιμετώπισης ενός φαινομένου που απειλεί να διαταράξει την κοινωνικότητα και κατ' επέκταση τον ψυχισμό της νέας γενιάς των ανήλικων χρηστών του Ίντερνετ και κυρίως αυτών που «ζουν» μέσω των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης, όπως το γνωστό Facebook, έχουν αποδυθεί τον τελευταίο καιρό Βρετανοί ειδικοί.

Αφορμή αποτέλεσαν τα ανησυχητικά στοιχεία που προέκυψαν από έρευνα για το πόσο μπορεί αυτή η ενασχόληση των ανήλικων χρηστών να επηρεάσει αρνητικά τον συναισθηματικό τους κόσμο.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην αναγκαιότητα διδασκαλίας «μαθημάτων» αγάπης στα παιδιά, τα οποία χρησιμοποιούν συστηματικά ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, καθώς ένα σημαντικό ποσοστό τους φαίνεται να έχει διαγράψει από τη μνήμη του τις έννοιες της αγάπης, της ηθικής ευθύνης και του καθήκοντος στους μαθητικούς και εν γένει κοινωνικούς κόλπους.

Η έρευνα «κατηγορεί» ως αποκλειστικά υπεύθυνη τη νέα κουλτούρα που έχει καλλιεργηθεί στη βρετανική κοινωνία, δηλαδή τον ατομικισμό, την απληστία και τον άκρατο εγωισμό.

3.7 Hacking

Απ' ότι φαίνεται όμως το αγαπημένο μας Facebook έχει και άλλα μειονεκτήματα. Ένα εμφανές και μεγάλο πρόβλημα έχει παρουσιαστεί στην διαχείριση ασφάλειάς του, εφ' όσον οποιοσδήποτε με ελάχιστες γνώσεις hacking μπορεί να καταλάβει και να πάρει τον έλεγχο οποιουδήποτε προφίλ επιθυμεί ακόμα και το δικό σας!

Η ανακάλυψη αυτή έγινε από τον ερευνητή ασφαλείας Nir Goldshlager, όπου βρήκε ένα ελάττωμα ασφαλείας στον Facebook που του επιτρέπει να πάρει τον πλήρη έλεγχο σε οποιονδήποτε λογαριασμό του Facebook επιθυμούσε μέσω προβληματικών εφαρμογών.

Πιο συγκεκριμένα, το OAuth, είναι ένα ανοιχτό πρότυπο αυθεντικοποίησης που χρησιμοποιείται από ένα συγκεκριμένο μέσο κοινωνικής δικτύωσης για την επικοινωνία μεταξύ των εφαρμογών με τους χρήστες του.

Εικόνα 5: Hackers στο facebook

Όπως λοιπόν δήλωσε στο blog του ο ερευνητής:

«Για να είναι μια επίθεση επιτυχημένη θα πρέπει το θύμα να χρησιμοποιεί μια εφαρμογή στο Facebook όπως το γνωστό σε όλους Texas Holdem Poker, Diamond Dash, καθώς οι εφαρμογές αυτές έχουν μόνο βασικά δικαιώματα, όμως μπορείτε να αλλάξετε το πεδίο δικαιωμάτων της εφαρμογής και να ορίσετε νέα δικαιώματα, αλλά αυτή η μέθοδος δεν είναι και τόσο καλή γιατί ο χρήστης θα πρέπει συνέχεια να αποδέχεται τα νέα δικαιώματα της εφαρμογής».

Ο ερευνητής αποκάλυψε επίσης, ότι υπάρχουν ενσωματωμένες εφαρμογές στο Facebook, όπως είναι το Facebook Messenger, που δεν ρωτούν τον χρήστη εάν αποδέχεται τα δικαιώματα, με αποτέλεσμα διαχειριστές και δημιουργοί της εφαρμογής να έχουν πλήρη δικαιώματα στον λογαριασμό σας και μπορούν να δημοσιεύουν οτιδήποτε θελήσουν.

Γι' αυτό καλό είναι να υπενθυμίσουμε ότι το Facebook δεν είναι παιχνίδι, μην πατάτε και μην δίνετε δικαιώματα σε εφαρμογές που δεν γνωρίζεται.

3.8 Λήψη μέτρων

Περισσότερα από 35.000 άτομα συμμετείχαν στην έρευνα, η οποία προτείνει τη λήψη μέτρων, μεταξύ των οποίων και η δημιουργία προσωπικών αρχείων με επίκεντρο τον συναισθηματικό κόσμο των παιδιών, προκειμένου να καταστεί δυνατή η σκιαγράφηση τόσο της πνευματικής όσο και της ηθικής κατάστασής τους, ιδιαίτερα στις ηλικίες των 5, 11 και 14 ετών.

Η Βρετανία διαθέτει, όπως επισημαίνουν οι «Κυριακάτικοι Τάιμς του Λονδίνου» έναν από τους υψηλότερους δείκτες παιδικής δυστυχίας, οικονομικής ανέχειας, κατάρρευσης του θεσμού της οικογενείας και παιδικής βίας σε ολόκληρο τον δυτικό κόσμο. Τα 2/3 των ερωτηθέντων θεωρούν ότι ο βαθμός αξιολόγησης των ηθικών αξιών των παιδιών έχει μειωθεί σημαντικά.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο πρόβλημα του σημαντικά μειωμένου προσωπικού χρόνου τον οποίο αφιερώνουν οι γονείς στα παιδιά τους, καθώς το 60% των γονέων παραδέχεται ότι δεν περνάει αρκετό χρόνο μαζί τους...

3.9 «ΧΑΜΕΝΟΙ» στο internet, παιδιά αντικοινωνικά με φίλους... διαδικτυακούς

Η συστηματική και πολύωρη ενασχόληση των ανηλίκων με το Ιντερνέτ και εν προκειμένω με τις συγκεκριμένες ιστοσελίδες, έχει αρνητική επίδραση, μεταξύ άλλων και στην κοινωνικότητά τους.

Ο κίνδυνος της αυτοαπομόνωσης και κοινωνικής αποξένωσης είναι κάτι περισσότερο από ορατός, απειλώντας να διαταράξει ακόμη και την ψυχική τους ισορροπία, όσο εξακολουθούν να θεωρούν ως γνήσιους τους διαδικτυακούς φίλους.

Η αίσθηση της διαδικτυακής φιλίας δεν είναι δυνατόν να συγκριθεί με αυτήν που προκαλεί η άμεση επικοινωνία και επαφή με έναν συμμαθητή, έναν φίλο της γειτονιάς, έναν «συμπαίκτη» στον αθλητικό σύλλογο.

Χαρακτηριστικό είναι ότι μόλις το 43% των παιδιών θεωρούν τους συνομήλικούς τους «καλοσυνάτους», το χαμηλότερο ποσοστό μεταξύ 29 κρατών, σύμφωνα με έκθεση των Ηνωμένων Εθνών. Εν αντιθέσει στην Ελβετία, το αντίστοιχο ποσοστό αγγίζει το 91%...

Το 44% των παιδιών στη Βρετανία που χρησιμοποιεί το Ιντερνέτ, παραδέχεται ότι απέκτησε διαδικτυακούς φίλους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στη Γαλλία δεν υπερβαίνει το 32%.

Η λύση, σύμφωνα με τους επιστημονικούς συντάκτες της έκθεσης, βρίσκεται στην παροχή έμφασης στα αισθήματα της αγάπης και του αμοιβαίου σεβασμού στον χώρο της εκπαίδευσης, της κοινωνικής πολιτικής, και της προσωπικής ζωής.

29% των βρετανών θεωρεί ότι μπορεί να έχει εμπιστοσύνη στους συμπολίτες του. Το 1959 στο ίδιο ερώτημα απαντούσε θετικά το 56%

Ένας στους 3 βρετανούς, μεταξύ 11 και 15 ετών, παραδέχεται ότι έχει μεθύσει τουλάχιστον 2 φορές, ποσοστό 3πλάσιο από το αντίστοιχο στις ΗΠΑ».

Μάλιστα, ο εθισμός αυτός έχει τέτοια ένταση ώστε ο χρήστης να ζητά καθημερινά την πρόσβαση στην προσωπική του σελίδα αλλά και να εμφανίζει συμπτώματα εξάρτησης όπως άγχος κατάθλιψη ή πόνο στο στομάχι όταν δεν βρίσκεται συνδεδεμένος. Ένα ακόμα σχετικό παράδειγμα είναι αυτό που είχε γραφτεί τον Νοέμβρη του 2012 στην ιστοσελίδα του ηλεκτρονικού περιοδικού **e- psychology**:

Όταν λέμε FAD εννοούμε **Facebook Addiction Disorder**, τον εθισμό δηλαδή στην χρήση του Facebook με την **καταναγκαστική ανάγκη για καθημερινή χρήση**.

Ορισμός του εθισμού από την τελευταία έκδοση του DSM-IV-TR και ο συσχετισμός με το Facebook:

Η ανάπτυξη ανοχής, δηλαδή η ανάγκη για μεγαλύτερες δόσεις της εθιστικής ουσίας με σκοπό να επιτευχθεί το ίδιο αποτέλεσμα.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών του Facebook ξεπερνάει κατά πολύ τη μια ώρα την ημέρα με αποτέλεσμα να αποδίδουν λιγότερο στην εργασία τους και να μην έχουν χρόνο για άλλες δραστηριότητες όπως διάβασμα και αθλητισμό.

Το σύνδρομο στέρησης, όταν η χρήση διακόπτεται παρουσιάζονται συμπτώματα άγχους και εκνευρισμού. Για παράδειγμα σκεφτείτε κάποιον που έχει βγει για ποτό και δεν ακούει καν τι του λέει ο συνομιλητής του αλλά σκέφτεται με αγωνία τι έχει γραφτεί στον τοίχο του και βιάζεται για να πάει σπίτι αδιαφορώντας για τον άνθρωπο που τον συνοδεύει. Ο ίδιος άνθρωπος πιθανότατα να μπαίνει στο Facebook 3 και 4 φορές την ημέρα. Αναρωτιέμαι πραγματικά για το τι κοινωνικές δεξιότητες θα αποκτήσει ο συγκεκριμένος άνθρωπος που είναι πολύ πιθανόν να καταλήξει κοινωνικά ευνοησιμμένος.

Άλλη μια ένδειξη εθισμού είναι όταν ο χρόνος της χρήσης ξεπερνάει τον επιθυμητό. Για παράδειγμα κάποιος που είχε σκοπό να μπει στο Facebook για μισή ώρα και καταλήγει να μένει άγρυπνος μέχρι το πρωί με αποτέλεσμα την επόμενη μέρα να είναι δυσλειτουργικός σε όλα τα επίπεδα.

Κατά την άποψη μου, η πιο σημαντική ένδειξη ότι είναι κάποιος εθισμένος στο Facebook είναι όταν έχει πλήρη επίγνωση της ζημίας που του δημιουργεί ο εθισμός του αλλά παρόλα αυτά συνεχίζει τη χρήση.

Το Facebook πιθανότατα να εξελιχθεί σε ένα από τα πιο διαδεδομένα κοινωνικά φαινόμενα εθισμού της εποχής μας, εάν αναγνωρίζετε αυτά τα συμπτώματα στον εαυτό σας ή σε κάποιον από το περιβάλλον σας ζητήστε βοήθεια προτού το πρόβλημα εξελιχθεί σε διαταραχή.

Καταλήγουμε λοιπόν στο δυσάρεστο αποτέλεσμα ότι το Facebook απομακρύνει τους ανθρώπους από τον κοινωνικό περίγυρο και τους απομονώνει στην γωνία περιθωριοποίησης. Φυσικά καλό είναι να τονίσουμε στο σημείο αυτό, ότι καθετί που χειριζόμαστε με υπερβολή ακόμη και καλό να είναι, το προδιαθέτουμε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ζωή μας.

Σκοπός λοιπόν είναι ο σωστός χειρισμός και κυρίως το μέτρο! Να ξέρει δηλαδή ο καθένας από εμάς τα όριά του και σε πιο σημείο είναι καλό να σταματάμε.

3.10 Facebook και εκπαίδευση

Ο 21^{ος} αιώνας χαρακτηρίζεται ως τεχνολογικός αιώνας και αυτό γιατί οι τεράστιες δυνατότητες που έχει στην αποθήκευση, την επεξεργασία και στην επικοινωνία συνεχώς αυξάνονται. Έτσι, σε λίγο καιρό όποιος δεν μπορεί ή όποιος δεν ξέρει να χρησιμοποιεί έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή θα θεωρείτο αγράμματος, ειδικά όσον αφορά κάποιες εφαρμογές που προσφέρει όσο τρομακτική και αν φαίνεται αυτή η προσέγγιση, ωστόσο αποτελεί μια σκληρή πραγματικότητα.

Η έμφυτη λοιπόν ανάγκη του ανθρώπου για κοινωνικοποίηση και επικοινωνία με άλλους συνανθρώπους έχει καταστήσει τα κοινωνικά δίκτυα, όπως είναι και το Facebook, ιδιαίτερα δημοφιλή στο ευρύ κοινό. Σίγουρα, η υπέρμετρη χρήση του Facebook προκαλεί τον κίνδυνο ανάπτυξης μιας παθητικής σχέσης του ατόμου με την γλώσσα και επομένως με την σκέψη.

Ο οπτικοακουστικός πολιτισμός καλλιεργεί την ικανότητα του ατόμου να βλέπει και να ακούει, αλλά τον απομακρύνει από την προσεχτική μελέτη που αποκαλύπτει την βαθύτερη ουσία των πραγμάτων. Επίσης τυποποιείται η παιδευτική διαδικασία και υποβαθμίζεται ο διάλογος, αφού μπορεί να κλονιστεί η προσωπική σχέση Δασκάλου-Μαθητή.

Παρ' όλα αυτά το Facebook μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένα ευνοϊκό εκπαιδευτικό εργαλείο και αυτό προκύπτει για τους εξής λόγους:

- ✓ Μέσα από το Facebook ενθαρρύνεται η συνεργατική μάθηση αφού οι μαθητές μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους αλλά και στοιχεία, να συμμετέχουν σε εξ' αποστάσεως συζητήσεις και συνεργασίες με άλλα σχολεία από άλλες πόλεις ή ακόμα και άλλες χώρες, όπου μαθαίνουν να ανταλλάσσουν ιδέες και αντιλήψεις και να εργάζονται ομαδικά.
- ✓ Επιπλέον, ενθαρρύνεται η σχέση μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή αφού το Facebook σου δίνει την δυνατότητα να δημιουργείς ομάδες ή να δημιουργείς σελίδες όπου σε συνεργασία εκπαιδευτικοί και μαθητές, μπορούν να τις συντηρούν και να τις εμπλουτίζουν κάθε τόσο με ενδιαφέροντα πράγματα.

- ✓ Επίσης, μέσα από το Facebook κεντρίζεται το ενδιαφέρον του μαθητή και αποφεύγεται η πλήξη και δίνει στον μαθητή το περιθώριο προσωπικής αναζήτησης της γνώσης.
- ✓ Τέλος, μέσα από τις διάφορες δραστηριότητες που διαθέτει το Facebook όπως διάφορα εκπαιδευτικά παιχνίδια αλλά και παιχνίδια ψυχαγωγίας τα παιδιά μαθαίνουν να αναπτύσσουν βασικές δεξιότητες και βοηθά να ενδυναμώσουν τις αναγνωστικές, τις αριθμητικές και τις τεχνικές τους δεξιότητες.

Από τα παραπάνω μπορούμε σαφώς να παρατηρήσουμε πως η χρήση του Facebook μπορεί να φέρει θετικά αποτελέσματα στον τομέα της γνώσης και της εκπαίδευσης αρκεί να αξιοποιηθούν σωστά και με μέτρο οι πόροι που διαθέτει. Καλό θα ήταν, πριν προχωρήσουν οι εκπαιδευτικοί σε μια τέτοια ενέργεια να ενημερώσουν τόσο τους μαθητές όσο και τους γονείς τους σχετικά με την χρήση του, ενώ παράλληλα να υπάρχουν σαφείς οδηγίες για το μάθημα που θα χρησιμοποιηθεί και για τις δραστηριότητες που θα υποστηρίξει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Το πρόγραμμα SPSS

Το SPSS (Superior Performance Software System) είναι το πιο διαδεδομένο πρόγραμμα για τη στατιστική ανάλυση δεδομένων.

Δυο φοιτητές οι Norman Nie και Dale Ben, ειδικευμένοι στον τομέα της πολιτικής επιστήμης προσπάθησαν το 1965 στο Stanford University του San Francisco να εντοπίσουν ένα πρόγραμμα υπολογιστών κατάλληλο για την στατιστική ανάλυση των δεδομένων. Σύντομα όμως απογοητεύτηκαν καθώς τα διαθέσιμα προγράμματα ήταν ακατάλληλα αφού ή είχαν κατασκευαστεί με ανεπιτυχή τρόπο είτε δεν παρείχαν την δυνατότητα επαρκώς ευέλικτης και ολοκληρωμένης επεξεργασίας των πληροφοριών. Επίσης, ο τρόπος χρησιμοποίησης τους άλλαζε από πρόγραμμα σε πρόγραμμα.

Έτσι αποφάσισαν να αναπτύξουν ένα δικό τους πρόγραμμα. Στην διάθεσή τους είχαν την γλώσσα προγραμματισμού FORTRAN και έναν υπολογιστή τύπου IBM-7090. Σε έναν μόλις χρόνο η πρώτη έκδοση του προγράμματος είχε αναπτυχθεί και και στον επόμενο χρόνο το 1967, μπορούσε να λειτουργήσει σε IBM 360 και ονομάστηκε *Statistical Package for the Social Science*. Εν τω μεταξύ στην ομάδα ανάπτυξης προστέθηκε και ο Hadlai Hull.

Το 1970, η ανάπτυξη του προγράμματος συνεχίστηκε στο πανεπιστήμιο του Chicago και ο Norman Nie ίδρυσε την αντίστοιχη εταιρία. Μέχρι το 1975 είχε αναπτυχθεί η έκτη έκδοση (SPSS6), ενώ μέχρι το 1981 είχαν ακολουθήσει οι εκδόσεις 7,8 και 9.

Με την εμφάνιση των προσωπικών υπολογιστών αναπτύχθηκε μια PC-έκδοση SPSS, ενώ από το 1983 ήταν διαθέσιμη η PC- έκδοση SPSS\ PC + για τους υπολογιστές με λειτουργικό σύστημα MS-DOS. Το 1984, με την ίδρυση της ευρωπαϊκής εμπορικής αντιπροσωπείας στην Ολλανδία, έγινε το πιο διαδεδομένο λογισμικό για την στατιστική ανάλυση δεδομένων σε όλον τον κόσμο.

Για να υποδηλώσει την χρήση του προγράμματος σε όλους τους τομείς που έχουν σχέση με την με την στατιστική ανάλυση δεδομένων, το πρόγραμμα ονομάστηκε Performance Software System(σύστημα λογισμικού μέγιστης παραγωγικότητας).

Με το SPSS για Windows έγινε ένα μεγάλο βήμα προς τα μπροστά. Αυτή η έκδοση του SPSS έχει όλες τις δυνατότητες της έκδοσης για τους μεγαλύτερους υπολογιστές.

Η πρώτη έκδοση SPSS για τα Windows ήταν η SPSS 5. Ακολούθησαν οι εκδόσεις 6.0 και 6.1 και για τα Windows 3.1. Η έκδοση 6.1.3 μπορούσε ήδη να λειτουργήσει στα Windows 95 και NT.

Το 1996 δημιουργείται η έκδοση SPSS 7 ως έκδοση 7.0 και έπειτα η έκδοση 7.5. Πέρα από την επέκταση των δυνατοτήτων διαφορά μεταξύ αυτών των δυο εκδόσεων του προγράμματος ήταν ότι, εκτός από τα αγγλικά, το SPSS εκδόθηκε και σε άλλες γλώσσες. Ακολούθησαν εκδόσεις από 8.0 μέχρι και 17.0. Από έκδοση σε έκδοση βελτιώνονται οι δυνατότητες του προγράμματος.

4.2 Παρουσίαση εφαρμογής και αποτελεσμάτων μέσω του προγράμματος SPSS.

4.2.1 Συλλογή δεδομένων

Το ερωτηματολόγιο αποτελεί μέσο για την συλλογή των δεδομένων τα οποία στην συνέχεια μπορούν να εισαχθούν στο πρόγραμμα SPSS για επεξεργασία. Η διαδικασία της

προετοιμασίας των δεδομένων θα περιγραφεί με αναφορά στο παρακάτω ερωτηματολόγιο.

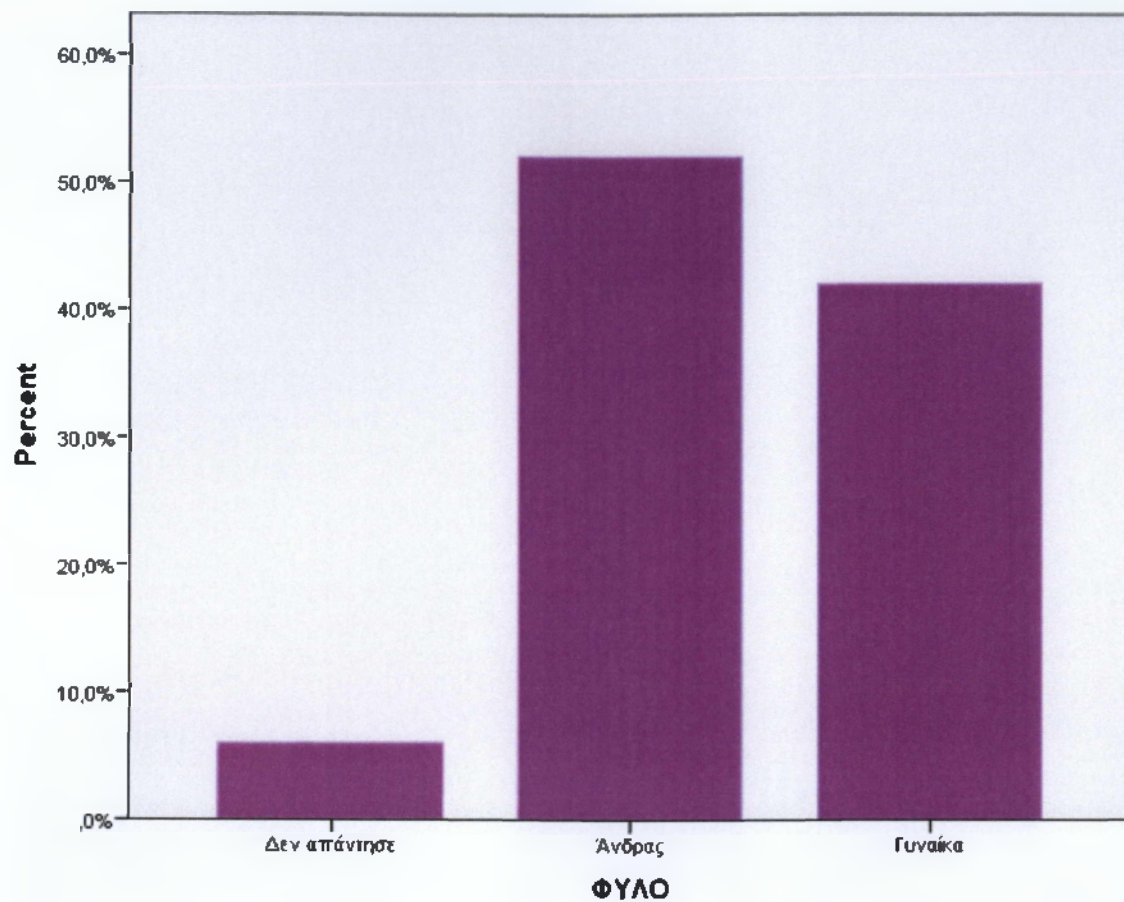
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	
ΦΥΛΟ:	Άνδρας ☐ (Σημειώστε το αντίστοιχο τετράγωνο) Γυναίκα ☐
ΗΛΙΚΙΑ: (Γράψτε την πραγματική σας ηλικία)
ΓΝΩΣΕΙΣ:	Δημοτικό..... ☐ Γυμνάσιο..... ☐ Λύκειο..... ☐ ΑΕΙ/ΤΕΙ..... ☐ Άλλο..... ☐
ΓΛΩΣΣΕΣ:	Αγγλικά..... ☐ Γαλλικά..... ☐ Γερμανικά..... ☐ Ιταλικά..... ☐ Μόνο Ελληνικά..... ☐ Άλλα..... ☐
Έχετε internet στο σπίτι σας;	Ναι ☐ Όχι ☐
Περνάτε πολλές ώρες στο Internet;	Ναι ☐ Όχι ☐ Ίσως ☐
Χρησιμοποιείται το Internet για ψυχαγωγία	Ναι ☐ Όχι ☐ Ίσως ☐
Χρησιμοποιείται το Internet για μόρφωση	Ναι ☐ Όχι ☐ Ίσως ☐
Χρησιμοποιείται το Internet για τον ελεύθερο χρόνο σας;	Ναι ☐ Όχι ☐ Ίσως ☐
Κάνετε χρήση του Internet στο σχολείο ή στην δουλειά σας;	Ναι ☐ Όχι ☐ Ίσως ☐
Έχετε λογαριασμό σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης;	Ναι ☐ Όχι ☐ Ίσως ☐
Έχετε παραπάνω από έναν λογαριασμούς σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης;	Ναι ☐ Όχι ☐ Ίσως ☐
Χρησιμοποιείται κάποιο από τα ακόλουθα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;	
a) Facebook.....	☐
b) Twitter.....	☐
c) LinkedIn.....	☐
d) Google+.....	☐
e) Orkut.....	☐
<i>Ευχαριστώ για την συμμετοχή σας στην έρευνά μας!</i>	

Αφού συμπληρώθηκαν τα ερωτηματολόγια, έγινε η κατάλληλη προετοιμασία για την εισαγωγή των στοιχείων τους στον υπολογιστή και η επεξεργασία τους με την βοήθεια του προγράμματος SPSS. Ακολουθεί η παρουσίαση των αποτελεσμάτων με την μορφή Πινάκων, Ιστογράμματος και Γραφημάτων.

4.2.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα, όπως αυτά παράγονται από το στατιστικό πακέτο SPSS.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: «ΦΥΛΟ»

Το παραπάνω γράφημα σχεδιάστηκε με σκοπό να δείξει στον αναγνώστη ότι τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν σε πενήντα (50) άνδρες και πενήντα (50) γυναίκες αντίστοιχα καθώς και ότι υπήρξε και μια απόκλιση από ανθρώπους που δεν απάντησαν.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ : «ΕΓΚΥΡΩΝ-ΧΑΜΕΝΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ»

Statistics

ΓΛΩΣΣΕΣ

N	Valid	100
	Missing	0

Ο πρώτος πίνακας δημιουργήθηκε με σκοπό να μας δείξει ότι και τα 100 ερωτηματολόγια απαντήθηκαν και δεν έχουμε κάποιο αναπάντητο ερωτηματολόγιο σε ότι αφορά τις γλώσσες.

ΠΙΝΑΚΑΣ : «ΓΛΩΣΣΕΣ»

ΓΛΩΣΣΕΣ

Valid	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Αγγλικά	36	36,0	36,0	36,0
Γαλλικά	1	1,0	1,0	37,0
Ιταλικά	1	1,0	1,0	38,0
Μόνο Ελληνικά	32	32,0	32,0	70,0
Άλλο	3	3,0	3,0	73,0
Αγγλικά, Γερμανικά	8	8,0	8,0	81,0
Valid Αγγλικά, Ιταλικά	5	5,0	5,0	86,0
Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά	7	7,0	7,0	93,0
Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά	1	1,0	1,0	94,0
Αγγλικά, Άλλο	1	1,0	1,0	95,0
Αγγλικά Γαλλικά	3	3,0	3,0	98,0
Αγγλικά, Γερμανικά, Ιταλικά	2	2,0	2,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Ενώ ο δεύτερος πίνακας δημιουργήθηκε με σκοπό να μας δείξει αφενός τι γλώσσες έχουν συμπεριληφθεί μέσα στο ερωτηματολόγιο και αφετέρου πόσα άτομα μιλάνε την κάθε γλώσσα.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι ο πίνακας αποτελείται από πέντε (5) στήλες. Στην πρώτη στήλη είναι όλες οι γλώσσες, στην δεύτερη είναι τα Frequency, στην τρίτη είναι Percent, στην τέταρτη είναι τα Valid_Percent και στην Πέμπτη στήλη είναι τα Cumulative_Percent.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΣΤΗΛΗΣ: (Valid και Frequency).

Valid: Εμφανίζονται οι τιμές της μεταβλητής.

Frequency: Εμφανίζεται η συχνότητα της κάθε τιμής (πόσες φορές δηλαδή βρέθηκε στο δείγμα). Πιο συγκεκριμένα τριανταέξι (36) άτομα απάντησαν ότι μιλάνε Αγγλικά. Ενώ Γαλλικά, Ιταλικά, «Αγγλικά- Γαλλικά- Ιταλικά» και «Αγγλικά- Άλλο» μιλάνε οι τέσσερις στους εκατό ανεξάρτητα με το εάν είναι άνδρες οι γυναίκες. Επίσης, τριανταδύο (32) άτομα μιλάνε «Μόνο Ελληνικά». «Άλλο» και «Αγγλικά- Γαλλικά» μιλάνε έξι (6) άτομα τρία (3) και τρία (3) αντίστοιχα. «Αγγλικά- Γερμανικά» μιλάνε οχτώ (8) άτομα, «Αγγλικά- Ιταλικά» μιλάνε πέντε (5) άτομα, επτά (7) άτομα μιλάνε «Γερμανικά», «Αγγλικά- Γαλλικά» μιλάνε τρία (3) άτομα, ενώ δυο (2) μόλις άτομα μιλάνε «Αγγλικά- Γερμανικά- Ιταλικά».

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΙΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ: (Percent και Valid Percent).

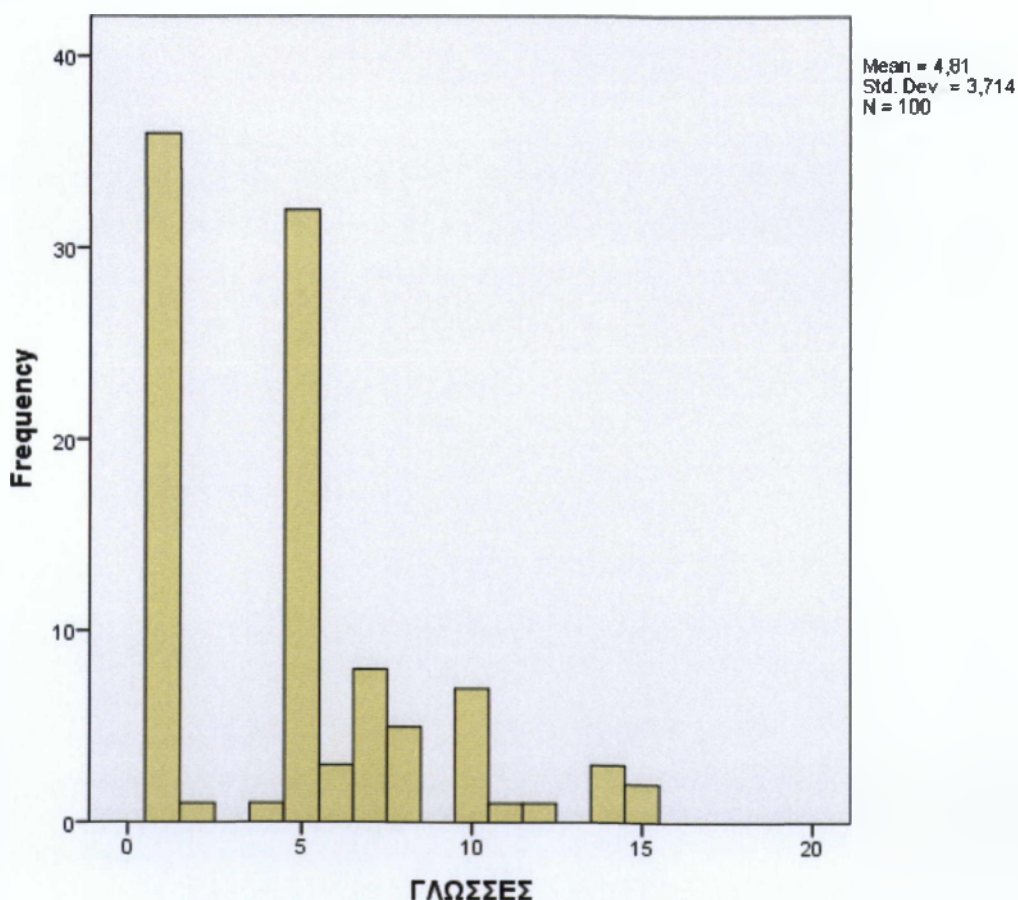
Percent: Στην στήλη αυτή αναγράφεται το ποσοστό επι τοις εκατό της συγκεκριμένης τιμής στο σύνολο των περιπτώσεων.

Valid Percent: εμφανίζει το ποσοστό επι τοις εκατό στο σύνολο των πραγματικών απαντήσεων (έχουν αφαιρεθεί οι περιπτώσεις στις οποίες η συγκεκριμένη μεταβλητή έχει απύσα τιμή-missing value

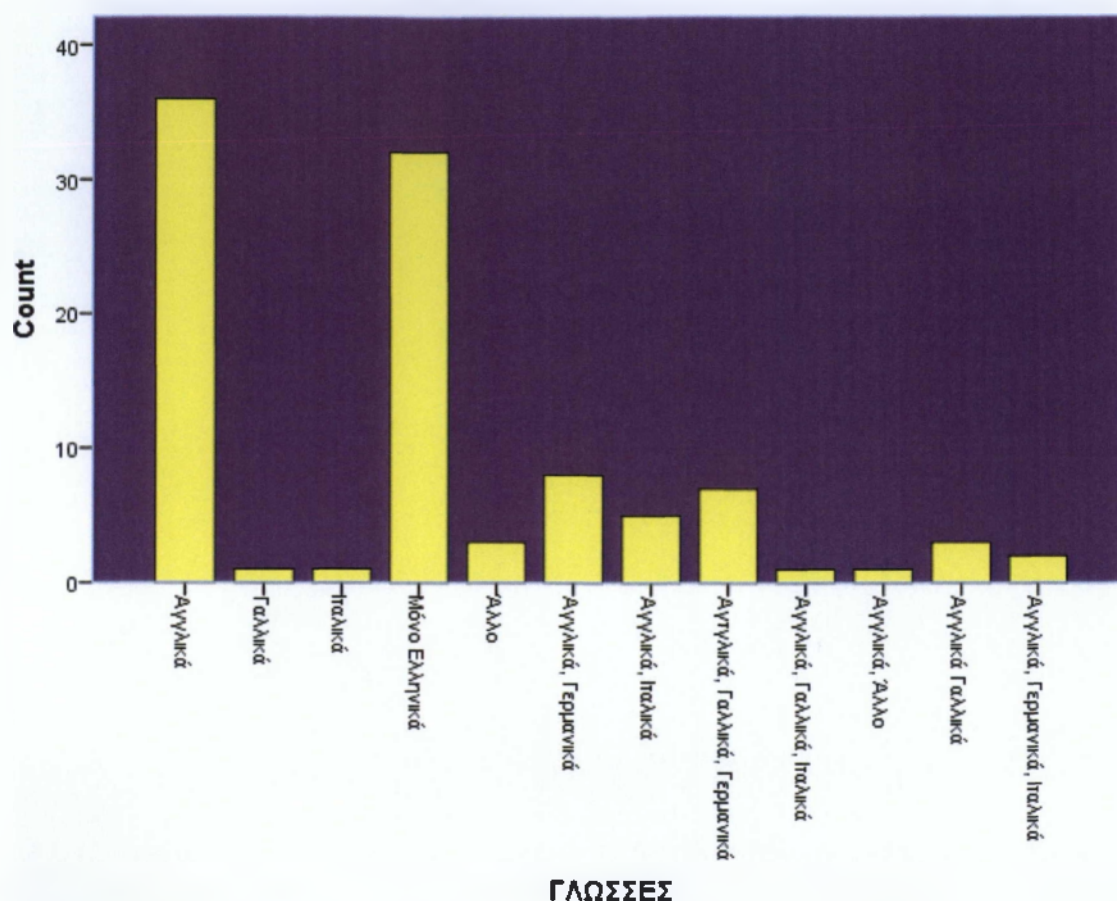
ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΜΠΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ: (Cumulative Percent).

Τέλος, στην Πέμπτη στήλη (Cumulative Percent) αναγράφεται το αθροιστικό ποσοστό.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΓΛΩΣΣΕΣ»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΓΛΩΣΣΕΣ»

ΠΙΝΑΚΑΣ : ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ΗΛΙΚΙΑ	99	2	50	24,45	14,154
Valid N (listwise)	99				

Τα Descriptive Statistics ή αλλιώς Περιγραφική Στατιστική, είναι ένας ακόμα τρόπος για να ελεγχθούν τα δεδομένα και να υπολογιστούν στατιστικά μεγέθη, τα οποία δίνουν μια πρώτη περιληπτική περιγραφή των μεταβλητών. Η εντολή Descriptive την χρησιμοποιούμε κυρίως για την μελέτη συνεχών (ποσοτικών) μεταβλητών, για τις οποίες δεν έχει νόημα η κατασκευή ενός πίνακα συχνοτήτων. Μπορούμε να επιλέξουμε τα στατιστικά μεγέθη που θέλουμε να υπολογιστούν όπως είναι ο μέσος όρος, η τυπική απόκλιση, η μέγιστη και η ελάχιστη τιμή.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ : «ΕΓΚΥΡΩΝ-ΧΑΜΕΝΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ»

Statistics

ΗΛΙΚΙΑ		
N	Valid	99
	Missing	1
Mean		24,45
Median		22,00
Mode		18
Std. Deviation		14,154
Variance		200,332

Στον παραπάνω πίνακα που αφορά τις ΗΛΙΚΙΕΣ βλέπουμε ότι έχουμε Valid 99 και ότι έχει χαθεί μια τιμή (Missing).

ΠΙΝΑΚΑΣ : «ΗΛΙΚΙΑ»

ΗΛΙΚΙΑ				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	14	1	1,0	1,0
	15	2	2,0	3,0
	16	3	3,0	6,1
	17	5	5,0	11,1
	18	2	2,0	13,1
	19	3	3,0	16,2
	22	1	1,0	17,2
	23	1	1,0	18,2
	24	2	2,0	20,2
Valid	25	3	3,0	23,2
	26	2	2,0	25,3
	27	3	3,0	28,3
	28	2	2,0	30,3
	29	5	5,0	35,4
	30	7	7,0	42,4
	31	3	3,0	45,5
	32	2	2,0	47,5
	33	2	2,0	49,5
	34	2	2,0	51,5

35	4	4,0	4,0	55,6
37	3	3,0	3,0	58,6
38	1	1,0	1,0	59,6
39	3	3,0	3,0	62,6
40	2	2,0	2,0	64,6
41	1	1,0	1,0	65,7
42	3	3,0	3,0	68,7
44	2	2,0	2,0	70,7
45	3	3,0	3,0	73,7
47	1	1,0	1,0	74,7
48	1	1,0	1,0	75,8
49	1	1,0	1,0	76,8
50	1	1,0	1,0	77,8
54	2	2,0	2,0	79,8
55	5	5,0	5,1	84,8
56	2	2,0	2,0	86,9
57	1	1,0	1,0	87,9
58	4	4,0	4,0	91,9
59	3	3,0	3,0	94,9
60	2	2,0	2,0	97,0
61	1	1,0	1,0	98,0
62	2	2,0	2,0	100,0
Total	99	99,0	100,0	
Missing System	1	1,0		
Total	100	100,0		

Ο δεύτερος πίνακας δημιουργήθηκε με σκοπό να μας δείξει τι γλώσσες έχουν συμπεριληφθεί μέσα στο ερωτηματολόγιο. Παρατηρούμε λοιπόν ότι ο πίνακας αποτελείται από πέντε (5) στήλες. Στην πρώτη στήλη είναι όλες οι γλώσσες, στην δεύτερη είναι τα Frequency, στην τρίτη είναι Percent, στην τέταρτη είναι τα Valid_Percent και στην Πέμπτη στήλη είναι τα Cumulative_Percent.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΣΤΗΛΗΣ: (Valid και Frequency).

Valid: Εμφανίζονται οι τιμές της μεταβλητής.

Frequency: Εμφανίζεται η συχνότητα της κάθε τιμής (πόσες φορές δηλαδή βρέθηκε στο δείγμα).

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΙΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ: (Percent και Valid Percent).

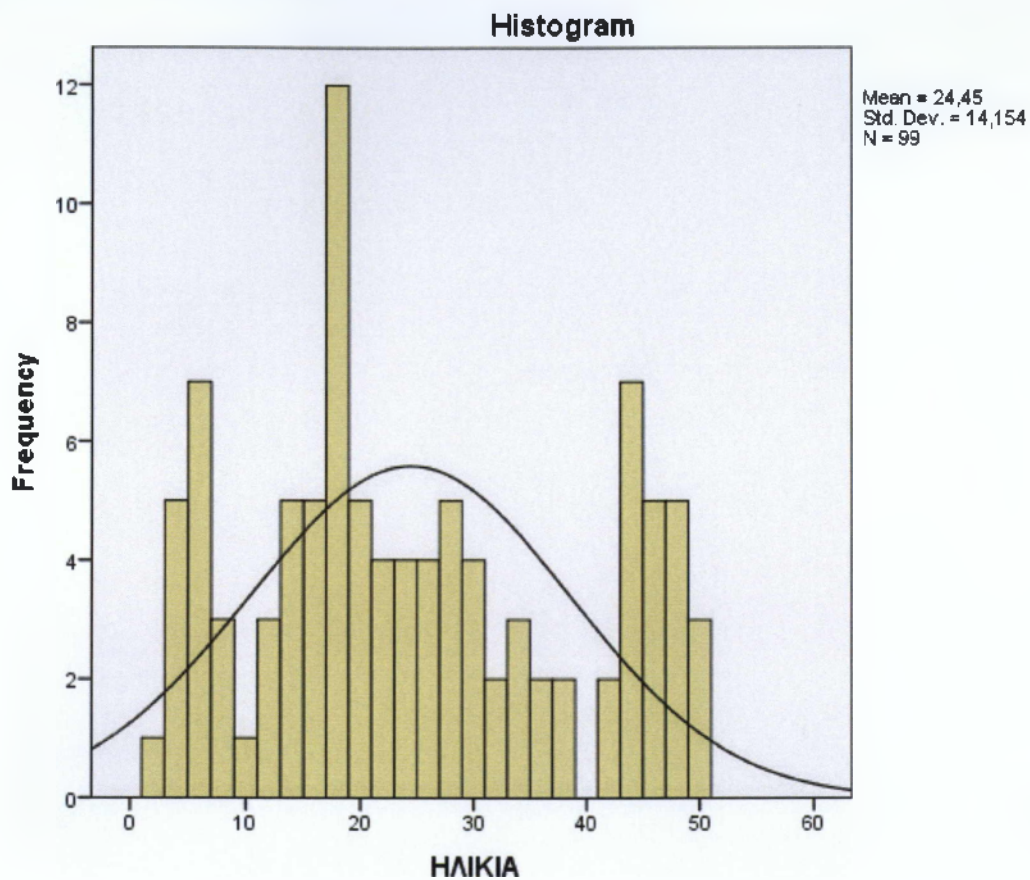
Percent: Στην στήλη αυτή αναγράφεται το ποσοστό επί τοις εκατό της συγκεκριμένης τιμής στο σύνολο των περιπτώσεων.

Valid Percent: εμφανίζει το ποσοστό επί τοις εκατό στο σύνολο των πραγματικών απαντήσεων (έχουν αφαιρεθεί οι περιπτώσεις στις οποίες η συγκεκριμένη μεταβλητή έχει απύσα τιμή-missing value

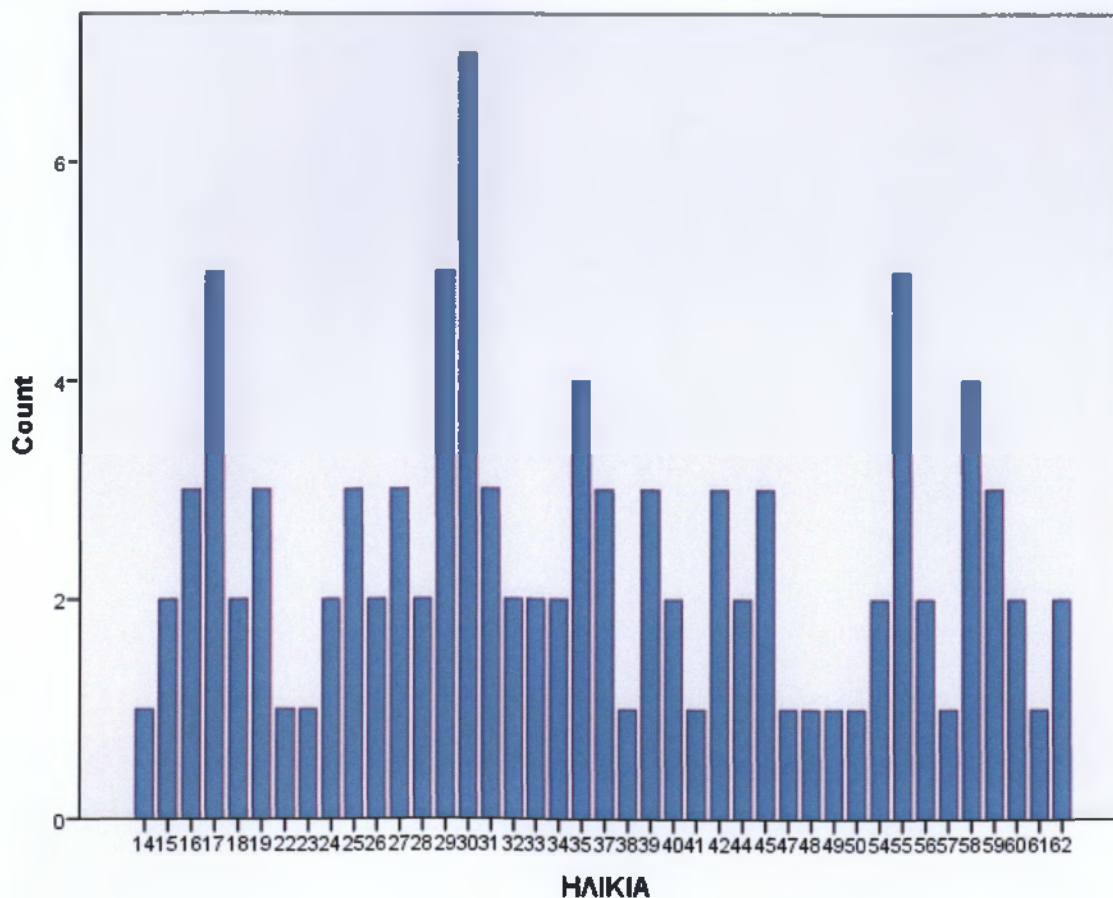
ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΜΠΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ: (Cumulative Percent).

Τέλος, στην Πέμπτη στήλη (Cumulative Percent) αναγράφεται το αθροιστικό ποσοστό.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΗΛΙΚΙΑ»

ΓΡΑΦΗΜΑ : «ΗΛΙΚΙΑ»

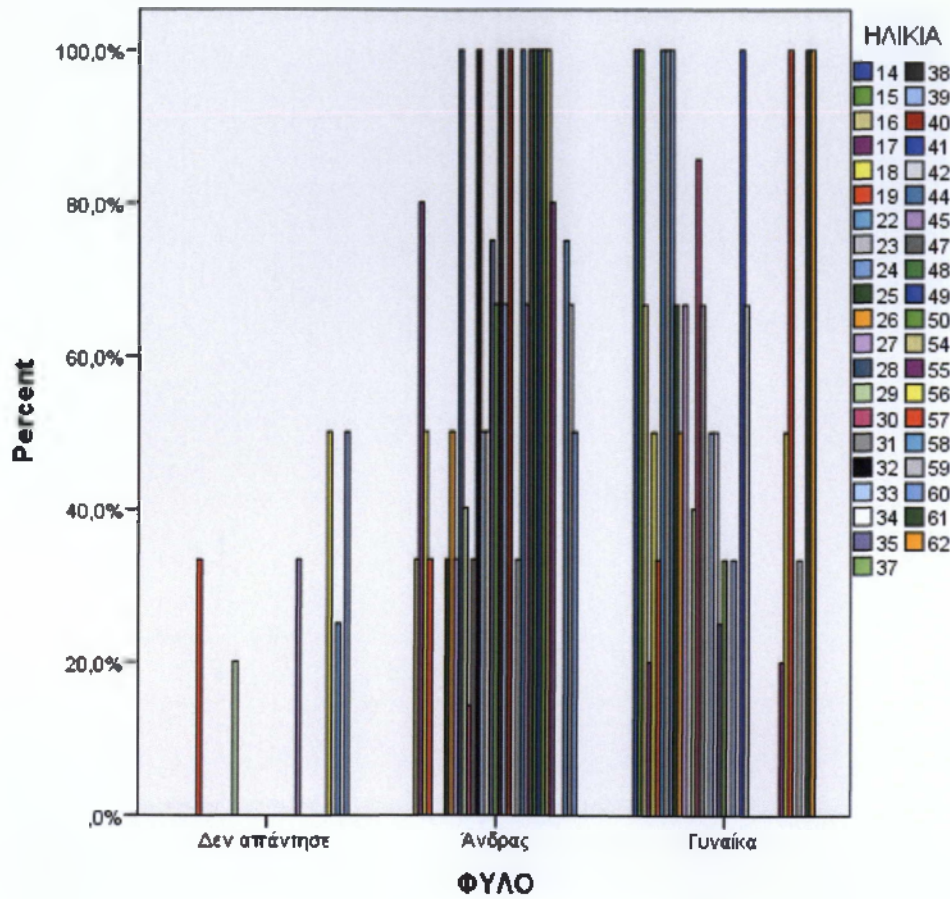

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ: «ΦΥΛΟ-ΗΛΙΚΙΑ»

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Ανδρας, Γυναίκα * ΗΛΙΚΙΑ	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%

Στον παραπάνω πίνακα έχουμε κάνει έναν πίνακα υποθέσεων, όπου διασταυρώνουμε το ΦΥΛΟ (άνδρας- γυναίκα) με την ΗΛΙΚΙΑ. Βλέπουμε λοιπόν ότι: έχουμε εκατό (100) έγκυρες απαντήσεις που μας δείχνουν ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Ενώ χαμένες απαντήσεις δεν έχουμε καμία. Τέλος, το Συνολικό ποσοστό που βγάνει είναι 100%.

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΗΛΙΚΙΑ»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ: «ΦΥΛΟ-ΓΝΩΣΕΙΣ»

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Άνδρας, Γυναίκα * ΓΝΩΣΕΙΣ	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%

Στον παραπάνω πίνακα υποθέσεων έχουμε διασταυρώσει το ΦΥΛΟ (άνδρας-γυναίκα) με τις ΓΝΩΣΕΙΣ. Βλέπουμε λοιπόν ότι: έχουμε εκατό (100) έγκυρες απαντήσεις που μας δείνουν ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Ενώ χαμένες απαντήσεις δεν έχουμε καμία. Τέλος, το Συνολικό ποσοστό που βγάνει είναι 100%.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %: «ΦΥΛΟ-ΓΝΩΣΕΙΣ»

Ανδρας, Γυναίκα * ΓΝΩΣΕΙΣ Crosstabulation

		ΓΝΩΣΕΙΣ					Total
		Δημοτικό	Γυμνάσιο	Λύκειο	ΑΕΙ/ΤΕΙ	Άλλο	
Ανδρας, Γυναίκα	Count	4	1	15	23	7	50
	% within Ανδρας, Γυναίκα	8,0%	2,0%	30,0%	46,0%	14,0%	100,0%
	% within ΓΝΩΣΕΙΣ	80,0%	11,1%	60,0%	46,9%	58,3%	50,0%
	% of Total	4,0%	1,0%	15,0%	23,0%	7,0%	50,0%
	Count	1	8	10	26	5	50
	% within Ανδρας, Γυναίκα	2,0%	16,0%	20,0%	52,0%	10,0%	100,0%
	% within ΓΝΩΣΕΙΣ	20,0%	88,9%	40,0%	53,1%	41,7%	50,0%
% of Total	1,0%	8,0%	10,0%	26,0%	5,0%	50,0%	
Total	Count	5	9	25	49	12	100
	% within Ανδρας, Γυναίκα	5,0%	9,0%	25,0%	49,0%	12,0%	100,0%
	% within ΓΝΩΣΕΙΣ	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	5,0%	9,0%	25,0%	49,0%	12,0%	100,0%

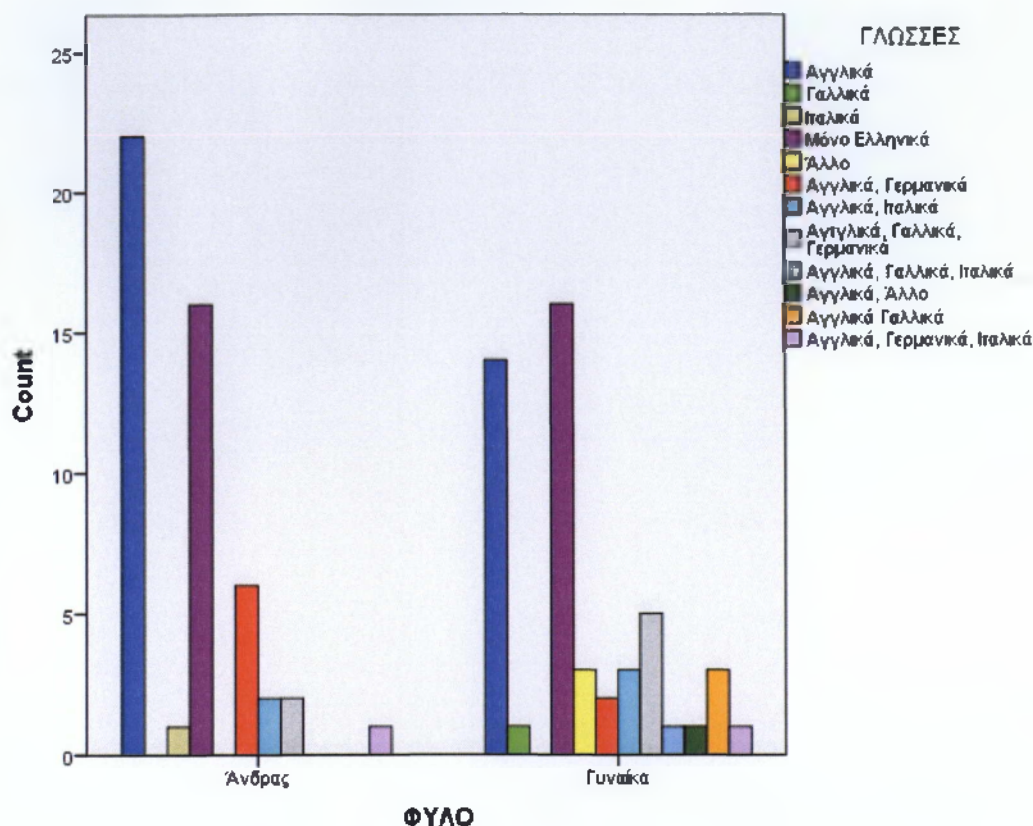
Ο πίνακας αυτός είναι ένας πίνακας συνάφειας. Αν παρατηρήσουμε θα διακρίνουμε ότι έχουμε σε έναν πίνακα τους άνδρες, τις γυναίκες* τις γνώσεις. Βλέπουμε λοιπόν ότι:

- **Δημοτικό:** πήγαν πέντε (5) από τα εκατό (100) άτομα όπου οι τέσσερις (4) από αυτούς ήταν άνδρες και μια (1) γυναίκα, δηλαδή: 5%.
- **Γυμνάσιο:** πήγαν εννέα (9) από τα εκατό (100) άτομα όπου ο ένας (1) ήταν άνδρας και οι οχτώ (8) γυναίκες, δηλαδή: 9%.
- **Λύκειο:** πήγαν εικοσιπέντε (25) από τα εκατό (100) άτομα όπου οι δεκαπέντε (15) ήταν άνδρες και οι δέκα (10) γυναίκες.
- **ΑΕΙ/ΤΕΙ:** πήγαν σαρανταεννέα (49) άτομα από τα εκατό (100) όπου τα εικοσιτρία (23) ήταν άνδρες και τα εικοσιέξι (26) ήταν γυναίκες.
- **Άλλο:** πήγαν συνολικά δώδεκα (12) άτομα από τα εκατό (100) όπου οι επτά (7) ήταν άνδρες και οι πέντε (5) ήταν γυναίκες.
- **Συνολικό ποσοστό:** 100%

ΓΡΑΦΗΜΑ : «ΦΥΛΟ-ΓΛΩΣΣΕΣ»

Στο γράφημα αυτό, παρουσιάζεται για κάθε φύλλο ξεχωριστά το εκάστοτε ποσοστό για τις γλώσσες που μπορεί να γνωρίζει ο καθένας. Πιο αναλυτικά, παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό της αγγλικής γλώσσας το κατακτούν οι άνδρες με ένα ποσοστό γύρω στο 23%, ενώ ακολουθούν «Μόνο Ελληνικά» με ποσοστό περίπου 16,5%. Παράλληλα το 6% μιλάει «Αγγλικά- Γερμανικά», ενώ το 3% κατέχουν δυο διαφορετικές κατηγορίες ανδρών που μιλάνε «Αγγλικά- Ιταλικά» οι πρώτοι και «Αγγλικά- Γαλλικά- Γερμανικά» οι δεύτεροι. Τέλος, ένα 1% των ανδρών μιλάει σαν ξένη γλώσσα μόνο τα «Ιταλικά».

Όσον αφορά τις γυναίκες, παρατηρούμε ότι το 13% περίπου μιλάει μόνο «Αγγλικά», ενώ το 16% μιλάει «Μόνο Ελληνικά». «Αγγλικά- Γαλλικά- Γερμανικά» μιλάει το ποσοστό 4,5%. Στην τέταρτη θέση βλέπουμε ότι έρχονται τα «Αγγλικά- Γαλλικά», «Αγγλικά- Ιταλικά», «Άλλο», με ποσοστό περίπου 3%. Τέλος, με ποσοστό λιγότερο από 2% είναι τα «Γαλλικά», «Αγγλικά- Γαλλικά- Ιταλικά», «Αγγλικά- Άλλο», «Αγγλικά- Γερμανικά- Ιταλικά».

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙ % ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

		Statistics							
		Έχετε_ιντερνετ_ο_σπίτι_σας	Περνάτε_πολύ_ώρες_στο_ίντερνετ	Χρησιμοποιείται_το_ίντερνετ_για_εργασία	Χρησιμοποιείται_το_ίντερνετ_για_μια_ραψωσία	Χρησιμοποιείται_το_ίντερνετ_στον_ελεύθερο_χρόνο_σας	Κάνετε_χρήση_το_ίντερνετ_στο_σχολείο_ή_στην_δουλειά_σας	Έχετε_λογαριασμό_σε_κάποιο_μέσο_κοινωνικής_διακτύωσης	Έχετε_παράγει_ή_απο_έναν_λογισμικό_μέσο_στο_κόπο_μέσο_των_δικτύων
N	Valid	100	100	100	100	100	100	100	100
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		2,900	8,200	4,400	6,4000	4,200	4,500	3,500	7,300
Median		0,000	1,0000	0,0000	5,0000	0,0000	0,0000	3,000	1,0000
Mode		0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
Std. Deviation		4,5605	6,2571	5,9152	6,14143	5,3522	5,0000	4,7937	4,4620
Variance		2,08	3,92	3,50	37,717	2,86	2,50	2,30	1,99

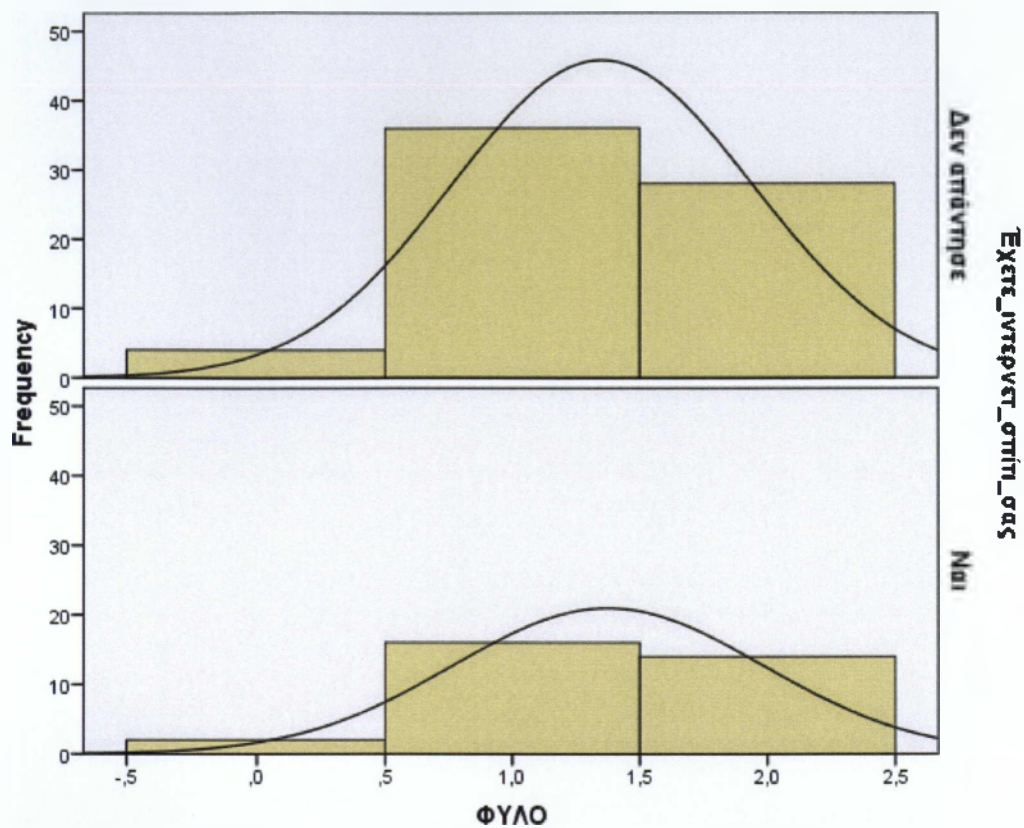
Ο πίνακας αυτός δείχνει μόνο τα στατιστικά στοιχεία επι τοις %. Είναι ένας γενικός-βοηθητικός πίνακας για να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε καλύτερα τους πίνακες που ακολουθούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

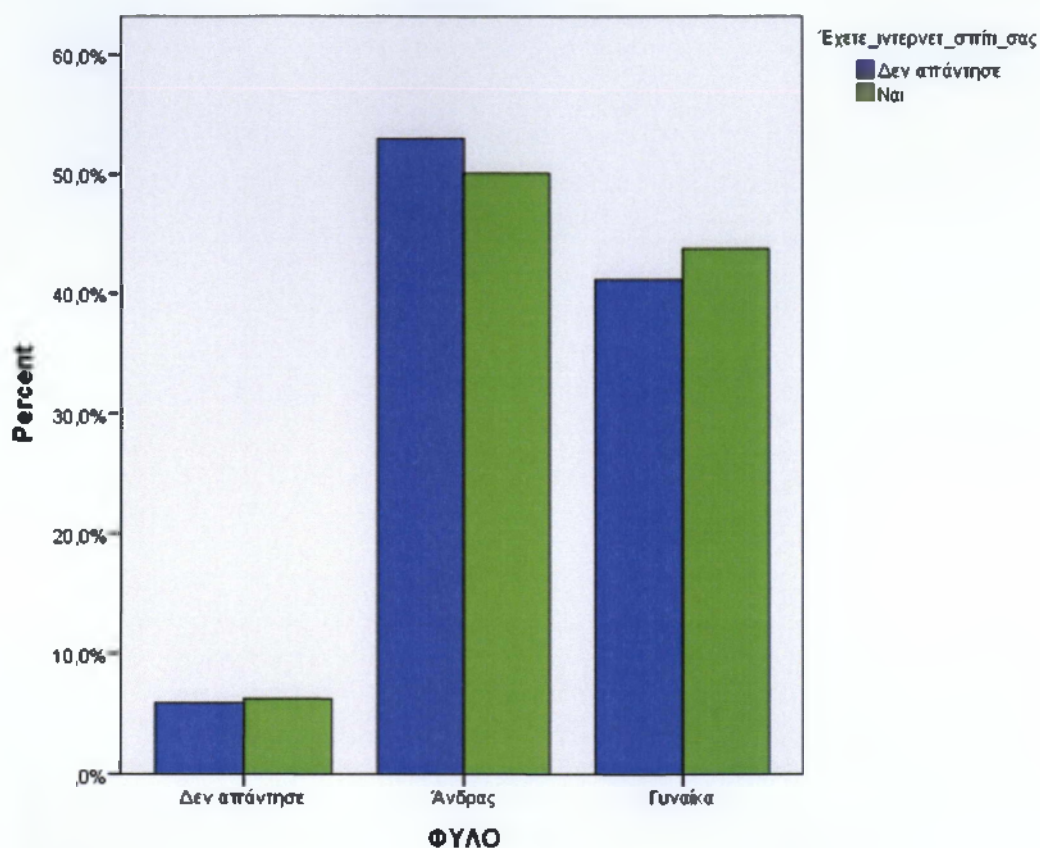
		Έχετε_ιντερνετ_ο_σπίτι_σας			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	71	71,0	71,0	71,0
	Όχι	29	29,0	29,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν έχουν ίντερνετ στο σπίτι τους απάντησαν θετικά οι εβδομήντα ένα (71) ενώ αρνητικά απάντησαν οι είκοσιεννέα (29). Συνολικά απάντησαν και οι εκατό (100).

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΕΧΕΤΕ INTERNET ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΕΧΕΤΕ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ»

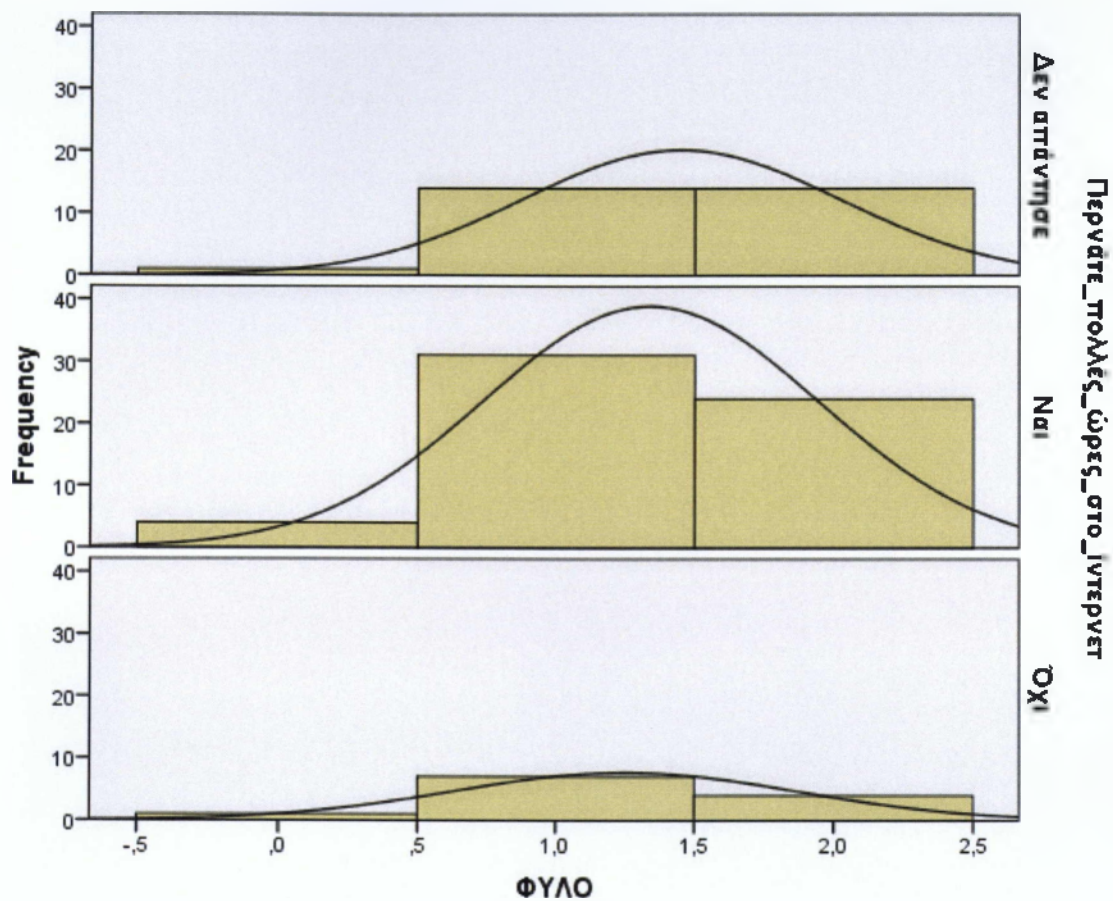

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

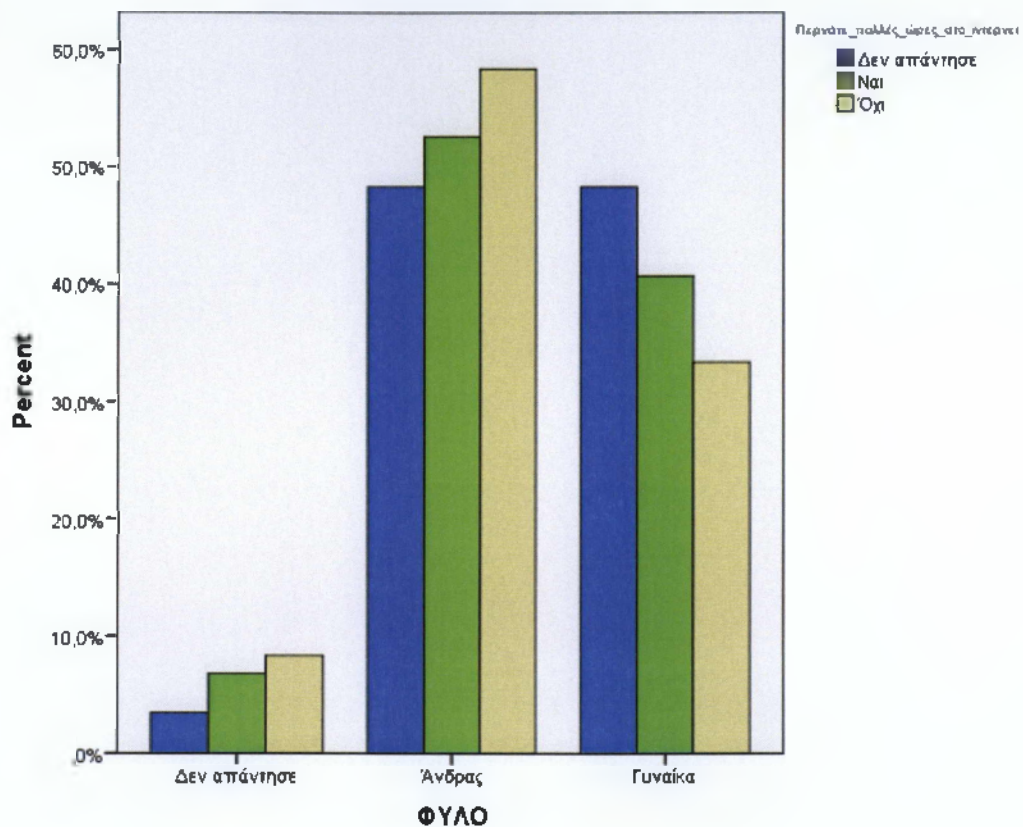
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	30	30,0	30,0
	Όχι	58	58,0	88,0
	Ίσως	12	12,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν περνάνε πολλές ώρες στο ίντερνέτ απάντησαν θετικά οι τριάντα (30), αρνητικά οι πενήνταοχτώ (58), ενώ οι δώδεκα από αυτούς είπαν ίσως.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΠΕΡΝΑΤΕ ΠΟΛΛΕΣ ΩΡΕΣ ΣΤΟ INTERNET»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΠΕΡΝΑΤΕ ΠΟΛΛΕΣ ΩΡΕΣ ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ»

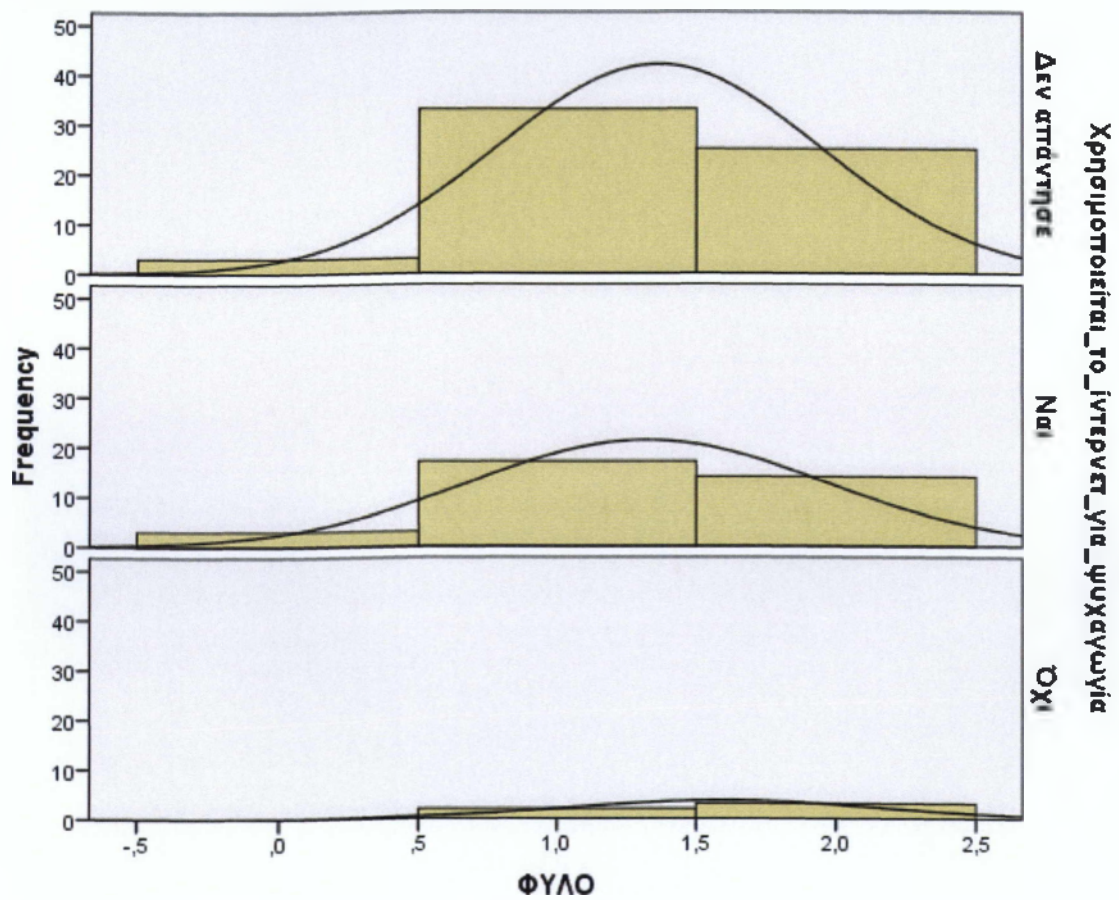
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Χρησιμοποιείται το ίντερνετ για ψυχαγωγία

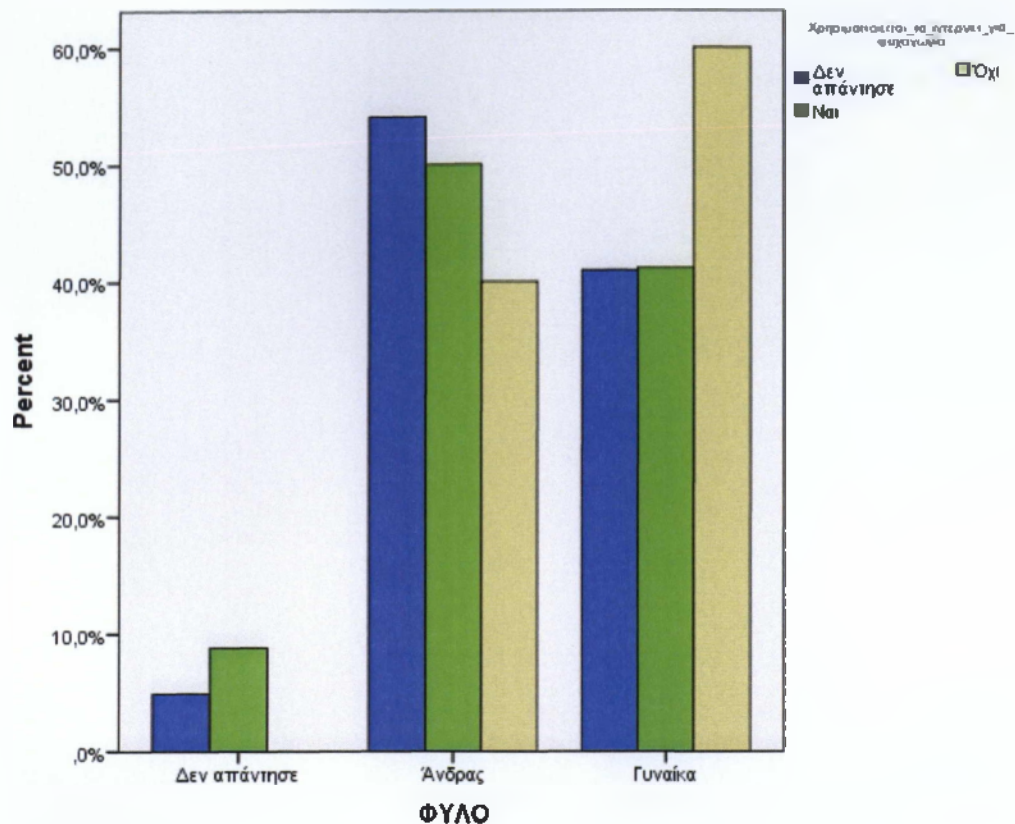
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	61	61,0	61,0
	Όχι	34	34,0	95,0
	Ίσως	5	5,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν χρησιμοποιούν το Ιντερνέτ για ψυχαγωγία απάντησαν θετικά οι εξηντα ένα (61), αρνητικά οι τριαντατέσσερις (34), ενώ οι πέντε (5) από αυτούς είπαν ίσως.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΓΙΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΛΟ-ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΓΙΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ»

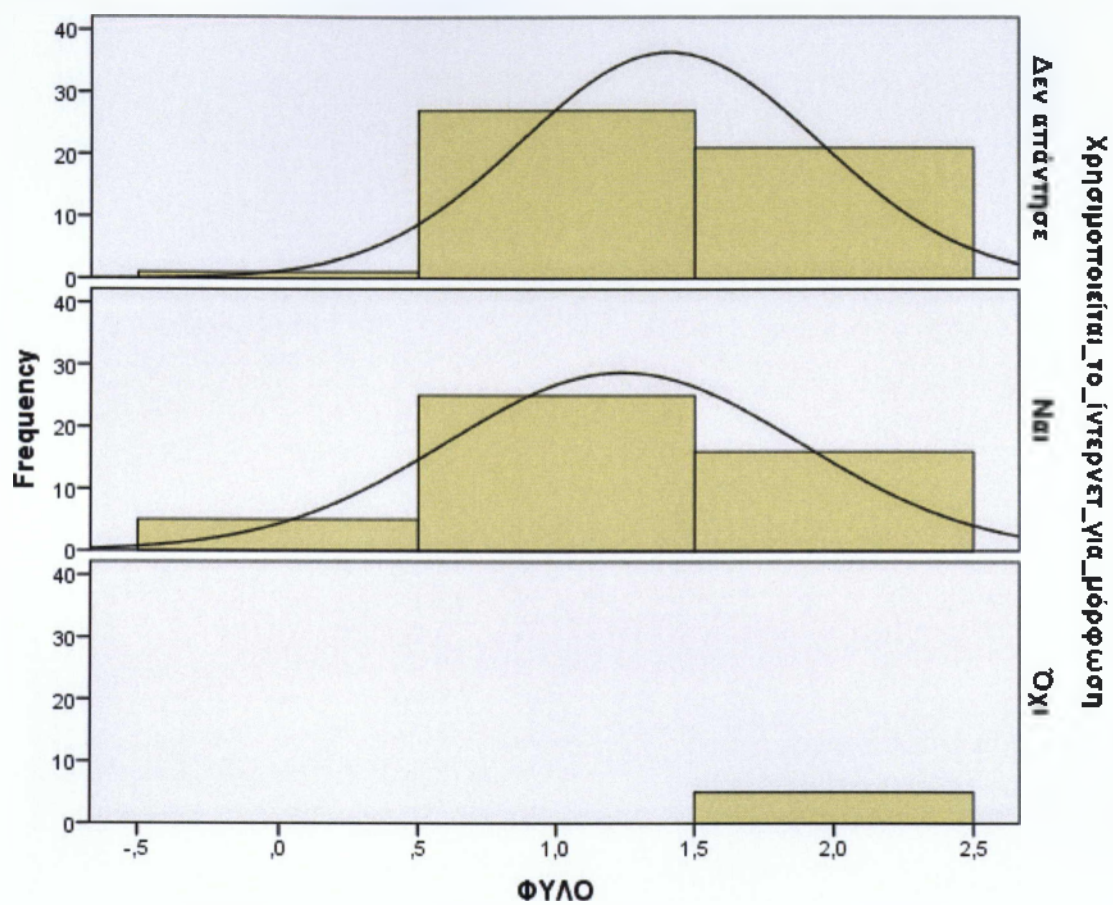
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Χρησιμοποιείται το ίντερνετ για μόρφωση

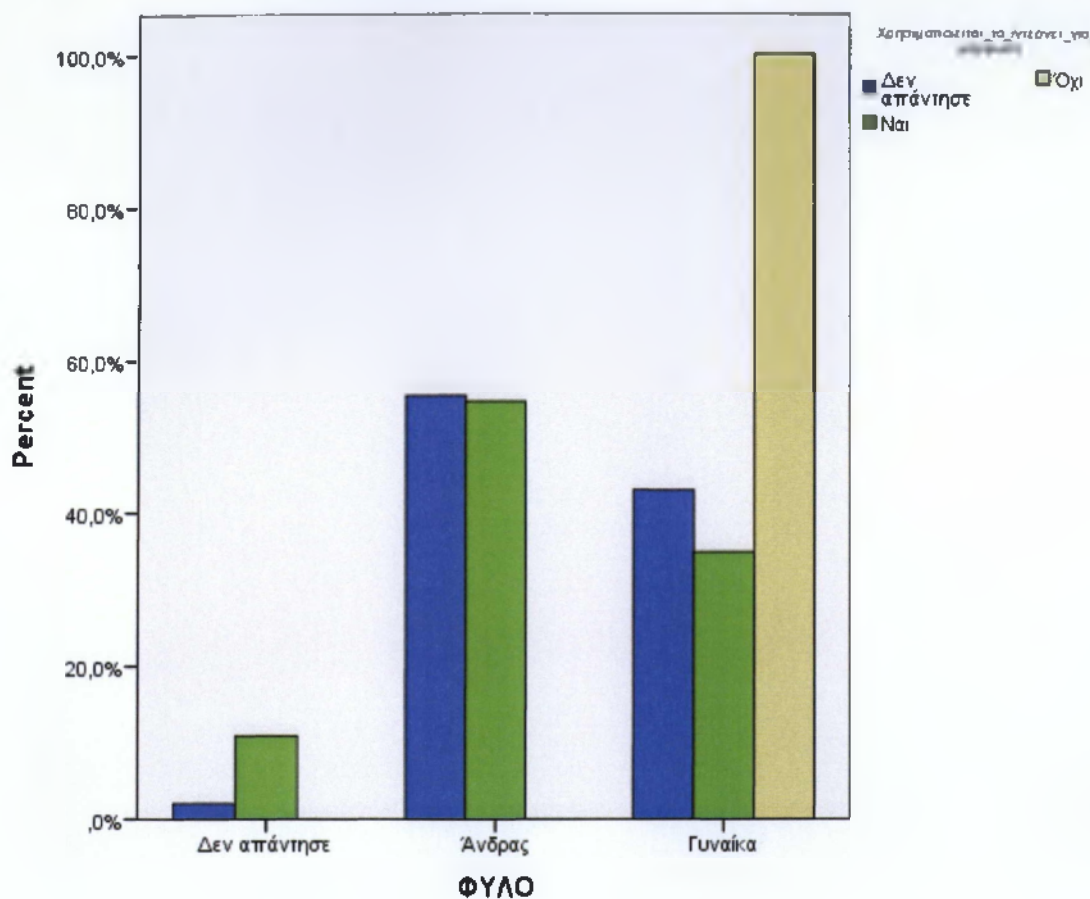
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	49	49,0	49,0
	Όχι	46	46,0	95,0
	Ίσως	5	5,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν χρησιμοποιούν το ίντερνετ για μόρφωση απάντησαν θετικά σαρανταεννέα (49), αρνητικά οι σαρανταέξι (46), ενώ οι πέντε (5) από αυτούς είπαν ίσως.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΓΙΑ ΜΟΡΦΩΣΗ»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΓΙΑ ΜΟΡΦΩΣΗ»

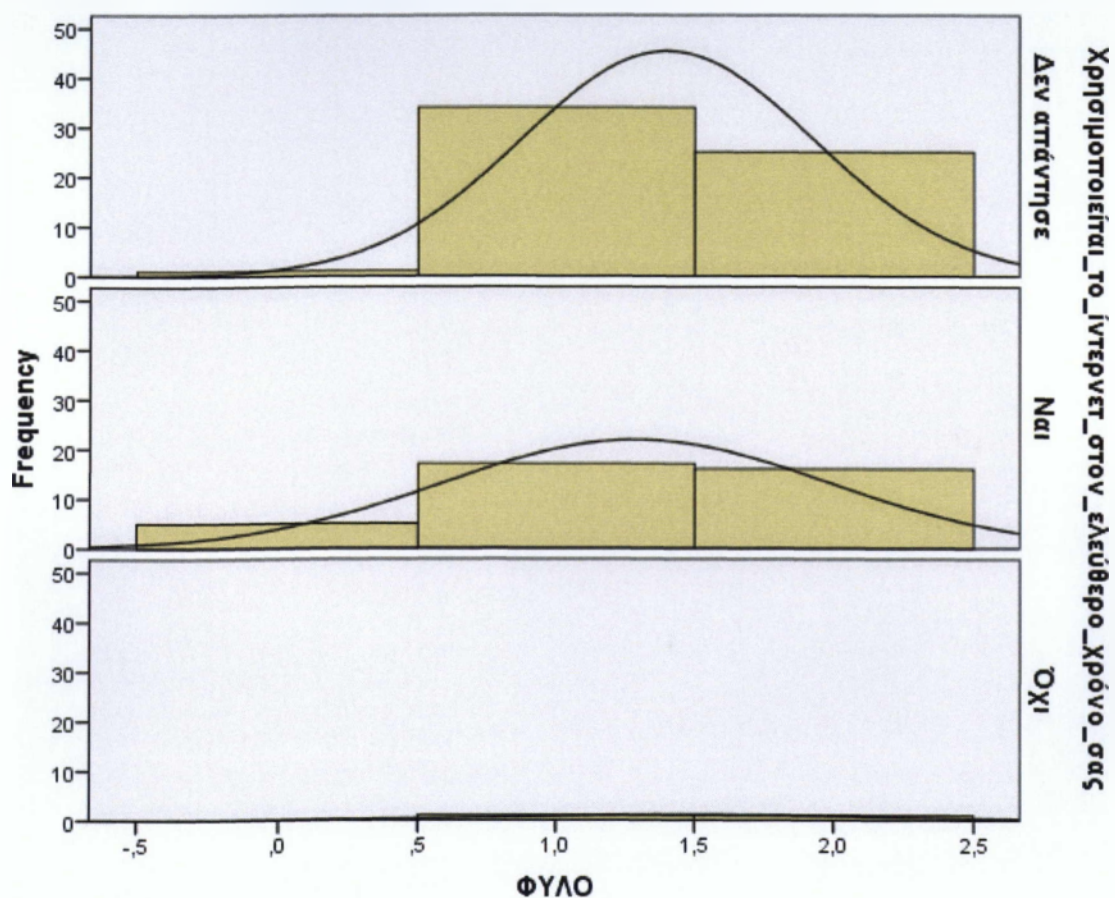
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Χρησιμοποιείται το ίντερνετ στον ελεύθερο χρόνο σας

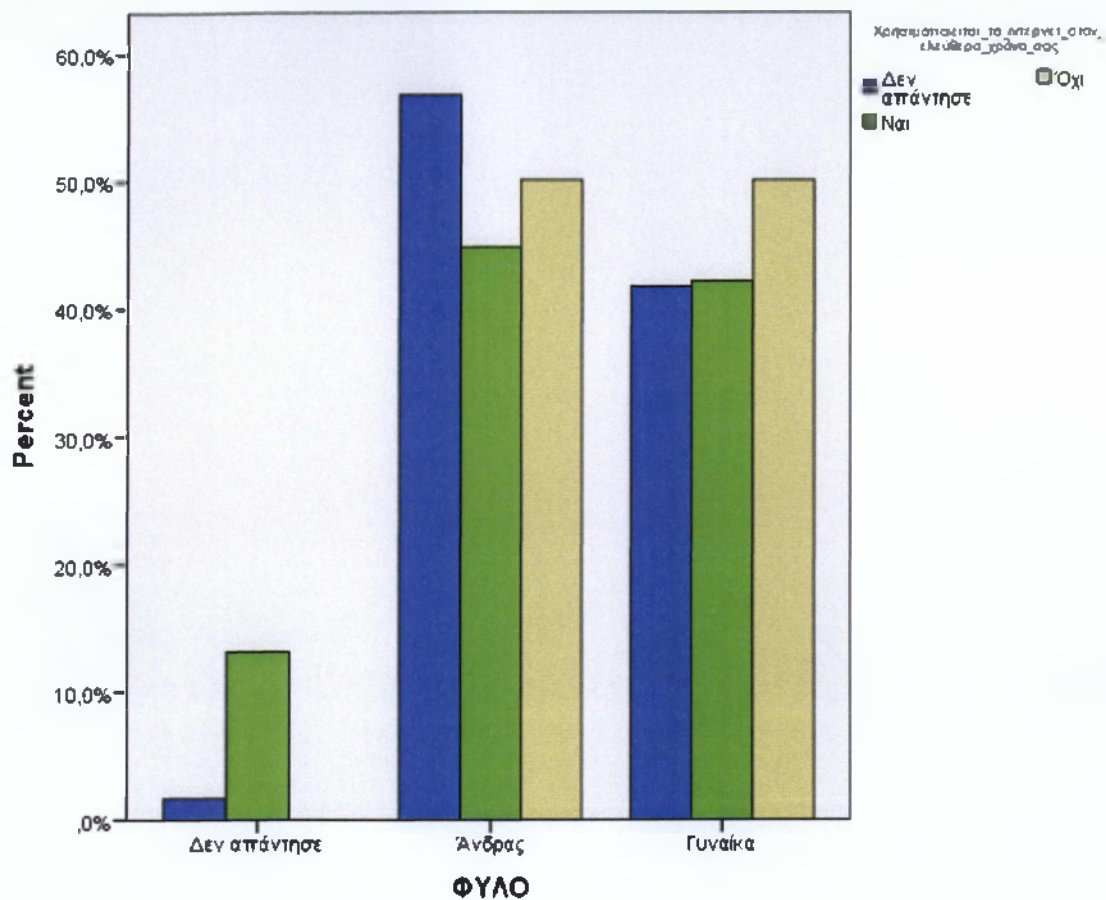
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	60	60,0	60,0
	Όχι	38	38,0	98,0
	Ίσως	2	2,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν χρησιμοποιούν το Ιντερνέτ στον ελεύθερό τους χρόνο απάντησαν θετικά εξήντα (60), αρνητικά οι τριανταοχτώ (38), ενώ οι δυο (2) από αυτούς είπαν ίσως.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΣΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΣΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ»

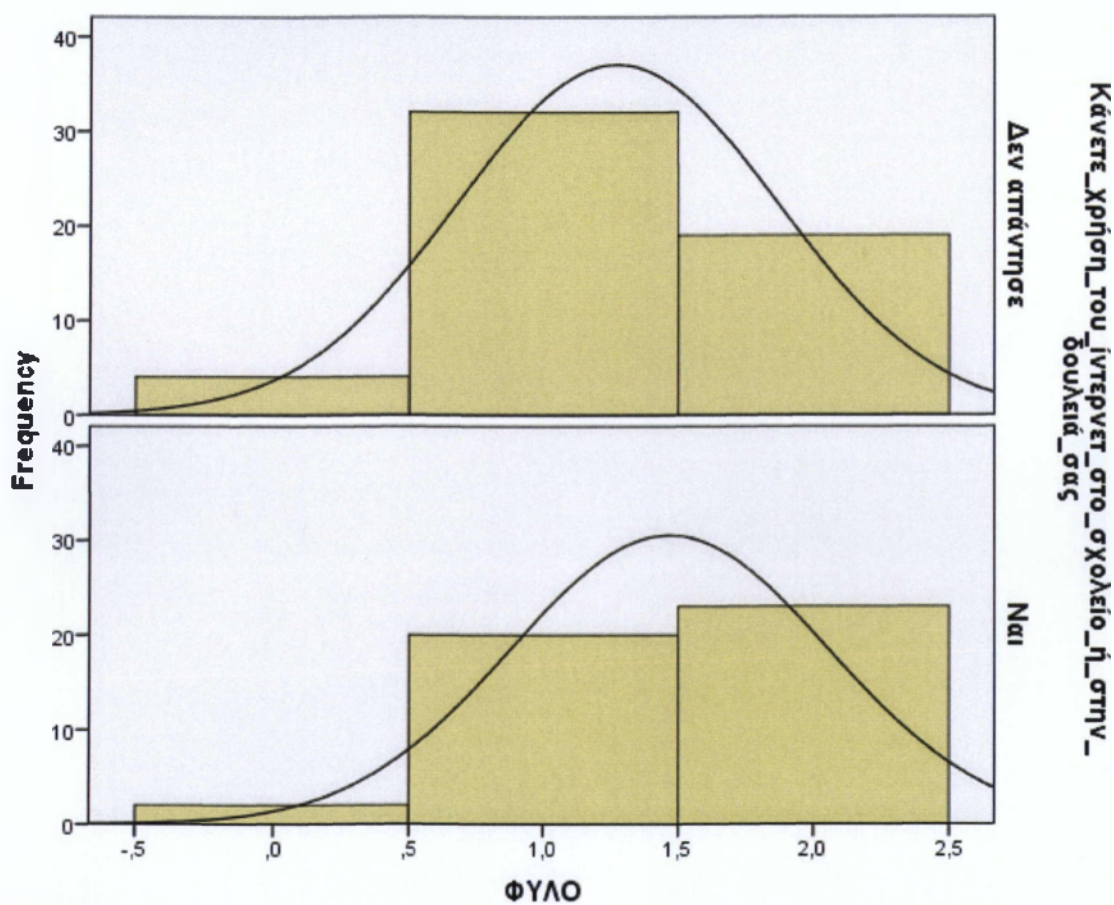
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Κάνετε χρήση του internet στο σχολείο ή στην δουλειά σας

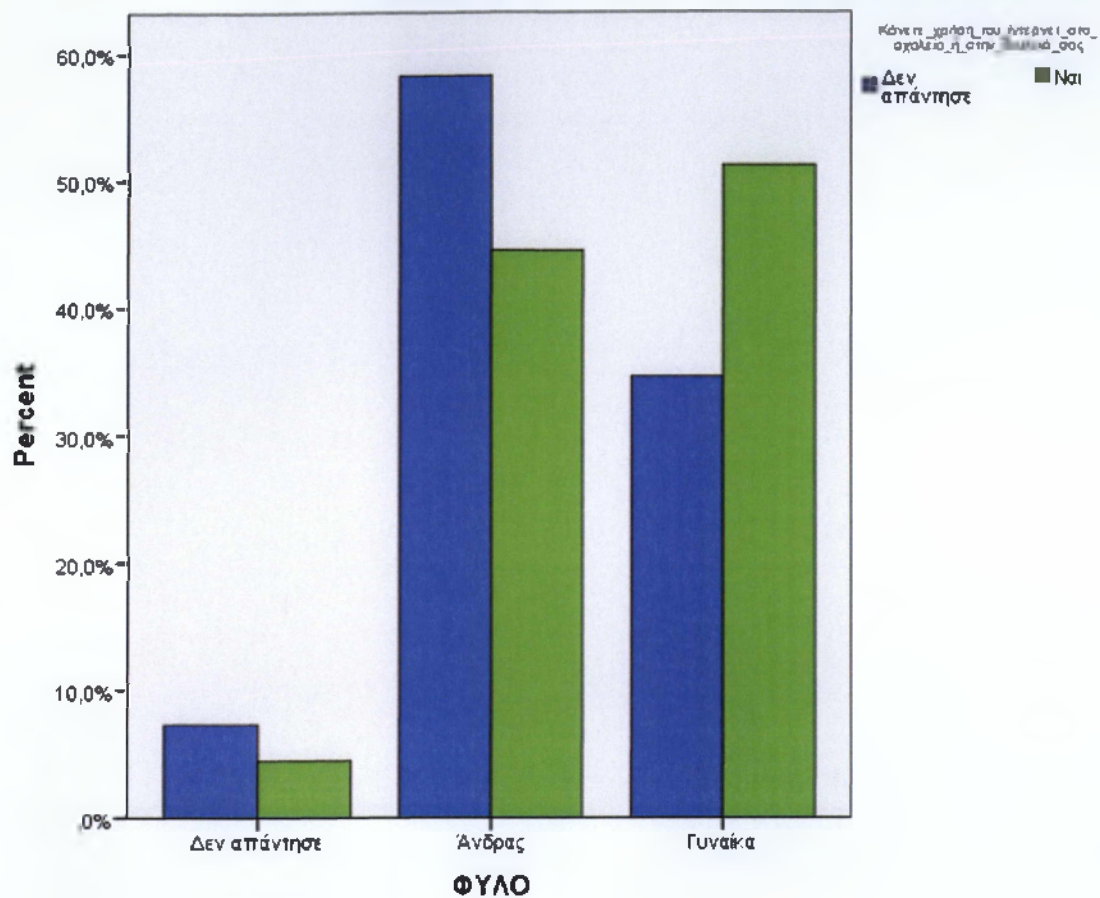
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ναι	55	55,0	55,0	55,0
Valid Όχι	45	45,0	45,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν χρησιμοποιούν το ίντερνέτ στο σχολείο ή στην δουλειά τους απάντησαν θετικά πενήντα πέντε (55), αρνητικά οι σαράντα πέντε (45), ενώ κανείς από αυτούς δεν είπαν ίσως.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΚΑΝΕΤΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Ή ΣΤΗΝ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΑΣ»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΚΑΝΕΤΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ INTERNET ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Η ΣΤΗΝ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΑΣ»

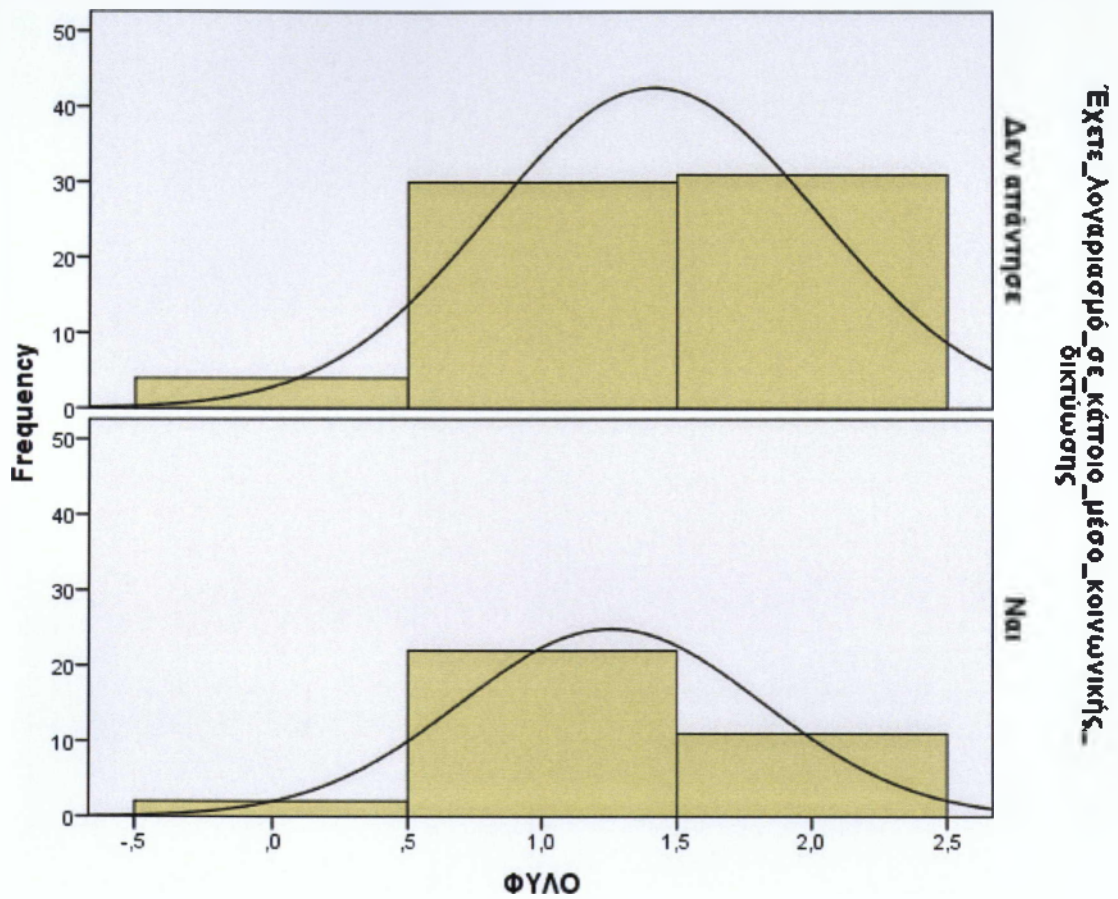
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Έχετε λογαριασμό σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης

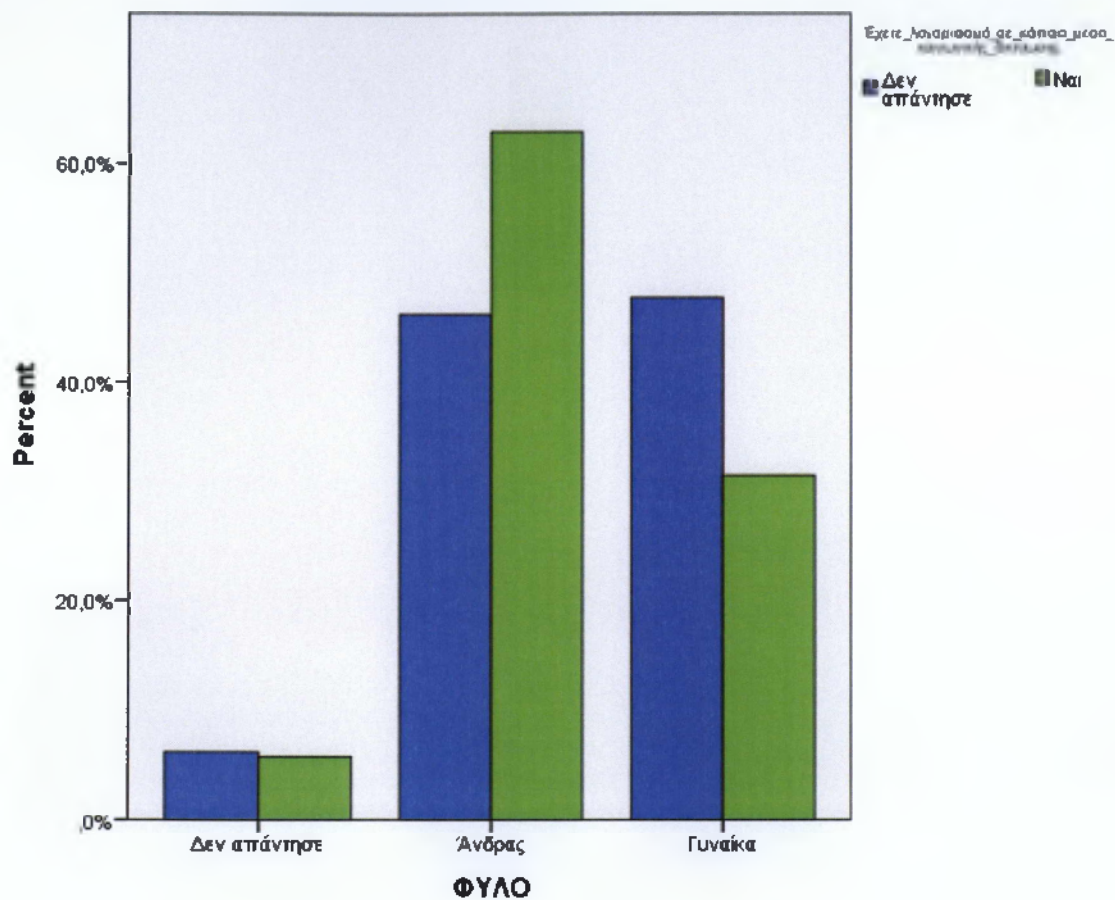
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	65	65,0	65,0	65,0
Valid Όχι	35	35,0	35,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν έχουν λογαριασμό σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης απάντησαν θετικά εξήντα πέντε (65), αρνητικά οitριάντα πέντε (35), ενώ κανείς από αυτούς δεν είπαν ίσως.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΕΧΕΤΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΕΧΕΤΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ»

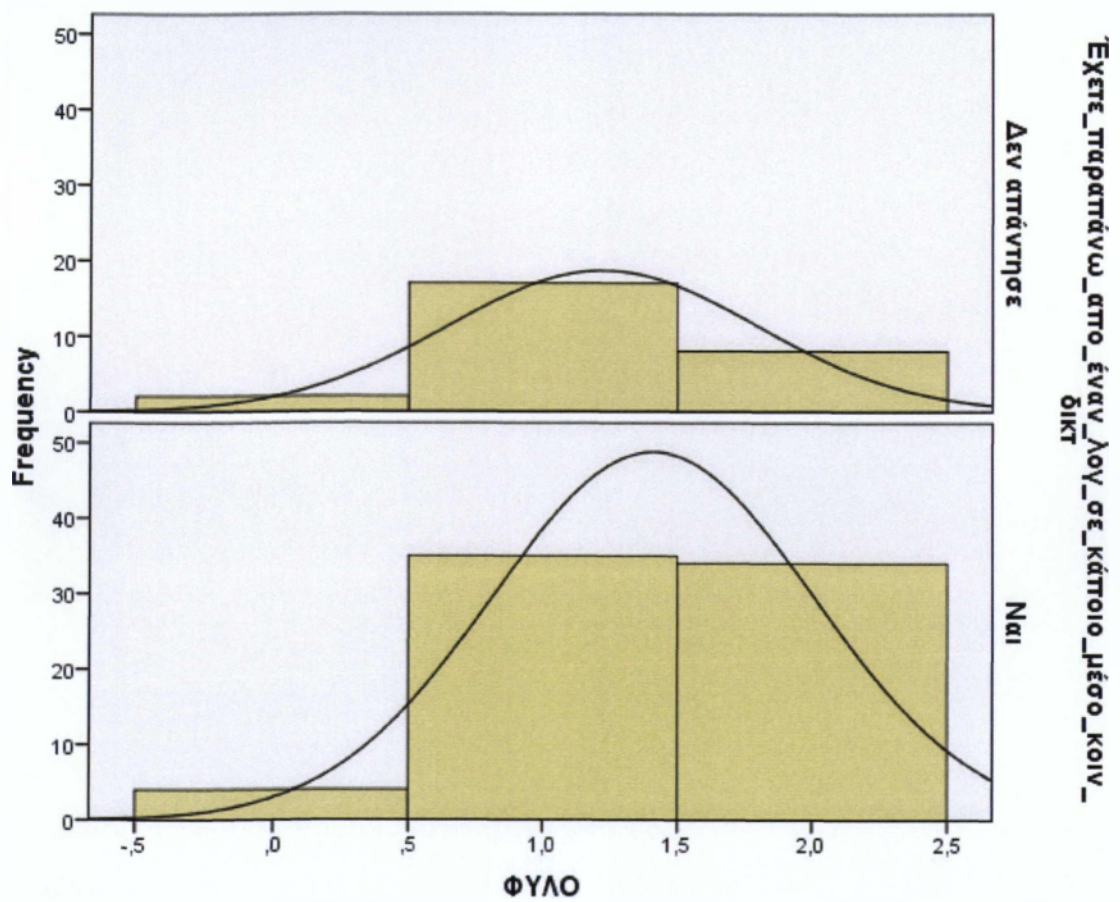
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Έχετε παραπάνω από έναν λογ σε κάποιο μέσο κοιν δικτ

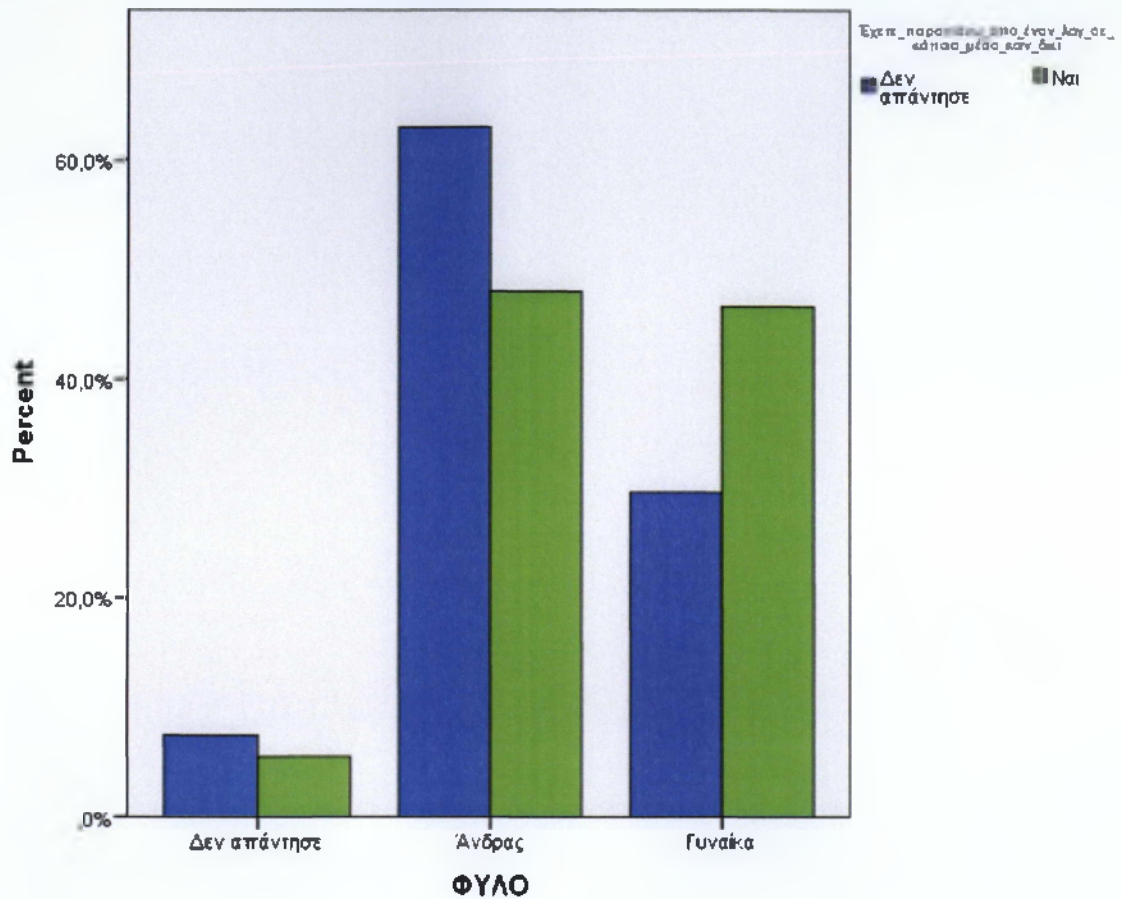
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	27	27,0	27,0	27,0
Valid Όχι	73	73,0	73,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν έχουν παραπάνω από έναν λογαριασμό σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης απάντησαν θετικά είκοσι επτά (27), αρνητικά οι εβδομήντα τρεις (73), ενώ κανείς από αυτούς δεν είπαν ίσως.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΕΧΕΤΕ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ»

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΕΧΕΤΕ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Χρησιμοποιείται κάποιο απο τα ακόλουθα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

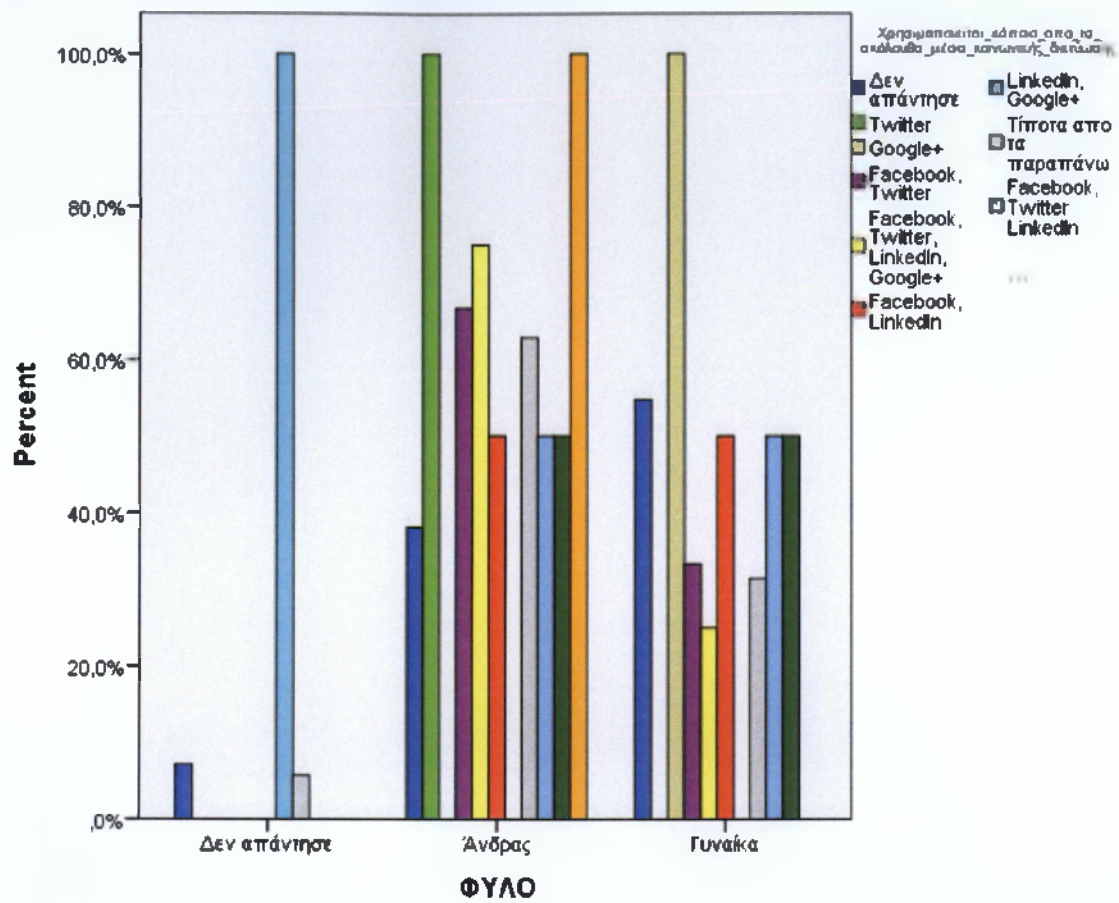
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Facebook	42	42,0	42,0	42,0
Twitter	1	1,0	1,0	43,0
Google+	1	1,0	1,0	44,0
Valid Facebook, Twitter	9	9,0	9,0	53,0
Facebook, Twitter, LinkedIn, Google+	4	4,0	4,0	57,0
Facebook, LinkedIn	2	2,0	2,0	59,0
LinkedIn, Google+	1	1,0	1,0	60,0

Τίποτα από τα παραπάνω	35	35,0	35,0	95,0
Facebook, Twitter LinkedIn	2	2,0	2,0	97,0
Facebook, LinkedIn, Google+	2	2,0	2,0	99,0
Facebook, Twitter, Google+	1	1,0	1,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Στον παραπάνω πίνακα οι ερωτηθέντες στην ερώτηση εάν χρησιμοποιούν κάποιο από τα ακόλουθα μέσα κοινωνικής δικτύωσης οι απαντήσεις που έδωσαν ήταν οι εξείς:

- Facebook: Μόνο το Facebook το χρησιμοποιούν: 49
- Twitter: Μόνο το Twitter το χρησιμοποιούν: 1
- Google+: Μόνο το Google+ το χρησιμοποιούν:1
- Facebook, Twitter: Τα χρησιμοποιούν: 9
- Facebook, Twitter, LinkedIn, Google+: Τα χρησιμοποιούν: 4
- Facebook, LinkedIn: Τα χρησιμοποιούν: 2
- LinkedIn, Google+: Τα χρησιμοποιούν: 1
- Τίποτα από τα παραπάνω: Απάντησαν οι: 35
- Facebook, Twitter, LinkedIn: Τα χρησιμοποιούν: 2
- Facebook, LinkedIn, Google+: Τα χρησιμοποιούν: 2
- Facebook, Twitter, Google+: Τα χρησιμοποιούν: 1

ΓΡΑΦΗΜΑ: «ΦΥΛΟ-ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΚΑΠΟΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %

	Case Processing Summary					
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Έχετε_ιντερνετ_σπίτι_σας						
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Περνάτε_πολλές_ώρες_στο_ιντερνετ						
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Χρησιμοποιείται_το_ιντερνετ_για_ψυχαγωγία						
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Χρησιμοποιείται_το_ιντερνετ_για_μόρφωση						
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Χρησιμοποιείται_το_ιντερνετ_στον_ελεύθερο_χρόνο_σας						
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Κάνετε_χρήση_του_ιντερνετ_στο_σχολείο_ή_στην_δουλειά_σας						
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Έχετε_λογαριασμό_σε_κάποιο_μέσο_κοινωνικής_δίκτυωσης						
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Έχετε_παραπάνω_απο_ένα_λογ_σε_κάποιο_μέσο_κοινων_δίκτ						
ΦΥΛΟ *	100	100,0%	0	0,0%	100	100,0%
Χρησιμοποιείται_κάποιο_απο_τα_ακόλουθα_μέσα_κοινωνικής_δίκτυωσης						

Ο πίνακας αυτός σχεδιάστηκε για να δείξει τις υποθέσεις ανάμεσα στα δυο φύλα σχετικά με την κάθε απάντηση. Και σε αυτόν τον πίνακα δεν υπάρχουν χαμένες υποθέσεις. Όλες οι ερωτήσεις έχουν απαντηθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Συμπεράσματα

Όπως όλοι γνωρίζουμε, το Διαδίκτυο χρησιμοποιεί το πρωτόκολλο TCP/IP προκειμένου να εξυπηρετήσει εκατομμύρια χρήστες σε ολόκληρο τον κόσμο. Με την χρήση του Διαδικτύου η επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων γίνεται πλέον εύκολα και γρήγορα. Κάποιος χρήστης μπορεί εύκολα να συνδεθεί στο Ιντερνέτ είτε από το δικό του δίκτυο είτε από κάποια ασύρματα σημεία πρόσβασης που ονομάζονται hotspot.

Τα οφέλη που παρέχει το Διαδίκτυο είναι πολλά, καθώς η επικοινωνία με άλλους χρήστες, η ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων καθώς και η γρήγορη και έγκυρη ενημέρωση βρίσκονται σε αφθονία. Βέβαια, με την άπλετη χρήση του Διαδικτύου ένας απλός χρήστης από έναν επαγγελματία δημοσιογράφο είναι δύσκολο να ξεχωρίσουν. Παράλληλα, παρατηρούμε ότι παραβιάζονται τα πνευματικά δικαιώματα, υπάρχει ψευδοπροσωπία, καθώς και πορνογραφία τα οποία είναι φαινόμενα υπαρκτα στο Διαδίκτυο, αλλά είναι δύσκολο να περιοριστούν.

Τέλος, καλό είναι να θυμόμαστε ότι το Διαδίκτυο είναι μη ελεγχόμενο, δηλαδή δεν υπάρχει κάποια κυβερνητική αρχή η οποία να ελέγχει το περιεχόμενο πριν αυτό δημοσιευθεί στο Ιντερνέτ. Επίσης, οι διαδικτυακοί κίνδυνοι που υπάρχουν στο Διαδίκτυο είναι πολλοί, και ο κάθε χρήστης θα πρέπει να προσέχει τόσο για το υλικό και το λογισμικό του υπολογιστή του, όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Αναλυτικότερα, οι ιοί, τα worms και ο δούρειος ίππος είναι επιζήμια για το υπολογιστικό σύστημα του κάθε χρήστη, ενώ το phishing, το pharming και η παραπλάνηση Hoax προκαλούν ζημιά σε προσωπικά δεδομένα, όπως είναι η υφαρπαγή του αριθμού της ταυτότητας του χρήστη, το ΑΦΜ του κλπ. ή ακόμα και οι αριθμοί των πιστωτικών καρτών, λογαριασμών τραπεζής κλπ.

Τέλος για την προστασία των χρηστών από τα παραπάνω είναι καλό να ρυθμίσουμε τον υπολογιστή μας να κάνει χρήση τοίχου προστασίας, χρήση λογισμικού προστασίας ενάντια σε ιούς και προγράμματα και να γίνεται συνεχής ενημέρωση των χρηστών για το τι πρέπει να προσέχει και τι να αποφεύγει προκειμένου να αποφεύγει τέτοιες δυσάρεστες καταστάσεις.

Ζούμε σε μια εποχή όπου η επανάσταση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι πλέον γεγονός. Η καθημερινότητά μας έχει πλέον αλλάξει αλλάζοντας παράλληλα και το σκηνικό σε ευρύτερο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Η επαγγελματική δημοσιογραφία καλείται να βρει τρόπο να συνυπάρξει με την διαδικτυακή δημοσιογραφία και την δημοσιογραφία των πολιτών όπου κύριο λόγο έχουν οι απλοί χρήστες του διαδικτύου. Παράλληλα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν επιφέρει αλλαγές και στο πολιτικό σκηνικό, προκαλώντας μεταβολές ακόμα και στον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντιλαμβανόμαστε την ίδια την έννοια της δημοκρατίας.

Η ταχύτητα με την οποία συντελούνται οι αλλαγές σε τεχνολογικό επίπεδο είναι λιγνιώδης και η προσπάθεια να σταματήσουμε την ανάπτυξη και περαιτέρω εξάπλωση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι ανούσια. Όπως χαρακτηριστικά είχε πει το 2009 ο Qualman, «δεν είναι πλέον επιλογή μας το εάν θα χρησιμοποιήσουμε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης». Το θέμα πλέον είναι πόσο καλά θα τα «αξιοποιήσουμε».

Κινούμαστε σε αυτό το πλαίσιο και έχοντας αποδεχτεί τα οφέλη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να σταθούμε απέναντι στα μέσα με σοβαρότητα και υπευθυνότητα. Σε μια εποχή που κατακλυζόμαστε από πληροφορίες και οπτικοακουστικά ερεθίσματα είναι πλέον απαραίτητη η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και η επίδειξη ωριμότητας απέναντι σε κάθε κακόβουλη απειλή. Προς αυτή την κατεύθυνση θα μας οδηγήσει για μια ακόμα φορά η σωστή εκπαίδευση, μέσω του λεγόμενου «γραμματισμού των μέσων»(media literacy). Μόνο έτσι θα μπορέσουν οι πολίτες να καταστούν υπεύθυνοι χρήστες του διαδικτύου, αλλά να έχουν την δυνατότητα να αναλύουν, να αξιολογούν και να δημιουργούν μηνύματα σε μια ευρεία ποικιλία μέσων επικοινωνίας, διαδικτυακών και μη. Τότε θα μπορέσουν οι μέχρι σήμερα δραστήριοι

netizens της μπλογκόσφαιρας να μετατραπούν σε μάχιμους citizens που θα δραστηριοποιούνται και σε ουσιαστικό επίπεδο για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους και την ελεύθερη έκφραση της βούλησής τους.

Παράλληλα συμπεραίνουμε , ότι ενώ το Facebook αρχικά δημιουργήθηκε για να επικοινωνούν οι φοιτητές του Harvard μεταξύ τους βλέπουμε ότι εξελίχθηκε και άρχισε να χρησιμοποιείται από εκατομμύρια χρήστες ανα τον κόσμο, διαφορετικών εθνικοτήτων και ηλικιών. Η τόσο γρήγορη εξέλιξή του εξαρτήθηκε από το γεγονός ότι ο άνθρωπος είναι από την φύση του περίεργος για το καθετί καινούριο που μπαίνει στην ζωή του. Παράλληλα, το δωρεάν της εφαρμογής και οι πολλαπλές δυνατότητες που προσφέρει φάνηκε ότι δεν άφησε ασυγκίνητους τους χρήστες. Έτσι, μπορεί ο χρήστης εύκολα να δημιουργήσει και να επεξεργαστεί ένα προφίλ, να δημιουργήσει ομάδες φίλων ή να ενταχθεί ο ίδιος σε κάποια ομάδα σαν «φίλος» που έχει δημιουργήσει κάποιος άλλος. Επιπρόσθετα, όπως και το οποιοδήποτε άλλο μέσο κοινωνικής δικτύωσης έτσι και το Facebook έχει θετικά αποτελέσματα και αρνητικές επιπτώσεις. Πιο συγκεκριμένα, η γρήγορη ενημέρωση και η συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα, η εύκολη επικοινωνία με οικονομικό τρόπο με άτομα που βρίσκονται σε διαφορετική χώρα, η προβολή του εαυτού τους ελεύθερα και με όποιον τρόπο επιθυμούν, η ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων συνοψίζουν κάποια από τα θετικά αποτελέσματα. Από την άλλη βέβαια, υπάρχουν και οι αρνητικές επιπτώσεις καθώς χάνεται το μέτρο χρήσης, δημιουργούνται ψεύτικα προφίλ με σκοπό να ξεγελάσουν και να εξαπατήσουν κόσμο, να διασύρουν προσωπικότητες ή να αποπλανήσουν παιδιά. Δυστυχώς όμως, οι αρνητικές διαστάσεις δεν σταματούν εκεί. Η ακατάσχετη χρήση του Facebook απομονώνει και αποξενώνει τους ανθρώπου, δημιουργεί πλασματικές φιλίες ενώ χάνεται η άμεση διαπροσωπική σχέση των ανθρώπων, καταπατείται η έννοια της φιλίας και της άμεσης επικοινωνίας. Μειώνεται η παραγωγικότητα του χρήστη στην δουλειά του και στο σχολείο του εφ' όσον σπαταλάει πολύ περισσότερο χρόνο από τον επιθυμητό, καταλήγοντας να μένουν ξύπνιοι μέχρι το πρωί, πίσω από έναν υπολογιστή, περιμένοντας ένα μήνυμα ή ένα σχόλιο στις διάφορες κινήσεις που αναρτούν.

Επιπλέον, πέρα από τα αρνητικά στην ζωή και στην ψυχολογία του χρήστη, μπορούμε να διακρίνουμε ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέτρα προφύλαξης της ιδιωτικής μας ζωής. Πολύ εύκολα, από απλά παιχνίδια μεν, που τα χρησιμοποιούν όμως χιλιάδες χρήστες δε, μπορεί εύκολα κάποιος με τις κατάλληλες γνώσεις hacking να αποκλέψει προσωπικά μας δεδομένα ή να καταφέρει να εισβάλλει στον λογαριασμό μας. Γι αυτό τον λόγο δεν δίνουμε δικαιώματα σε εφαρμογές που δεν γνωρίζουμε.

Τελειώνοντας, δεν θα έπρεπε να ξεχάσουμε να αναφερθούμε στον εθισμό του Facebook ο οποίος καλείται FAD, και έχει να κάνει με την καταναγκαστική ανάγκη του χρήστη για καθημερινή χρήση. Ο εθισμένος χρήστης ξεπερνάει κατά πολύ την μια ώρα χρήσης, παθαίνει «σύνδρομο στέρησης» το οποίο συνοδεύεται με συμπτώματα άγχους και εκνευρισμού. Δυστυχώς όμως, η πιο σημαντική ένδειξη ότι κάποιος είναι εθισμένος στο Facebook είναι όταν έχει πλήρη επίγνωση της ζημιάς που κάνει στον εαυτό του αλλά παρ' όλα αυτά συνεχίζει της ακατάπαυστη χρήση.

Για να δούμε κατά πόσο το Διαδίκτυο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης γενικότερα και το Facebook ειδικότερα, έχουν εισβάλλει στην ζωή του ανθρώπου σήμερα, κάναμε χρήση του προγράμματος SPSS (Superior Performance Software System). Το SPSS είναι ένα πρόγραμμα για την στατιστική ανάλυση δεδομένων. Γι' αυτό τον λόγο κάναμε συλλογή δεδομένων μέσω ερωτηματολογίων τα οποία στην συνέχεια τα εισάγαμε στο πρόγραμμα SPSS για επεξεργασία.

Πιο συγκεκριμένα, μοιράστηκαν εκατό ερωτηματολόγια σε άνδρες και γυναίκες διαφορετικών ηλικιών και διαφορετικού μορφωτικού επιπέδου. Η έρευνά μας έδειξε, ότι όλοι οι άνθρωποι αυτοί έχουν εξοικωθεί με την χρήση του Διαδικτύου, αφού αυτό πλέον το συναντάμε παντού στην καθημερινή μας ζωή. Το έχουμε στο σπίτι μας, στην δουλειά

μας καθώς επίσης μπορούμε να το βρούμε στα Internet cafes, όπως και τελείως ελεύθερο σε διάφορα σημεία της κάθε πόλης, σε πανεπιστημιούπολης και σε διάφορα πάρκα.

Τελειώνοντας, το ανησυχιακό είναι ότι όλος αυτός ο κόσμος καταναλώνει πολύ χρόνο στην χρήση του Διαδικτύου και στην χρήση των διάφορων κοινωνικών μέσων, που δύσκολα βρίσκει πλέον χρόνο για την καθημερινή του ζωή!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Η Ελλάδα στο Διαδίκτυο
- Η χρήση του Διαδικτύου στην Ελλάδα και στην Ευρώπη
- Ι. Παναγόπουλος, Κ.Σ. Φίλος, «Ιατρική και Διαδίκτυο: Μέρος 2ον. Ποιότητα πληροφοριών και Διαδίκτυο
- Παναγιωτοπούλου, Ρ. (2003). Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ: ΜΜΕ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. ΤΥΠΟΘΗΤΩ
- Εισαγωγή στην προσβασιμότητα στο διαδίκτυο
- Κυριαζή Ν., 2001 «*Η Κοινωνιολογική Έρευνα: Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών*», Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα
- The Internet Society (ISOC)
- RFC 801. planning the TCP/IP switchover
- «Αντιπαραγωγικά» τα κοινωνικά δίκτυα για τις επιχειρήσεις - Ελευθεροτυπία, Παρασκευή 6 Αυγούστου 2010
- Bard, M. (2010). 15 Categories of Social Media
- Benkler, Y (2006). The Wealth of Networks. New Haven: Yale University Press
- Wenger, E. (1998). Communities of Practice. Learning as a social system. Systems Thinker
- Wikipedia, (2010). Social media
- Zhang, J. (2010). Social media and distance education.
- <http://utopia.duth.gr/~gfachiri/pdf>
- <http://el.wikipedia.org/wiki/Facebook>
- <http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&ct=17&artid=323975&dt=03/04/2010>
- http://portal.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_kathworld_1_27/01/2010_320544
- <http://www.axortagos.gr/neon-tavani-neon-xriston-rithmos.html>
- <http://oem.gr/main/index.php/epikairoτητα/4150-facebook-ligotera-kata-6-ekatomvria-ta-meli-tou-stis-usa-meionontai-kai-oi-rythmoi-afxisis-melon>
- <http://mvkonoszo.blogspot.com/2011/12/facebook.html>
- <http://blogs.sch.gr/internet-safety/archives/427>
- <http://translate.google.gr/translate?hl=el&langpair=en%7cel&u=http://www.readwriteweb.com/archives/brazil-facebook-is-growing-fast-but-orkut-still-far-ahead.php>
- <http://ezinearticles.com/?5-Reasons-For-the-Popularity-of-Facebook&id=2052575>
- <http://coolweb.gr/meionektimata-facebook>
- <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22777&subid=2&pubid=9816860>
- <http://greeklis.org/?p=111>
- <http://e-pcmag.gr/node/57092>
- <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=222769&subid=2&pubid=2394820&tag=6307>
- <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22733&subid=2&pubid=7500895>
- <http://www.enet.gr/?i=news.el.aricle&id=124827>
- http://news.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_ell_2_07/05/2010_400086
- <http://coolweb.gr/meionektimata-facebook/>
- <http://facebookanewsocialnetwork.weebly.com/alpharhonuetatauiotakappa941sigmaf-sigmaupsilonnu941piepsiloniotaepsilonsigmaf.html>
- http://www.brandlady.com/Blogging/article_2915_The-Negative-Effects-of-Facebook.html

- <http://www.alfavita.gr>
- http://greece-salonika.blogspot.gr/2013/02/facebook_24.html
- <http://filiatranet.blogspot.gr/2013/01/facebook-instagram.html>
- <http://on-news.gr/2013/02/04/1-stous-3-neous-parenochlounte-sto-facebook/>
- [World of Ends, What the Internet Is and How to Stop Mistaking It for Something Else by Doc Searls and David Weinberger](#)